Mr. M. Čulītis
43 Elm Ave
Toronto 5

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
139 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
162—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7776
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 37/162 SESTDIEN, 1953. G. 16. MAIJA 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāda DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
139 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
162—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7776
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
sīkd. daļā $1.40; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

KOMŪNISTU SAPŅI SĀK ISTENOTIES

VAI SĀKUSIES ASV UN ANGLIJAS ŠĶELŠANĀS?

Anglijas ministru prezidenta sēra Vinstona Čerčila runa parlamentā, kurā viņš pieprasīja drīzu lielvalstu galvu sanāksmi, lai pārrunātu pašreizējo pasaules stāvokli, Sav. Valstīs atstājusi pilnīgu klusumu. Tā ir zīme, ka var sagaidīt visnopietnāko šķelšanos ārpolitikas jautājumos Anglijas un Sav. Valstu starpā kopš Otrā Pasaules kara beigām. Un kaut arī Vašingtona Čerčila runu ir uzņēmusi ar vēsu klusēšanu, tad tai pašā laikā Eiropas galvaspilsētās priekšlikums uzņemts ar lielu sajūsmu, Parīzei esot visskaļākai.

Pat valdības opozicijā esošais sociālistu partijas vadītājs Klements Etlijs apsveicis Čerčila paziņojumu ar izteiktu apmierinātību. Viņš pievienojas Čerčilam, ka šāda sanāksme varētu uzlabot personīgās attieksmes to vadošo Rietumu un Austrumu valstsvīru starpā, kuŗu varā kādreiz būs teikt gala vārdu disputā par pasaules mieru.

Pēc 2 dienu ilgām ārpolitiskām debatēm Anglijas parlamentā var redzēt, ka angļi ir daudz optimistiskāki nekā amerikāņi un krievu miera ofensīvu uzņem daudz nopietnāk. Vispārsteidzošākais tomēr ir paša Čerčila ieņemtais stāvoklis, jo līdz šim pasaules politiķi viņu pazina kā vienu no visuzmanīgākiem valstsvīriem jautājumos, kas skāra komūnisma briesmas.

Čerčils bija arī tas, kas pasaulē radīja jaunu jēdzienu — dzelzs priekškars. Bet no otras puses jāatzīst, ka „četru lielo" konferences ir bijis viņa jājamais zirdziņš jau ilgu laiku un uz tā viņš arī balstīja savu divu pēdējo vēlēšanu politiku. Tagad ar palielinātu enerģiju viņš cenšas panākt privātu sastapšanos ar Padomju Savienības Maļenkovu. Un ja arī amerikāņi klusē, tad Eiropā Čerčila plānam sekotāju ir gana.

ASV BREMZĒS ČERČILA SKRĒJIENU

NO VAŠINGTONAS ZIŅO, KA SAKARĀ AR ANGLIJAS MINISTRU PREZIDENTA ČERČILA RUNU AMERIKĀŅU VALSTS DEPARTAMENTS IZDEVIS PAZIŅOJUMU, KURĀ SACĪTS, KA AMERIKĀŅI ĀRĪ TURPMĀK TURĒSIES PIE SAVAS LĪDZŠINĒJĀS POLITIKAS, TĀ NOBREMZĒJOT ČERČILA LIELO SKRĒJIENU PĒC „LIELO" SARUNĀM.

Amerikāņu līdzšinējā politika pret Padomju Savienību bazējas uz atzinuma, ka krieviem vispirms darbos jāpierāda sava labā griba un ka Sav. Valstis viņiem sāks ticēt tikai pēc tam. Pēc amerikāņu domām, komūnisti savu labo gribu varētu vislabāk realizēt, noligstot Austrijas miera līgumu un izvācot savu karaspēku no Austrijas territorijas, kā arī noligstot mieru Korejā. Šāda krievu rīcība tad nešaubīgi nolīdzinātu ceļu uz „lielo" sarunām.

Amerikāņi gan uzsver, ka principā viņi pievienojas Čerčila priekšlikumam, bet ka sarunas uzsākt būtu vērts tikai tad, ja būtu kāda garantija, ka tās veicinātu pasaulē nodibināt mieru. Pašreiz vēl šādu garantiju nav.

KOMPONISTS T. ĶENIŅŠ SAVU AUDZĒKŅU VIDŪ

Pie klavierēm Modris Ekšteins 1. rindā no kr.: komp. T. Ķeniņš, Dace Zvilna, Gaida Locāne, Aina Zvilna, Rūta Ūdre, Zigrida Zepa, Ingrida Blumberga, Dace Brodere. 2. rindā no kr.: Dzintra Gruzīte, Māra Avotiņa, Vija Kačerovska, Valda Vilsone, Guntra Zariņa, Guna Ūdre, Māra Šnitke, Astrida Čopa. 3. rindā no kr.: Jānis Ķeniņš, Maija Ķeniņa, Indra Luksa, Māra Miezīte, Guna Simanovska, Anita Zariņa, Helēna Ruice, Mudīte Ekšteine.

(Skat. rakstu 6. lapaspusē). J. Kreiļa uzņ.

Baltijas valstu jautājums ASV Kongresā

KERSTENS IESNIEDZIS REZOLŪCIJU IZMEKLĒT KRIEVU RĪCĪBU BALTIJAS VALSTĪS

Brīvās pasaules uzmanībā atkal būs pievērsta Baltijas valstīm, ja ASV Kongress pieņems C. Kērstena rezolūciju, kuŗu tas iesniedza 7. maijā. Kerstens savā iesniegumā aicina tautas vietnieku namu izraudzīt 7 viru komisiju, kuŗas uzdevums būtu izmeklēt apstākļus un līdzekļus, kādiem Padomju Savienība iznīcināja Baltijas valstu neatkarību un tās varmācīgi iekļāva Padomju Savienībā. Pirmām kārtām komisijai nāksies noskaidrot, kādos apstākļos notika krievu organizētās viltus vēlēšanas 1940. g. Ar šīm vēlēšanām krievi pamato savu apgalvojumu, ka Baltijas valstis esot labprātīgi pievienojušās Padomju Savienībai.

Šī Kerstena rezolūcija nodota attiecīgai komisijai, kas to nodos tautas vietnieku namam nobalsošanai. Šī procedūra parasti ilgst ap divi nedēļas.

Līdzīgā kārtā Kongresa komisija izmeklēja Katinas masu slepkavības. Komisija nopratināja neskaitāmus lieciniekus gan Amerikā, gan Eiropā un nāca pie atzinuma, ka šinī noziegumā vainojams Kremlis. Mūsu rīcībā ir pietiekami daudz pierādījumu par krievu noziegumiem, un tos mēs varēsim celt priekšā izmeklēšanas komisijai.

Kongresa loceklis Čarlzs Kerstens ir republikānis no Viskonsinas; viņš ir ļoti aktīvs komūnisma apkarošanā. K. pavadīja Lietuviešu Nacionālās Padomes delegāciju pie prezidenta Eizenhauera; šī delegācija lūdza prezidentu ievadīt izmeklēšanu. Šīs akcijas veikšanai sadarbojas latviešu, lietuviešu un igauņu organizācijas.

Dalless Ēģiptē

No Kairo ziņo, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless pēc sastapšanās ar Ēģiptes ministru prezidentu Nagibu izteicies, ka viņi abi esot vienis prātis, ka svešam karaspēkam būtu jāatstāj Suecas kanāla josla. Kara gadījumā kanāla lietošana tiktu atļauta brīvajai pasaulei.

Dalless sarunās ar Nagibu pavadīja vairāk kā divas stundas. Ēģipte bija pirmais pieturas punkts viņa un savstarpējās drošības direktora Stasena Tuvo un Vidējo Austrumu braucienā.

Pēc sarunām ar ģen. Nagibu Dalless izdeva paziņojumu, kurā sacīts, ka viņš un Ēģiptes ministru prezidents bijuši vienis prātis, ka angļu karaspēkam būtu pamazām jāizvācas no Suecas kanāla joslas.

Pagājušo nedēļu bija jāpārtrauc Anglijas un Ēģiptes sarunas Suecas kanāla jautājumā, jo abas puses nespēja vienoties.

„Mēs nācām pie atzinuma," Dalless sacīja, „ka Suecas kanāla jautājums būtu jāatrisina tā, lai tas neskartu Ēģiptes suverenitāti. Līdz ar to angļu karaspēkam vajadzētu pa daļām izvākties no kanāla joslas, bet to darīt tā, ka darbnīcas, noliktavas un visa mašinerija paliktu lietošanas gatavības stāvoklī un ka tiklīdz rastos nepieciešamība, brīvajai pasaulei būtu tiesības to nekavējoties izlietot."

Jauns Anglijas vēstnieks Maskavā

No Londonas ziņo, ka iecelts jauns Anglijas vēstnieks Maskavā. Atpūtā aizejošā sēra Alvarija Gaskonjes vietā nāk Viljams Haiters, piedzīvojis angļu diplomāts, ar praksi Padomju Savienībā un Ķīnā.

Sakarā ar viņa iecelšanu vēstnieka amatā Anglijas karaliene Elizabete II Haiteru iecēla bruņinieka kārtā un viņš dosies uz Maskavu kā sērs Viljams Haiters.

Spēcīgi Čerčila plāna aizstāvji Francijā

No Parīzes ziņo, ka parlamentā ārlietu komisija likusi priekšā Francijas valdībai, lai sasauktu „lielo" konferenci, kurā pasaules galvas pārrunātu pašreizējo stāvokli.

Komisijas pēkšņā vēlēšanās, lai notiktu „lielo" sastapšanās, nāca tieši pēc Anglijas ministru prezidenta Čerčila runas parlamentā, kur viņš izsacīja gluži tādu pašu priekšlikumu, ka būtu vēlama privāta, slepena sanāksme pasaules vadītāju valstsvīru starpā.

STUDENŠU PREZIDIJA KONVENTA

locekļu 2. kārtējā sanāksme notiks pirmdien, 18. maijā, pl. 17-os Daugavas Vanagu namā, 123 Huron ielā.

Laipns lūgums ņemt līdz grozus.

ANGĻI SUECĀ IEROKAS

Karaspēks un kara flote no Maltas ierodas Suecā

No Kairo ziņo, ka angļu karaspēks Suecas kanāla joslā uzsācis tranšeju rakšanas darbus sakarā ar sarunu pārtraukšanu Anglijas un Ēģiptes starpā Suecas kanāla jautājumā, kas varētu novest pie bruņota konflikta.

Angļu karaspēks ziņo no Suecas, ka tiek sperti visi nepieciešamie piesardzības soļi, kā visi atvaļinājumi pārtraukti un ka smago mašīnu kolonnas pavada bruņotas sardzes.

No jauna tiek pārbūvētas, sagatavotas un apgādātas visas uz priekšu izbīdītās nocietinājumu līnijas, kas radās saspīlējuma laikā pirms 18 mēnešiem.

Steidzīgākie sagatavošanas darbi sākās pēc Ēģiptes ministru prezidenta Nagiba runas, kuŗā viņš sacīja, ka Ēģipte nebūs apmierināta tikmēr, kamēr visi angļi nebūs atstājuši Suecas kanāla joslu un ka Ēģipte ir gatava cīnīties līdz pēdējam vīram, lai to panāktu.

Ēģiptes armijas virspavēlnieks kādā runā esot izteicies, ka divos, trīs mēnešos ēģiptiešu pacietība būšot izsmelta. Tā ir pirmā reize, kad ēģiptieši minējuši kādu izvākšanās laika termiņu.

SAV. VALSTU SŪTNIS APMEKLĒ ČERČILU

No Londonas ziņo, ka Sav. Valstu sūtnis Londonā Vinsorps Oldričs apmeklējis Anglijas ministru prezidentu sēru Vinstonu Čerčilu, lai, kā domā, pārrunātu Suecas kanāla jautājumu, kas, kļūstot arvienu akūtāks, draud izvērsties par jaunu pasaules nemieru centru.

Pēc labi informētu aprindu ziņām Sav. Valstu sūtnis apmeklējis Čerčilu uz ārlietu ministra Dallessa pieprasījumu, kas pēc divu dienu ilgām sarunām ar vadošām Ēģiptes personām ieguvis skaidru pārskatu par Suecas kanāla domstarpību stāvokli.

ČERČILS STEIDZINA „LIELO SARUNAS"

Anglijas ievērojamākais politiķis jauc jēdzienus un gatavo cilvēcei jaunu Potsdamu

Londonā. Runājot Anglijas parlamentā, ministru prezidents sērs Vinstons Čerčils sacīja, ka tagad atkal esot pienācis laiks, kad vadošo pasaules valstsvīru būtu jāsatiekas un sarunās jāmēģina likvidēt vismaz dažas no tām domstarpībām, kas pastāv Austrumu un Rietumu starpā.

Čerčils sacīja, ka Kremļa rīcībā pēdējā laikā atstājusi uz viņu labu iespaidu un ka Rietumu politika nedrīkstētu pieņemt tādu virzienu, kas varētu likt krievu tautai domāt, ka viņas brīvība ir apdraudēta.

Čerčils uzsvēra, ka notikumi Krievijas iekšienē atstājuši uz viņu daudz lielāku iespaidu nekā notikumi ārpusē un ka būtu ļoti žēl, ja ārpuses iespaidi sabojātu kādas veselīgas evolūcijas sākumu, kas veidojas Krievijas iekšienē.

Londonā jau ilgāku laiku runāja, ka Čerčilam esot padomā jauna pieeja Padomju Savienībai, un par to īpaši sāka runāt pēc Staļina nāves, kad pie varas nākušais Maļenkovs it kā mīkstināja savu toni pret Rietumiem. Vienīgais pārsteigums bija, ka Čerčils ar savām idejām nāca, nemaz nesazinādamies ar saviem sabiedrotiem. Bet mājas politiķi to uzņēma ar lielu sajūsmu — ne tikai konservātīvie, bet arī sociālisti, kas jau ilgu laiku bija uzbrukuši valdībai, prasīdami, lai tā pieņemtu kādu noteiktu nostāju pret Krieviju, kas palīdzētu nodibināt mieru.

Varbūt, būtu par daudz stipri teikts, ka Čerčils viens pats mēģināja pacelt Kremļa barjēru, bet viņš katrā ziņā iebāza savu kāju Austrumu un Rietumu durvju starpā, lai tās pasargātu no aizciršanas. Čerčila solo gājiens tikai no jauna pierāda, ka angļi un amerikāņi nevar vienoties par kopēju politiku, kāda nepieciešama pret Padomju Savienību.

Savas runas turpinājumā Čerčils nāca klajā ar jaunu priekšlikumu, kam, pēc viņa domām, vajadzētu vienlaicīgi apmierināt krievu kāri pēc drošības un Rietumu prasības pēc drošības un brīvības. Šī jaunā priekšlikuma kodolu Čerčils saskata 1925. gada Lokarno līgumā, kur Anglija ietu palīgā Vācijai, ja Francija tai uzbruktu, un ietu palīgā Francijai, ja Vācija tai uzbruktu.

„Tāda pati nostāja varētu atrisināt arī Vācijas un Padomju Savienības attieksmes, īpaši to cilvēku prātos, kas domā, ka pasaules miera atslēga glabājas Eiropā." Čerčils gan neminēja, kas uzņemtos trešās valsts pienākumus — vai tā būtu Ziemeļatlantijas Organizācija, ieskaitot Sav. Valstis, vai Briseles līguma sabiedrotie, vai arī Anglija pati.

PRETKOMŪNISTISKU KONSPIRĀTORU PANĀKUMI

Vīne. (VL). — Konspirācijā tikpat mācīta un nežēlīga kā viņu ienaidnieki, kāda krievu pretkomūnistiska grupa šaipus dzelzs aizkaram, kuŗas slepeni piekritēji un aģenti darbojušies līdz arī pašā Pad. Savienībā, ielikusi cietumā vairāk kā 100 augstu komūnistu funkcionāru un radījusi vispārēju sajukumu komūnistu dažādās iestādēs ar kāda trika palīdzību padomju pasta sistēmā, tā apmuļķojot padomju slepeno policiju 18 mēnešu.

Šī pretkomūnistiskā grupa, kas sevi dēvē par Krievu revolūcionāriem cīnītājiem, piesūtījusi augstiem un komūnismam uzticīgiem padomju ierēdņiem Pad. Savienībā vairāk kā 100.000 pretpadomju propagandas brošūras. Regulāri ar pastu saņemot pretpadomju literatūru, augstie komūnisti krituši nežēlastībā

Pretkomūnistiskās grupas grūtākais uzdevums bijis, lai ar pastu sūtītā pretkomūnistiskā literatūra sasniegtu izraudzītos komūnistus. Kā zināms, „tautas demokratijā" ir stingra pasta cenzūra un katra vismazākā sarakstīšanās jau rada aizdomas. Grupas aģenti Padomju Savienībā bija izpētījuši, ka t. s. reģistrētās vēstules, ko no Padomju Savienības sūta uz ārzemēm, tiek sūtītas nosūtītājam atpakaļ, ja adresāts uzdotā vietā nav atrodams. Otrs svarīgs fakts ir tas, ka atpakaļ sūtītās vēstules otrreiz vairs netiek cenzētas. Trešā lieta, ko grupas vīri labi zināja: pati čeka mēdz piesūtīt komūnistu uzticības personām pretkomūnistiskas brošūras, lai pārbaudītu komūnistu uzticību: saņemot šādus sūtījumus, tie tūlīt jāpiesaka un jānodod čekai. Kad nu komūnistu augstie ierēdņi, redaktori, virsnieki, fabriku direktori un citi saņēma pretkomūnistiskās grupas piesūtītās vēstules ar pretkomūnistisku literatūru un tie to nodeva čekai, tad čeka tos apcietināja, pratināja un sodīja, jo Pad. Savienībā krist aizdomās jau nozīmē pazušanu.

Pretkomūnistiskās grupas aģenti no dažādām „republikām" sūtīja nevainīgas vēstules uz ārzemēm, kuŗas saņēma šīs grupas dalībnieki.

Kā nosūtītāji uz šīm vēstulēm bija atzīmēti izraudzīto komūnistu vārdi un adreses. Saņemot šīs, protams, cenzētās vēstules, aploksnēs tika ielikta pretkomūnistiska brošūra, ar pakaļtaisītu pasta zīmogu uzspiests „adresāts nezināms," un tad vēstule sāka atceļu „nosūtītājam." Vēlāk pretkomūnistiskā grupa sākusi pakaļtaisīt un iespiest padomju dažādo „republiku" pastmarkas, pasta zīmogus un vēstules ar sliktās kvalitātes zilās un dzeltenās krāsas padomju aploksnēm, uzspiežot visus vajadzīgos izsūtīšanas pasta un cenzūras zīmogus, sūtītas tieši no „pirmās rokas" šaipus dzelzs aizkara.

18 mēnešu ilgi šādā veidā grupa strādājusi ar labiem panākumiem, bet pēc tam padomju iestādes atklājušas šo akciju. Tagad minētā grupa strādā ar citām metodēm.

KOMŪNISTI TURPINA ĀZIJAS IEKAROŠANU

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

Cik var spriest no pēdējā laika militāro un politisko notikumu attīstības, tad komūnistu nodoms iekarot Āziju nebūt nav atmests. Tieši otrādi, iebrukums Laosā varētu būt šāda pasākuma ievadījums. Vispirms komūnisti grib dabūt savās rokās visu Āzijas dienvidrietumu daļu. Bet tas tiks darīts lēnām un pamazām, tā lai neuztrauktu pārējo pasauli. Tas jau ir pierādījies pašreizējā Laosas karā, kad komūnisti, lai pasaules acīs pamazinātu invāzijas nopietnību, tagad sākuši atkāpties. Uz cik ilgu laiku? Iespējams, kamēr Eiropa aizmirsīs, ka tāds Laosas karš vispār kādreiz bijis. Un Eiropa to aizmirsīs drīz.

Īsumā, komūnistu izredzes Āzijā ir lielas. Viņu paņēmieni ir iespaidīgi, un sabiedrotie vēl līdz šim nav atraduši ceļu, kā ar tiem cīnīties. Līdz ar to pašreiz sabiedrotie Āzijā ir zaudētāji.

LONDONA

Londona ar daudz lielāku vērību seko pamiera sarunu norisei Panmundžomā nekā komūnistu invāzijai Laosā. Pēc angļu domām, Korejas miers varētu atrisināt daudz dažādu problēmu. Pēc Anglijas kreisā spārna pārstāvju domām, pamiers Korejā tiek novilcināts tikai tādēļ, ka amerikāņi jauj sarunas vest ģenerāļiem un nevis diplomātiem. Viņi pārmet amerikāņiem, ka tie par komūnistiem par daudz uztraucoties.

Arī sērs Vinstons Čerčils, kuŗu gan nevarētu pieskaitīt pie kreisā spārna pārstāvjiem, ļoti optimistiski izsakās par Padomju Savienības miera piedāvājumiem. Komūnistu Ķīna, kas, bez šaubām, ir vainīga pie Korejas kara izplešanās, joprojām Anglijā tiek ieskatīta vairāk kā neceļos nonākusi nekā karot kāra. Tādēļ angļi gribētu vairākās nozarēs uzsākt tirdzniecību ar komūnistu Ķīnu. Pēc ziņām no Londonas komūnisti Malajā ir savaldīti. Pēc tām pašām Londonas ziņām komūnistu invāzija Laosā ir tikai komūnistu vājuma pierādījums, pierādījums, ka nekur citur Indoķīnā viņiem nav ne mazāko panākumu . . ,

Un par spīti draudīgajām briesmām angļi caurmērā mēģina visu saskatīt daudz gaišākās krāsās un, briesmas ieraugot, pagriež galvas uz citu pusi.

Bez tam nav jāaizmirst pašu āziātu nostāja. Viņi, kā liekas, daudz labprātāk cīnītos komūnistu pusē, lai tikai angļus un frančus redzētu pazūdam no Āzijas.

SAIGONĀ

Laika ziņā komūnisti Rietumun Dienvidaustrumāzijā ieguva vērtīgu handikapu. Komūnistu vadoņi jau no 1945. gada tur organizē nemiera kustības, ar kuŗu palīdzību šīs zemes varētu atbrīvoties no franču virskundzības. Jau 1945. gadā Indoķīnas pretestības kustības galvenā mītne izdeva pavēles visās zemes apmēros, lai kustības dalībnieki mēģina iegādāties ieročus un mācās tos lietot. Ne Sav. Valstis, ne arī Francija vai Anglija vēl nav īsti noorganizējušās, lai spētu šādu stāvokli savaldīt. Tas arī ir cēlonis, kādēļ komūnisti atrodas Āzijas skrējiena priekšgalā.

JAUNDĒLHI

Nav sagaidāms, ka Indija pārmetīs komūnistiem uzbrukumus Indoķīnā. Komūnistu invāziju Jaundēlhi politiķi izskaidro kā vietējo nacionālistu sacelšanos un nevis kā daļu Korejas kara, kas sākās Ziemeļkorejai uzbrūkot dienvidiem.

Ja Indija balsos Laosas jautājumā, tad ir sagaidāms, ka balsošanas rezultāti vērsīsies pret Rietumiem. Komūnistu uzbrukums Taizemei, varbūt, indiešus mazliet atvēsinātu, bet kamēr kaut kas tāds nenotiek, Indija turpinās Rietumu kritizēšanu un komūnistu aizstāvēšanu.

KAIRO

Pagājušā nedēļā pārtrauktās Anglijas un Ēģiptes sarunas Suecas kanāla jautājumā nav atsāktas. Ēģipte prasa angļu izvākšanos. Angļi, liekas, būtu pat ar mieru sākt karu Suecas kanāla dēļ.

Pēc Sav. Valstu ārlietu ministra Dallesa vizītes Kairo un sastapšanās ar Ēģiptes ministru prezidentu un ārlietu ministru Anglijas stāvoklis kļuvis pavisam neskaidrs. Dalless principā pievienojas ēģiptiešiem, ka angļu karaspēkam pamazām būtu jāizvācas no kanāļa joslas. Bet no otras puses, sakarā ar Čerčila runu var secināt, ka angļi nodomājuši cīnīties par palikšanu, ja ne citādi, tad kaut vai ar ieročiem rokās.

PARĪZĒ

Parīzē ģen. de Golls izbeidzis savas politiskās partijas eksistenci, jo viņam īstenībā cita ceļa nemaz nebija. Pēdējo vēlēšanu rezultāti liecināja, ka viņa partijas dienas ir skaitītas un ka tā sāk lēnām pazust no zemes virsus. Tā vienīgais, ko de Golls varēja darīt, bija likvidēt savu partiju, kamēr tur vispār vēl bija kas likvidējams. Francijas politiku tas nekā nav ietekmējis. Tā ir tikpat nestabila kā vienmēr.

Uz redzēšanos SPORTA BALLĒ!
16. MAIJĀ, PLKST. 20.00
MASARIKA ZĀLĒ, 212 COWAN IELĀ, TORONTO

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Maļenkova zīme

Nav zināms, cik labas ‚ēstis no Maskavas nākotnē Eizenhaueram piesūtīs Bolens, bet Francijas rēstnieks Pad. Savienībā Luis Joxe jau kopš laba laika cenšas ar saviem kārtējiem ziņojumiem iepriecināt Bido.

Vispirms jau Maļenkovs nekādā gadījumā nedomājot par uzbrukumu Rietumeiropai. Tas varot notikt tikai tad, ja Rietumi paši ar savu netaktisko izrīcību Pad. Savienību izprovocēšot, resp. nostādīšot kaktā iedzītā stāvoklī. Otrkārt, Padomijas ģenerālštābā neesot nekādu plānu par Rietumeiropas okupēšanu, bet ja to izdicināšot, tad notikšot vienīgi īslaicīga „tīrīšana," bet ne iekarošanas akcija.

Treškārt, franču militārais atašejs sakās zinām, ka Pad. Savienības rietumu robežas vispār tiekot militārī atslogotas un daudzas vienības pārceltas uz polārajiem vai Tālo Austrumu apgabaliem.

Daži novērotāji nav skaidrībā, kas ir šīs „franču mūzikas" nošu autors, bet izsaka aizdomas, ka Francija joprojām klusām flirtē ar Kremli, un ka tur tiek pārrunāta maksa, ko Francija un pārējās Rietumeiropas valstis vēlētos saņemt par neitrālitāti, ja Pad. Savienība tuvākā vai tālākā nākotnē nokārtotu savus rēķinus ar ASV, neskarot Rietumeiropas pārpalikuma territoriju?

Padomju Savienība esot pat it kā likusi saprast, ka tādā gadījumā viņa tieši pat neuzbruktu amerikāņu gaisa spēku bazēm Francijas un Anglijas territorijā, bet apmierinātos ar bumbvedēju atvairi ārpus pieminētām zemēm, gan piebilstot, lai jaunu bažu izbūvei vairs netiktu piešķirtas koncesijas. Sakarā ar šīm baumām ļoti zīmīga ir pirms pāris nedēļām Norvēģijai iesniegtā Molotova nota par militāro lidlauku būvi Ziemeļnorvēģijā. Ne Pad. Savienība, ne Norvēģija šo notu atklātībā nav laidušas, bet pēdējās valdība griezusies pie Atlantijas Aizsardzības Padomes pēc „padoma". Ģenerālis Ridžvejs ir draudējis ar pirmās pakāpes trauksmi Ziemeļeiropā, bet citi padomes locekļi, ar angļu admirāli sēru Patriku Braindu priekšgalā, „izlējuši viļņos eļļu" un Norvēģijas valdība nosūtījusi Molotovam atbildi, ka militāro ierīču būve Hammerfestā, Andalsenā, Bordfasā un Bodo tiek pārtraukta.

Amerikāņus darot nervozus tas, ka atskanot Maļenkova miera dziesmai, daudzās vietās pasaulēs jūrās, no arktikas līdz tropiem, un tieši svarīgo kuģu ceļu joslās un daudz lielākā skaitā kā agrāk manītas „spoku" zemūdenes. Pasaules bērnu baidītāji domājot, ka lieta grozoties ap nepiedzīvoti plašiem zemūdeņu manevriem. Kāds cits „sinepju grauds" esot trīs krievu „militārie zinātnieki," ko amerikāņiem laimējies notvert savos territoriālos ūdeņos, kur tie no Bēringa šaurumā atrodošās Diomeda salas izdarījuši ģeodēziskus un topografiskus Aļaskas krastu mērījumus. Protams, večiši bija tikai nomaldījušies, jo te taču abu „sabiedroto" robeža ir tik tuva... Bet varbūt tīri saltas nav arī Aļaskas vientuļo eskimu valodas, kas polārajās ziemas naktīs saslapuši ļoti „brālīgus" baltos vīrus ar slēpēm, suņu pājūgiem un dīvainiem daiktiem (parasti pa 5, vai 3 vienā grupā) un kas gan labi pratuši eskimu valodu, bet ne tik labi — amerikāņu. Teiksmas par šiem dīvainajiem lapu medniekiem zinot pat Kanadas eskimi...

No šīm tenkām un patiesībām radusies šāda jaunākā kalkulācija: Arktiskajā apgabalā amerikāņiem nav tieši ieinteresētu sabiedroto. Gluži otrādi, viņu reālpolitiskie sabiedrotie Eiropā vai Āzijā jutīsies atriegloti, jo pie „Ziemeļpola" viņu tautas nejutas apdraudētas. Gala rezultātā — atslogojums un prieks par sāra tauku podiņa drošību palīdzēs padziļināt tās plaisas, kas neapšaubāmi pastāv starp bagātajām, bet aiz sava primitīvā nacionālismā politiskajā psicholoģijā visai rājām ASV un to sabiedrotajiem Eiropā. Arī Pentagona kancelejās ienākušas dažas ziņas, kas netieši pamudina apsvērt šo jaunāko Padomju bubuli. Par diezgan spējīgu vīru vērtētais Padomijas ģenerālštāba priekšnieks Štemenko pārcelts par Ziemeļaustrumsibīrijas (pretim Aļaskai) armijas komandieri. Padomju armijas garnizoni (izņemot aviāciju) Eiropā kopš š. g. sākuma tiek samazināti. Va-Pa

Karalienei Elizabetei pasniegs adresi

Svarīgi lēmumi LNAK Izglītības un Kultūras nozares sēdē

Piektdien, 8. maijā notika LNAK Kultūras un Izglītības nozares sēde, kurā apsprieda adreses pasniegšanu karalienei Elizabetei, Kultūras dienu norisi un mācības līdzekļu apgāda dibināšanu.

Saņemtā sūtņa K. Zariņa vēstule apliecināja, ka sūtnis adresi personīgi pasniegs karalienei no latviešiem Kanadā, pateicībā un cerībā uz brīvības atjaunošanu mūsu dzimtenē. Nolēma lūgt rakstnieci Ingridu Viksnu rakstīt adreses tekstu un tās sagatavošanai lūgt mākslin. Ed. Dzena padomu. Māksl. Ed. Dzenis savā laikā izgatavojis adresi Zviedrijas karalim Gustavam.

Pārrunājot jau agrāk izlemto Kultūras dienu norisi, kas notiks rudenī visā Kanadā, LNAK lūdz visas organizācijas, draudzes un kopas mēģināt iekārtot tā, lai sarīkojumi ar nozīmi latviskās kultūras veicināšanā notiktu oktobra pirmajās trīs nedēļās.

Nozare iepazinās arī ar Dziesmu svētku komitejas piesūtīto programmu ar paskaidrojumu, ka visi blakus sarīkojumi ir šīs komitejas rīkoti un tie ietilpst svētku programmā. Nozare savā laikā bija lūgusi komiteju šos sarīkojumus rīkot Kultūras dienu ietvaros, kā to pagājušā gadā rīkoja LNAK. Lai sekmētu Dziesmu svētku labo izdošanos, nozare šogad no Kultūras dienu sarīkojumu rīkošanas Toronto atturas.

Nozare iecerējusi sarīkot prof. J. Vītola pieminas koncertu ar komponista T. Keniņa ievadvārdiem, koŗa un solistu piedalīšanos.

Skolu daļas vadītājs J. Mežaks iesniedzis priekšlikumu nodibināt mācības līdzekļu apgādu, pēc kāda ir radusies liela vajadzība. Līdz nākošā mācības gada sākumam jāsagādā uzdevumu burtnīcas, kontūru kartes Latvijas ģeogrāfijai, vēsturei, attēlu lapas par jādzieniem, ko trimdas bērni vairs nepazīst.

Kultūras nozare pēc pārrunām nolēma dibināt apgādu, aicinot par tā vadītāju kādu skolotāju ar zināšanām kooperācijā.

Sēdē pirmoreiz piedalījās jaunais sarīkojumu referents K. Tannis. A. Svenne ziņoja, ka organizāciju kopsēdē Toronto LNAK lūgta dod priekšsēdi 18. novembra akta rīcības komitejai.

Latviešu stendu Kanadas Nacionālā izstādē nolemts izkārtot LNAK protektorātā un ar visu organizāciju piedalīšanos. Stenda iekārtošanu uzņēmies J. Niedra.

KANADĀ

TORONTO

● Mācītāja A. Brieža ievešana amatā Sv. Jāņa baznīcā notika Ģimenes dienas dievkalpojumā, 10. maijā, pieladoties simtiem dievlūdzēju. Dievnama altāris bija greznots krāšņiem ziediem, ko bija dāvinājuši draudzes locekļiem „Lotus" puķu veikala īpašnieki E. un H. Pētersoni.

Svinīgs bija brīdis, kad dievnamā macītāji, viesi un draudzes Padomes locekli ieveda jauno draudzes ganu, kas palīdzēs māc. A. Lūsim veikt draudzes celšanas un veidošanas darbu.

Pēc korāla „Uz Dieva klintīm augsti celta" — ievešanas runu teica archibīskapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis. Kristus, dzimtenes baznīca un draudze tev šodien jautā tāpat kā Pēterim — vai tu mani mīli? Strādā tā, lai tava atbilde būtu „jā".

Pēc tam svētīšanas vārdus teica māc. A. Lūsis, māc. O. Pumus (igauņu dr.), māc. J. Kosticeks (lietuviešu dr) un māc. Dr. V. Goegingers (vācu dr.).

Ģimenes dienai piemērotu svētrunu teica māc. A. Briedis, bet liturģiju vadīja māc. A. Lūsis, Pēdējais, apsveicot savu jaunības dienu draugu un tagadējo palīgu, norādīja, ka arī draudze dziļākā būtībā ir tikai liela ģimene, kuras galva ir Kungs Kristus. Tādēļ trimdas draudzes mācītājam vienmēr jāvadās no ap. Pāvila vārdiem: „bet sludināšanas mērķis ir mīlestība, kas nāk no skaidras sirds, labas apziņas un neliekulotas ticības."

Dievkalpojums atstāja gaišu un pacilājošu iespaidu. Dziedāja S. Ancāne.

● LNAK valdes priekšs. A. Svennes mēģinājums rast saprašanos Sporta Apvienības un sv. Jāņa draudzes padomes starpā nav devis cerēto. Sv. Jāņa draudzes padome paliek pie sava agrākā lēmuma un bērnu vasaras nometnes vadību un rīkošanu uzņemas pati.

LSAK priekšs. R. Plūme savukārt paskaidro, ka Apvienība patur spēkā savu agrāko lēmumu un darīs visu, lai Toronto tuvumā varētu noorganizēt bērnu vasaras nometni. Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Braisons apsolījis LASK savu palīdzību.

● Sv. Andreja baznīcas padome nolēmusi jauniegūtā īpašuma pārvaldīšanu uzticēt komitejai 7 personu sastāvā. Četrus pārstāvjus dos draudzes padome, bet trīs dr. locekļi, paju turētāji. Vienas pajas cena ir $100.00. Katram pajas turētājam ierādīs zemes gabaliņu, kuru tas varēs izdailot pēc saviem ieskatiem kā arī celt vasaras mājiņu.

● Svētdien, 10. maijā visas Toronto latviešu baznīcas bija pulcinājušas pilnus dievnamus, lai atzīmētu Ģimenes dienu un godinātu māti.

Arī Toronto latviešu skolas rīkotajā Ģimenes dienā sv. Andreja baznīcas zālē pulcējās ap 200 bērnu un 400 pieaugušo.

Kā viešņa piedalījās pazīstamā sabiedriskā darbiniece Elza Klaustiņa, kuru klātesošie sumināja ilgiem aplausiem. Godinot E. Klaustiņu viņas 50 gadu ilgajā darba jubilejā, skolēnu vārdā viešņai ziedus pasniedza 1. klases skolniece Benita Atteka un bērni nodziedāja Daudz raženu dieninu.

Ģimenes dienu ievadīja komponista T. Keniņa spēlētā variācija par tautas dziesmu: Saulīt tecēj' tecēdama. Arī viešņa savu referātu iesāka vārdiem: Jau saulīte zemu, zemu, māmulīte tālu tāl. „Šodien godinām," teica referente, „māti dzīvības devēju, māti dzimtenē, māti veco ļaužu mītnē, māti, kas palika viena un māti smilšu kalniņā. Mēs pieminam māti, lai viņa būtu kur būdama. Mātes sirds mirdz mums pretim kā saule. Nav otra cilvēka pasaulē, kas būtu kā māmiņa, un žēl, ka bērni bieži to novērtē tikai tad, kad māmiņa jau atdusas smilšu kalniņā. Bērni dažreiz māmiņu aizmirst, bet māte bērnu nekad. Viņas klusās lūgšanas seko mums visur. Māti nekas nevar aizstāt."

Referentes siltais, sirsnīgais priekšlasījums dziļi saviļņoja klausītājus un daudzu acīs parādījās asaras.

Pēc priekšlasījuma E. Klaustiņa aicināja bērnus nodziedāt dziesmiņu māmiņai un tētiņam. Pēc dziesmas bērni pasniedza ziedu veltes vecākiem. Tālāk sekoja E. Klaustiņas pasaka par skaisto zemi ar zaļajiem mežiem, zilajiem ezeriem un mazo Ieviņu. Šī skaistā zeme bija Ulubēle, un tā saucās arī skaistā pasaka.

Pasakai beidzoties bērni rādīja savu māku dziesmās, dejās, deklamācijās un klavieru priekšnesumos. Īpaši jāatzīmē skolas lepnums M. Egle, kura ir tikai 12 gadu veca un jau vada skolas kori.

Daudz bija strādājuši A. Dzeguzes vadībā kā skolotāji, tā bērni, lai skatuve būtu piemēroti dekorēta šai dienai. Tas bija arī īsti sekmīgi izdevies. Par labu apgaismošanu bija rūpējies Ž. Udrovskis.

Ž. Z.

● Tuvojas 14. jūnijs, kad atkal latvieši, lietuvieši un igauņi pieminēs aizvestos svinīgā sēru aktā, kuru šogad Baltiešu Federācija Kanadā rīkos Maseja zālē.

Pirmdien, 11. maijā, BFK prezidijs priekšs. A. Lūsa vadībā noturēja sēdi. Darba kārtībā sīki un lietišķi iztirzāja 14. jūnija atceres akta organizācijas jautājumus. Dienas sauklis būs: Facts Warn! Attiecīgas skrejlapiņas iespiedīs 5000 eksemplāros un tās savlaicīgi izsūtīs baltiešu centriem. Iespējams, ka runās arī viesis — immigrācijas ministrs Harriss, kurš personiski sarunā ar A. Lūsi izteicis vēlēšanos piedalīties aktā, ja to neaizkavēs citi pienākumi.

Programmā uzstāsies visu 3 tautību kori. Nolēma arī lūgt komponistu T. Keniņu piedalīties ar klavieru solo. Igauņu pārstāvis ierosināja, lai visu tautu himnas dzied visi kori kopīgi. Prezidijs šo priekšlikumu pieņēma un cer, ka diriģenti šo domu akceptēs. Iespējams, ka aktu pieslēgs arī CBC raidītājam un to pārraidīs 8 raidstacijas. St. Katarinas raidītājā paredzēta īpaša programma.

● Pagājušo svētdien, 10. maijā Saulaines iemītnieki piedzīvoja uztraukumu pilnus brīžus, kad, dedzinot pērnā gada žagarus, uguns pārsviedās uz sausu kūlu un strauji pa uzkalniņu devās uz vasaras māju pusi. Uguni ātri apdzēsa, bet tas prasīja daudz pūļu, uztraukuma un dažas deguma brūces. Zaudējumu tomēr nav.

Kamēr citi ķēra ugunszaķi, makšķernieki vilka Saulaines ūdeņos smagus un bagātus lomus, un, ja makšķernieku stāstiem vispār var ticēt, tad dažas zivis bijušas turpat vai 2 pēdu garas.

● Mācību semestrim beidzoties, Toronto latviešu studentu kopa 8. maijā Kolumbus zālē rīkoja tradicionālo ziedu balli. Ziedu dekorācijas, piemērots apgaismojums, mūzika un puķu meitenes iepriecināja ikvienu apmeklētāju. Pavasarīgie tērpi un rožu smaržā liecināja par pavasara atnākšanu arī tiem, kas vēl nebija šķīrušies no ziemas drūmā smaguma.

Kad dejas liksmība un jautrība bija sasniegusi diezgan augstu vilni, atjautīgie vakara rīkotāji izsludināja Ziedu karalienes un Komplimentu karaļa vēlēšanas. Par Ziedu karalieni ievēlēja studentu kopas biedri R. Viškeri un Komplimentu karaļa sacensībās par skaistāko komplimentu savai dāmai no apm. 150 dalībniekiem godalgoja studentu kopas priekšnieku O. Perro kam speciāli izraudzītās dāmu komitejas piešķirto goda zīmi pasniedza prof. Burkevica kundze.

Jāpiezīmē, ka studentu ziedu ballei ir dziļāka nozīme. Studentu intensīvais darbs universitātē un materiālās grūtības, kas tos spiež vasaras brīvlaikos izbraukt mežu vai citos sezonas darbos, ir liels šķērslis, lai piedalītos latviešu sabiedriskajā dzīvē. Tāpēc jāsaprot, ka studenti ir priecīgi, izmantojot šo izdevību, pakavēties tīši latviskās sadzīves tradicijās. Šo apstākli mūsu sabiedrība ir pa reizi izpratusi, par ko liecināja kupls apmeklētāju skaits, kas arī deva prāvu atlikumu skaidrā naudā studentu stipendiju kasei.

A. L.

● TLB (Inženieru un Techniku kopas sanāksme notiks ceturtdien, 21. maijā, plkst. 7.45, TLB namā, 198 Osler St. Darba kārtībā: 1. Filmu izrāde: a) The Bright Path; b) Rayner Development. 2) Pārrunas.

● Baltiešu jaunatnes svētki Kanadā, kurus organizē Baltiešu Sporta Federācija, tika ievadīti jau ceturtdien, 14. maijā, sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 20.00, kad sacentās latviešu un igauņu šachistu izlases.

Sacensības notiek komandām un katrā vienībā iedalīti 4 spēlētāji. Mūsu reprezentācijā pie pirmā galdiņa spēlē A. Līdacis, pie otrā H. Kiršs, pie trešā J. Āboliņš un pie ceturtā A. Rudzītis.

„Latviešu izlase Kanadā nevar lepoties ar starptautiski slaveniem vārdiem, šacha nozare šeit mums pakūtra," paskaidro Latviešu Sporta Apvienības šacha nozares vadītājs A. Līdacis. Bet arī mūsu kaimiņi, izņemot lietuvieti P. Vaitonasu, nenāk ar skanīgiem vārdiem. A. Līdacis un J. Āboliņš, cik zināms, ir vienīgie latvieši, kuri aktīvi piedalās kanadiešu rīkotās sacīkstēs. Pirmais vairākkārt piedalījies Toronto un Ontario meistarības izcīņā un ierindojies no 2. — 4. vietai. Šogad A. Līdacis spēlējis tikai Toronto meistarībā, kur ieguvis dalītu 2. un 3. vietu. Par savu izcilāko panākumu viņš uzskata Vācijā Hamburgas apgabala vācu meistarībā ar vācieti Sekulu kopīgi izcīnīto pirmo vietu.

Toronto Universitātes students H. Kiršs studiju dēļ nav varējis pēdējā laikā šachā būt aktīvs. No senākiem laikiem atceramies viņu kā apdāvinātu spēlētāju, kurš arvien guvis labas sekmes ātrspēles turnīros.

J. Āboliņš šī gada Ontario meistarībā pratis ierindoties 4. un 5. vietā. Nopietns spēlētājs ir arī A. Rudzītis, bet diemžēl, dažādi apstākļi nav atļāvuši tam būt aktīvam.

Sacensību rezultātus un sīkāku aprakstu sniegsim nākošā laikraksta numurā.

● Labu attieksmju izveidošanai jaunkanadiešu un kanadiešu starpā nodibināta jau agrāk Tautību padome. Šis organizācijas aktīvitātē seviški ieinteresēts The Department of Citisenship. Pēdējā laikā organizācija ir iesākusi darboties aktīvāk un grib organizēti piedalīties īpašā karalienes kronēšanas ceremonijas atzīmēšanā izstādes laukumā, 2. jūnijā, aicināta piedalīties arī BFK.

MĀC. A. BRIEDIS IEVESTS AMATĀ SV. JĀŅA BAZNĪCĀ TORONTO

Altārī no kr. 2. prāv. A. Skrodelis, blakus māc. A. Lūsis, priekšā māc. A. Briedis. J. Kreila uzņ.

SATIKSIMIES BALTIJAS TAUTU SPORTA SVĒTKOS!

Mums visiem būs iespēja piedalīties Baltijas tautu draudzības un tuvināšanās svētkos 15./16. maijā, ja apmeklēsim Baltijas tautu sporta svētkus Toronto, Centrālā YMCA's telpās, 40 College St.

Baltiešu Sporta Federācija šos svētkus rīko pārliecībā, ka tie būs solis uz priekšu draudzības padziļināšanai igauņu, lietuviešu un latviešu starpā.

Tāds būtu šo svētku pamatojums plašākā nozīmē, lai atbildētu mūsu sabiedrībā bieži izteiktai domai, ka labām runām un rakstiem neseko darbi un pietrūkst praktiskās sadarbības, kas ļautu labajai gribai un kaimiņu tuvināšanās tieksmēm skart mūsu sirdis.

Ja nu tik daudz lielās pasaules notikumu ir risinājušies mums par sliktu, tad ir tikai dabīgi, ka mēs no savas puses liekam lietā visas iespējas, kas šādiem notikumiem strādā pretim. To mēs veicinām, pulcējoties ap savām centrālajām organizācijām un sekmējot sadarbību visas Baltijas mērogā, to veicinām ar katru kopēju pasākumu, kāds ir arī Baltiešu Sporta svētki.

Draudzīgās cīņās jauniešos lieku reizi nostiprināsies morāliskā spēja godīgi zaudēt vai uzvarēt rūdīsies apņēmība izturēt un censties, un nostiprināsies griba visu to darīt draudzībā un materiālā nesavtībā, kalpojot tikai tīrā sporta jēgai.

Ar augstvērtīgiem sporta principiem stiprināti, Baltijas tautu sportisti turpinās turēt augstu mūsu zemju sporta tradicijas, kam jo sevišķa nozīme šejienes profesionālisma un pārprofesionālisma klimatā, kad no sacīkstes līdz samaksātai cirkus izrādei trūkst vairs tikai solis.

Bet īstai sacensībai nepietiek ar sportistiem vien. Kā grāmatai jāatrod lasītājs un mūzikiem klausītāji, arī sportistu spēju rezultāts parādās vispilnīgāk, ja to personīgi novērtē sapratējs skatītājs. Tādēļ apmeklēsim Baltijas tautu sporta svētkus kā vienu no redzamākajiem sarīkojumiem Toronto, kā kopēju Baltijas tautu draudzības demonstrāciju.

Roberts Plūme,
Baltijas Sporta Federācijas priekšsēdis

Pie Kanadas immgrācijas ministra

Baltijas Tautu Federācijas prezidents māc. A. Lūsis, ieradies uz mācītāju konferenci Otavā, Parlamenta namā sastapās ar Kanadas immigrācijas ministru Mr. Harrisu. Māc. A. Lūsis nodeva ministram Baltijas Tautu Federācijas ielūgumu piedalīties 14. jūnijā aizvesto pieminas aktā Maseja zālē, Toronto. Ministrs pateicās par ielūgumu un norādīja, ka viņš katrā ziņā vēlētos sekot aicinājumam, bet galīgo atbildi varēs dot tikai pēc pāris nedēļām, kad būs sastādīts plāns viņa tuvākā nākotnē paredzētam ceļojumam uz Rietumkanadu.

Dzīvu interesi ministrs izrādīja par 14. jūnija deportāciju norisi, aizrādot, ka šādam necilvēcības aktam kanadiešiem grūti pat ticēt, jo tie ir izauguši valstī, kur valda tiesības un taisnība. „Es esmu lasījis grāmatu „These names accuse", ko man latvieši dāvināja pag. rudenī," teica ministrs, „un — „varu iedomāties, kā deportācija ir notikusi..."

LATVIJAS KONSULĀRIE PĀRSTĀVJI KANADĀ:
GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto. Tel. WA 1688
320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS
VILIS TOMSONS
MONTREĀLĀ, P. Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798

AICINĀJUMS

LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀM, DAIĻAMATNIEKIEM UN VISIEM TAUTIEŠIEM

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šoruden notiks Kanadas Nacionālā Izstāde, kurā būtu vēlams piedalīties arī latviešiem. Šim nolūkam Toronto latviešu organizāciju pārstāvju sanāksmē radīja latviešu novietnes iekārtošanas komiteju. Savā 8. maija sēdē komiteja nolēma griezties pie visām latviešu organizācijām ar laipnu lūgumu nākt talkā, ziedojot līdzekļus novietnes iekārtošanai. Komitejai pašai līdzekļu nav, bet tādi nepieciešami novietnes īres samaksai ($150), eksponātu pārsūtīšanai, iekārtošanas darbiem un novietnes apkalpošanai izstādes laikā, aptuveni aplēšot, kopā par $400. Līdz šim Toronto latviešu organizācijas sazīmējušas tikai $70. Lai cik žēl arī būtu, jāsaka, ka latviešu novietne Kanadas Nacionālajā Izstādē varēs tapt tikai tad, kad organizāciju atsaucības rezultātā komitejai ienāks nepieciešamie līdzekļi.

Ziedojumi pieteicami un sūtāmi LNAK valdes priekšsēdim A. Svennem, Toronto, St. Andrews Church Corner Carlton and Jarvis.

Komiteja griežas ar ļoti laipnu lūgumu pie visiem latviešu daiļamatniekiem, sudrabkaļiem, tautisku rotu darinātājiem un katra tautieša kurš vēlētos latviešu novietnē ko izstādīt, eksponātus pieteikt iespējami ātrākā laikā komitejas priekšsēdim J. Niedram, 268 Pacific Ave. Toronto, tel. JU 6458.

Stipri ierobežotā novietojuma dēļ izstādīt varēs daiļamatniecības izstrādājumus, tautiskās pieminas lietiņas, tautiskus audumus, rokdarbus un tml.

Ievērojot, ka Kanadas Nac. Izstāde ir lielākais Ziemeļamerikas rudens sarīkojums, kuru apmeklē daudzi simti tūkstoši kanadiešu un ārzemnieku, labas latviešu novietnes iekārtošana būtu no visiem viedokļiem apsveicama un atbalstāma.

Novietnes iekārtošanas komiteja par katru labu ideju, padomu vai ieteikumu, bet galvenais par materiālu atbalstu un vērtīgiem eksponātiem būs katram tautietim ļoti pateicīga.

Tuvāku informāciju sniedz komitejas priekšsēdis J. Niedra. Viņam adresējama arī visa sarakste izstādes novietnes jautājumā.

Novietnes iekārtošanas komit.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nod. rīkotais Paulas Brīvkalnes koncerts Hamiltonā notika piektdien, 8. maijā, Westdales Auditoriuma zālē. Pirms koncerta DV Hamiltonas nod. kultūras nozares vadītāja M. Benksone — Štrausa apsveica goda viesus un pārējos klausītājus, kā arī nolasīja latviešu labvēles Edītes Haideres vēstuli, atvainošanos par to, ka viņai nav iespējams būt šai koncertā latviešu vidū. Goda viesu vidū bija pilsētas galvas pārstāvis aldermanis Morisons, Mac Mastera universitātes mūzikas prof. R. M. Wiles, Hamiltonas konservātorijas profesori un mācības spēki, laikraksta mūzikas kritiķi, kā arī vietējo radiofonu komentātori, kas savos raidījumos jau iepriekš vairākas reizes ziņoja par Paules Brīvkalnes koncertu.

Tā kā koncerts Hamiltonā bija plaši izreklamēts gan presē, gan pa radio, tad arī apmeklētāju skaits bija tuvu pie 300, kas lieku reizi pārliecināja, ka P. Brīvkalne bija sen gaidīts viesis Hamiltonā.

Par augstvērtīgo koncertu publika bija ļoti sajūsmināta, bija daudz ziedu un aplausu, bet viens otrs pārgāja mājās vīlies, jo nedzirdēja koncertā nevienu no tām ārijām, kas bija minētas reklāmas afišās.

LONDONA, ONT.

● Publiskās bibliotēkas nelielā zāle klausītājiem pārpildīta; viņu vidū daudz bērnu. Klausītāju priekšā ar baltu galdautu apklāts galds: uz tā krāšņi pavasara ziedi.

„Svinamu dienu virknē Ģimenes diena jāierindo līdzās 18. novembrim, jo neviena kultūrāla valsts nevar pastāvēt bez ģimenes," saka vēst. P. Dreimanis, atklādams šīs dienas sarīkojumu.

Visa programma skolotājas L. Caukas sagatavota. Viņas audzēkņi, sestdienas skolas skolēni, visi bez izņēmuma, katrs pēc savām spējām, piedalās priekšnesumos: deklamē tautas dziesmas par māmiņu un tēti, nolasa A. Brigaderes Maija svētdienu, deklamē K. Skalbes Rītu, A. Eglīša Ir māte mani mācījusi un L. Caukas Mātei. Pēdējo deklamē piecas meitenītes gaišos tērpos, baltiem ziedu vainadziņiem galvā un ziediem rokās. Tas atstāj pavasarīgi siltu iespaidu uz visiem sanāksmes dalībniekiem. Bet sevišķi viņus ietekmē pašas skolotājas un mātes L. Caukas referāts Ģimenes dienā. Dziļi nopietna satura un dzejiskā priekšnesumā tas vairākus klausītājus sajūsmina līdz asarām. Kāds no viņiem privāti izsakās — biju noguris, negribēju nākt, tagad esmu atpūties un garīgi atspirdzinājies.

Nobeigumā divas skolnieces pasniedza mātēm ziedus.

● 6. maijā Londonas baltiešu organizāciju pārstāvjiem bija otra apspriede sakarā ar 14. jūnija atzīmēšanu. Šogad sarīkojuma vadību nodeva latviešu rokās (pag. g. to vadīja igauņi): svinīgā akta vadību pie kritušo pieminekļa Viktorijas parkā uzticēja DV Londonas nodaļas priekšniekam A. Liepiņam un referātu cikla noorganizēšana CFPL radiofonā — Londonas Latviešu Kopas priekšniekam prof. A. Dreimanim. Vienojās aicināt piedalīties šai sarīkojumā arī ungārus, ukraiņus un poļus. Ungāru pārstāvis jau piedalījās apspriedē informācijas nolūkā. Šī gada baltiešu kopīgais aizvesto pieminas sarīkojums būs jau ceturtais Londonā. Par pieminas akta un radio referātu laikiem sīkākas ziņas sekos.

Ps

VANKUVERĀ

● Vankuveras latviešu bibliotēkā grāmatu skaits tuvojas simtam. Pēdējā laikā saņemtas grāmatas: K. Students „Ēnu spoguli", A. Dziļums „Viršu druvas", A. Deglavs „Rīga", A. Grīns „Tobāgo", A. Ceichners „Kanada", mēnešraksts „Laikmeta domas un dokumenti".

VLB izsaka sirsnīgu pateicību L. Skuienieka kundzei, J. Vasarāja kungam, K. Dicmaņa kungam un Ed. Ezera kungam par bibliotēkai ziedotām grāmatām.

● Vankuveras latviešu biedrības gadskārtējais koncerts — balle devis $151.— atlikumu. No šīs summas izsniegts trūkumā nonākušajiem tautiešiem uz vietas $40.—, trūkumcietējiem citās zemēs caur Daugavas Vanagu organizāciju nosūtīts $30.—, iegādātas jaunas grāmatas bibliotēkai par $42.—. Atlikums ieskaitīts biedrības kasē.

● „Canadian Folks Society", kuras mērķis ir veicināt visu nāciju kultūrālo vērtību popularizēšanu, piesūtījusi uzaicinājumu Vankuveras latviešu biedrībai iestāties šajā organizācijā bez biedru maksas. Pēdējā valdes sēdē valde pieņēma šo priekšlikumu un nosūtīja pieteikšanās anketes, par pārstāvjiem izraugot V. Veldi un O. Dombrovicu.

● Vankuveras latviešu biedrības priekšnieka Viktora Veldes adrese ir: 2376 West 2-nd Avenue, Vancouver, B. C. Sekretārs Pēteris Jurašs, — 1956, West 6th Avenue, Vancouvr, B. C.

BRAMPTONĀ

● Atzīmējot Ģimenes dienu, Bramptonā notika latviešu luterāņu draudzes dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīja un dienai piemērotu svētrunu teica prāvests A. Skrodelis. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja Latviešu biedrības jauktais koris un vīru koris diriģenta V. Rundāna vadībā. Jaukais laiks daudzus no Bramptonas latviešiem bija izvilinājis zaļumos un tā dievkalpojums bija diezgan vāji apmeklēts.

Ģimenes dienā Bramptonas latviešu luterāņu draudze vāca arī ziedojumus par labu Vācijā palikušo latviešu kara invalidu bāriņu, slimo ģimenes locekļu un veco ļaužu atbalstīšanai. Ziedojumu vākšanā bija luterāņu draudze, bet ziedotāju starpā bija arī Bramptonā dzīvojošie katoļticīgie latvieši. Savākts $47.75. Iepriekšējā ziedojumu vākšanas akcijā š. g. februārī tam pašam mērķim tika savākti $53.50, ko nosūtīja tieši uz Vācijiu pulkv. V. Janumam sadalīšanai trūkumcietējiem. Par līdzekļu izlietošanu saņemts no pulkv. V. Januma arī pārskats. Par Bramptonas latviešu rosību šajā ziņā var tikai priecāties un vēlēties, lai būtu vairāk sekotāju arī pārējo latviešu pulkā.

R.

Andrejs Tuklers stāstīs par dzimteni

SVĒTDIEN, 17. MAIJĀ, PLKST. 17.30
TRĪSVIENĪBAS BAZNĪCAS ZĀLĒ, TORONTO

Alberts Eglītis

KĀDAS NACIONĀLAS IECERES TRAĢĒDIJA

Ģenerāļa Kureļa vienība līdzgaitnieku un dokumentu skatījumā

VII

Par savas vienības atbrunošanu Kurzemē 1944. gada 14. novembrī ģen. Kurelis pastāsta:

„14. novembrī, vēl rīta pusē, pie manis ieradās SS-obergruppenfirers Junklaus un iesniedza man pavēli vācu un latviešu valodā. Pavēlē bija teikts, ka Ziemeļu frontes virspavēlniecība neatzīst par iespējamu, ka bez armijas vienībām vinas aizmugurē vēl pastāv speciālas vienības. Tālāk sekoja noteikumi, uz kādiem notiks atbrunošana. Pēc iepazīšanās ar pavēles saturu Junklaus prasīja, vai es noteikumiem piekrītu. Es piekritu, vienīgi izteicu savus ieskatus dezertieru jautājumā, t. i., ka par tādiem atzīstu tikai vēl Kurzemē esošo vienību karavīrus. Man šķiet, tam piekrita arī Junklaus. Bet vēl sarunu laikā ārā sākās šaušana ar granātu metējiem. Sākumā vācu virsnieki paskaidroja, ka notiek vienīgi mācību šaušana, bet kad noskaidrojās, ka jau ar pirmo šāvienu nāvīgi ievainoti 5 cilvēki, tad paziņoja, ka no manas 1. rotas esot šauts vispirms. Tas nebija tiesa. Es domāju, ka vācieši šāva, lai tikai radītu apjukumu un tad mūs vieglāk atbrunotu. Tūlīt sekoja pavēle ierasties arī visiem virsniekiem, un kad tas bija noticis, paziņoja, ka vini arestēti. Tanī pašā laikā privātos dzīvokļos bija sākusies kratīšana. Pēc virsnieku arestēšanas SS-obergruppenfīrers Junklaus iesauca mani atsevišķā istabā un pateica apmēram šādi: „Jeckelns jūs atzīst par godīgu latvieti un karavīru. Jūs esat brīvs un varat braukt pie savas ģimenes." Pēcpusdienā bija ieradies arī pats Jeckelns. Pēc atbrīvošanas braucot prom redzēju, ka jau visas rotas bija atbrunotas un nostādītas laukumā. Vēlāk uzzināju, ka tanī pašā dienā pie ltn. Rubeņa arī bija ieradies kāds vācu kapteinis ar līdzīgiem noteikumiem.

Četras dienas nodzīvoju pie ģimenes. Tad kādā vakarā pie manis ieradās kāds SS-šturmbānfīrers un teica, lai tūlīt braucot līdzi pie Jeckelna uz Talsiem.

Talsos vienu nakti paturēja apsardzībā, atņēma ieroci, daļu dokumentu, un otrā rītā pats Jeckelns man paziņoja, ka esmu gan brīvs, bet nekavējoties jāizbrauc uz Vāciju Leģiona ģenerālinspektora ricībā. Pēc sarunas mani noveda atpakaļ pie ģimenes un otrā dienā nogādāja uz kuģa."

BEIGU CEĻŠ

Ar vienības vairuma atbrunošanu kureliešu likteņigais ceļš nav noslēdzies. Sevišķi smags un nežēlīgs tas kļūst kā pret gūstā kritušajiem, tā vēl nenotvertajiem rubeniešiem, un, nerēķinoties ar jau tā nelaimīgās latviešu tautas satraukto domu, Jeckelns, asistējot kuprainajam Salaspils Krauzem un „šarmantajam" sadistam Prenneram, turpina konsekventi līdz galam iznīcināt kureliešus. Gar Abavas krastiem mežos virzās soda ekspedīcijas, bez tiesas šaujot kureliešus, kureliešu „aģentus" un „atbalstītājus", un jo drausmīga izvēršas 8. decembri Zlēku pagastā Vecsētu mežsargu mājas 6 latviešu ģimeņu brutāla noslepkavošana šīnī sakarā. Mežos klīstošos bez izņēmuma vajā līdzīgi zvēriem. Stiklos atbrunotos vēl vienmēr tur apcietinājumā un daļu no tiem pārsūta pat uz Stutthofas koncentrācijas nometni, no kuras tikai ar Leģiona ģenerālinspekcijas iejaukšanos tos izmocītus beigās izdodas atsvabināt. Tāpat necilvēcīgi izrīkojas ar apcietinātajiem virsniekiem, kuŗus tiesā 10. decembrī Liepājā.

Nāves sodu izpilda sekošiem ģen. Kureļa vienības virsniekiem: pulkv. Liepinam, kapt. Upelniekam, kapt. Muceniekam, vltn. Gregoram, vltn. Prikalim, vltn. Rasam un Valteram. Apžēlo plkv.-ltn. Graudiņu, kapt. Pāvulānu un ltn. Ankravu.

Šīnī vietā tad lai nu vēlreiz top atkārtota Kureļa pilnvarotāja, Rīgas āizsargu pulka komandiera Veides, fraze: „....bet visu to es uzskatīju tikai par joku dzīšanu..."

IZSKAŅA

Neviens dzīvības upuris nav liels, ja tas kalpo tēvzemes brīvībai. Bet noslēdzot ģen. Kureļa vienības 110 diennakšu ilgā mūža pārskatu, prāts nevar vienmēr vēl atrast visam loģiska izskaidrojuma. Kā vienība, būdama noteikti militāra rakstura, ar mērķi cīnīties pret Latvijas nāvīgāko ienaidnieku — boļševismu, nonāca gan 3 dienu kaujā ar vāciešiem Slūjas upītes mežainajā apvidū, kā piem. ltn. Rubeņa rota, bet turpretī uz sarkanajiem slepkavām nav izšauts neviens zīmīgāks šāviens, kaut arī tieši viņu tuvumā starp Abavu un Ventu darbojās „Sarkanā bulta" un Alšvangas apkārtnē Markitāna boļševiku banda.

Tāpat vēl gribētos pieminēt ka šis dedzīgo nodomu apgarotais pasākums, notikumu gaitā strauji izvērtās traģiski nelaimīgā notikumā, kuŗu mēs šodien vairs neviens negribam tiesāt. Bet gan vienīgi bez kaislības to pieminēt un parādīt kā piemēru nākotnē, kuŗā līdz brīvības atgūšanai mūs vēl sagaida daudz pārdzīvojumu.

„Mēs nekad nedrīkstam likteņigos brīžos tautas nākotni veidot ar tādu politisku tvērienu, kā tas Otrā Pasaules kara laikā izskanēja kādā bravurīgā leģionāru dziesmā: „Mēs sitīsim tos ušainos... pēc tam tos zili pelēkos..."

Kurelieši šinī gadījumā nosita paši sevi.

Vācijā, 1953. gada sākumā.

Žurnālista jubileja

ALEKSANDRAM VILKAM — SEDASDĒLAM 50 GADU

10. maijā uz 50 mūža gadiem atskatījās žurnālists Aleksandrs Vilks —Sedasdēls. Laikrakstu lasītājiem viņa vārds jau pazīstams vairākas gadu desmitis. Sedasdēls nav reportieris vai kailu faktu virknētājs, bet patriotisku tēlojumu autors ar lirisku noslieci. Šo iemeslu dēļ gaviļnieks ieņem īpatnēju vietu latviešu žurnālistikā.

Gaviļnieks bērnību aizvadījis bezrūpīgi uz laukiem, kur to valdzinājis Salacas, Skaņā kalna, Burtnieku ezera un Sedas upes skaistums. Jau Mazsalacas vidusskolas gados viņu interesējusi žurnālistika, viņš bijis skolas žurnāla Klusētājs redaktors. Jūsmojis par Kārli Skalbi un nepalaidis neizlasītu un neapjūsmotu nevienu šī lielā meistara rakstīto rindu.

1922. g. Sedasdēls sācis rakstīt laikrakstiem Latvim un Latvijas Sargam, bet nopietnāk žurnālistikai pievērsies pēc iestāšanās obligātā kara dienestā, nonākot ciešākā saskarē ar armijas laikrakstu Latvijas Kareivi. Jaunkareivja laikā S. uzraksta smagās artilerijas divizionu zenitbaterijas vēsturi, iegūstot komandiera kapt. A. Rumbas, vēlākā Latvijas meistara slidskriešanā, uzslavu. Ar lielu sirsnību gaviļnieks piemin Latvijas Kareivja redaktoru plulkv.-ltn. Edvinu Medni un dzejnieku Kārli Eliasu, kas viņam pašķiruši ceļu un atbalstījuši jaunu autoru. Prof. A. Dauge viņam ieteicis pievērsties rakstniecībai, neizplēnot žurnālistikā. Tomēr apstākļi S. kļūst nelabvēlīgi, pēc tēva nāves jāuzņemas eksistences cīņa, jāapgādā arī māte. 1926. g. S. iestājas atkal armijā — virsdienestā Armijas stābā, un šai pašā laikā uzsāk studijas Latvijas universitātē, mežsaimniecības fakultātē. Dienesta apstākļu dēļ studijas ieilgst, un S. tās var nobeigt 1944. g. ziemā Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā.

A. Vilks — Sedasdēls

Jaunības gados Sedasdēla raksti atrodami Militārā Apskatā, Kadetā, Aizsargā, Universitas, Latvijas Kareivī, Latvijas Sargā, Brīvā Zemē, Pēdējā Brīdī u. c. Vācu okupācijas gados S. rakstījis Kurzemes Vārdā un Zemgales Balsī, bet sakanajā gadā S. apklust un strādā par mežzini Bērzsīpeles, Svētes un Īles mežos.

Tagad jubilārs strādā Ročesterā fabrikā, bet 30 gadu viņš darbojies latviešu presē, bez tam 15 gadu bijis karavīrs Latvijas armijā un ap 10 gadu kalpojis mežu valstībā.

„— Latvija man vēl ir sirdī, — un tas spārno" raksta gaviļnieks.

O. Akmentiņš

ĢIMENES DIENA TORONTO

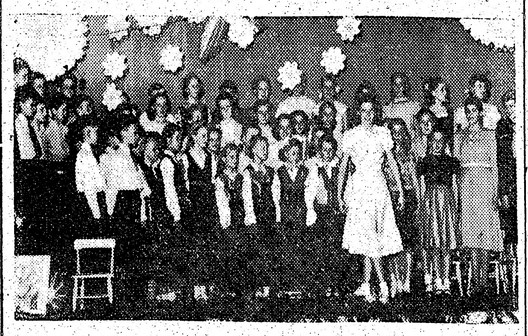

Bērnu koris dzied dir. E. Egles vadībā

TLB pr. J. Popelis, viešņa E. Klaustiņa un Sestdienas skolas, vad. M. Matīsa. J. Kreiļa uzņ.

Pazīstamā sabiedriskā darbiniece E. Klaustiņa Ģimenes dienā bija mērojusi krietni tālu ceļu no Milvokijas, ASV, uz Kanadu, lai viesotos latviešu bērnu, jaunatnes un audzinātāju pulciņā Toronto. Izmantojot šo izdevību, LA līdzstrādnieks apciemoja sirmo bērnu draudzeni ar jauno sirdi, lai apmainītos ar viņu par trimdas bērnu audzināšanas problēmām.

Sarunās noskaidrojās, ka sirmā E. Klaustiņa vēl joprojām ir čakla darba darītāja sabiedriskā laukā. Viņa ir arī noorganizējusi un vada Milvokijas latviešu bērnu dārzu. Uz jautājumu, ko viņa uzskata par pašu svarīgāko darbu jaunatnes audzināšanā, E. Klaustiņa bez domāšanas atbild: „Rikojiet bērnu dārzu Toronto!" Tas ir vēl svarīgāk nekā skola, jo bērniem, pirms viņi sāk mācīties angļu skolās, ir jāiemācās latviski lasīt un „latviski spēlēties". Bērns, kuŗš to nav paspējis iemācīties latviešu bērnu dārzā, drīzi pazudīs mūsu tautai. Apjautājoties, kādas ir E. Klaustiņas domas par vasaras nometnes rīkošanas vajadzību, viņa atbild, ka Toronto šis darbs ir ievadīts pareizi. Tomēr no pieredzes Latvijā viņa guvusi arī atziņu, ka vēlama bērnu dalīšana vecuma grupās. Kā kuriozu notikumu E. Klaustiņa atminas pirmo bērnu vasaras nometni Vecākos, kuŗu pēc Pirmā Pasaules kara financēja ar naudu, ko aizdeva Savienotās Valstis karā nopostītajai zemei. Šai nometnē vecāki zaga bērnus pa logiem un bērni muka kājām prom, un nometnē salasītie 70 bērni ar varu bija jātur ciet. Toreiz nometnošana bija visiem sveša un no tās baidījās. Pavisam citādi tas izvērtās vēlākos gados, kad trūka iespējas apmierināt visus nometnot griebtājus.

E. Klaustiņa blakus sabiedriskajam darbam vēl joprojām bieži darbojas ar otu un krāsām, bet nav atradusi krāsas, kas derīgas viņas speciālitātei — porcelēna gleznošanai. Jāpiezīmē, ka savā laikā Maskavā E. Klaustiņa ir iegūvusi mākslinieces gradu porcelēna gleznošanai, un šo savu „vājību" nav atmetusi.

Pēdējos gados pārcēlāts arī atmiņu pūrs, un atmiņu tēlojumi krājas uz papīra, jo E. Klaustiņa nopietni domā par savu atmiņu izdošanu grāmatā.

Laiks nemanot skrien, un gribot negribot pienācis šķiršanās brīdis.

„Uz redzēšanos, bet neaizmirstiet bērnu dārzu!" skan viešņas pēdējie vārdi.

Ž. Z.

Misuri sinodes mācītāju konference Otavā un Toronto

JAUNIECEĻOTĀJU DRAUDZĒM SNIEGS MATERIĀLU ATBALSTU

5. un 6. maijā Otavā notika ev. lut. baznīcas Missuri Sinodes Ontario apgabala mācītāju konference, kuŗā piedalījās arī latviešu mācītāji A. Lūsis un A. Briedis (Toronto), V. Šēfers (Londona), H. Kušils (Montreāla) un E. Ķerģis (Sadberija).

Konferences virstemats bija: „Misijas darba iespējas, tā paplašināšana un padziļināšana." Konferences dalībnieki pēc plašām un vispusīgām pārrunām atzina, ka sakarā ar lielo jaunieceļotāju — luteraņu skaita pieaugumu Kanadā, to garīgā aprūpe uzskatāma par misijas darba svarīgāko problēmu tuvākā nākotnē. Svarīgs bija konferences vienprātīgais atzinums, ka vienīgais pareizais ceļš, kas šai ziņā ejams, ir nodrošināt jaunieceļotājiem dievkalpojumus viņu mātes valodā. „Tā varbūt ir liela kļūda," konferences laikā teica Ontario apgabala misijas departamenta vad. A. Vetcšteins, „ka mēs esam aizmirsuši vācu valodu, ko mūsu tēvi ir runājuši. Arī jaunieceļotājiem var pienākt laiks, kad viņu bērni vairs nerunās latviešu, igauņu vai vācu valodu. Bet tas mums jāatstāj Dieva ziņā. Tagad mums jāvairās no katras ricības, kas varētu jaunieceļotājos radīt iespaidu, ka baznīca tiem grib atņemt iespēju Dieva vārdus klausīties un sludināt dzimtenes valodā."

Konferences turpinājums notika Toronto 8. maijā, piedaloties visiem Toronto ev. lut. bazn. Misuri Sinodes mācītājiem un draudžu delegātiem. Šajā lokālajā Toronto apspriedē piedalījās arī Misuri Sinodes ģenerālsekretārs Dr. Streuferts un Dr. Meijers, kas bija iebraukuši no St. Lui.

Konference konstatēja, ka luteraņu skaits Toronto aptuveni varētu būt 30.000. Misuri Sinodes atbalstītās draudzes ar 7 mācītājiem pagaidām saistījušas tikai apm. 6000 luteraņu. Daļu aprūpē Kanadas Sinode, bet vēl daudzi luteraņi ceļu uz baznīcu nav atradusi. Tādēļ vietējā Sv. Jāņa angļu draudze enerģiskā mācītāja H. Bornemaņa vadībā sākusi strādāt 4 vietās Toronto priekšpilsētās.

Darbs jāpaplašina arī attiecībā uz jaunieceļotājiem, jo tie sastāda vismaz 60 proc. no visiem luteraņiem, kas organizēti. Dr. Streuferts apsolīja jaunieceļotāju draudzēm materiālu pabalstu draudžu namu iegādei līdz tam laikam, kamēr draudzes varēs sākt domāt par savu dievnamu celšanu. Sv. Jāņa igauņu draudze un vietējā lietuviešu luteraņu draudze sev jau iegādājušās gruntsgabalus un tuvākā nākotnē stāsies pie savas mītnes celšanas. Katrai draudzei darba sākšanai vajadzētu apmēram — $50.000.—.

Abās konferencēs valdīja cēla griba saprasties un strādāt vienotiem spēkiem Dieva valstības darbā.

RĪBENTROPU TIESĀ OTRREIZ

Kā zināms, II Pasaules kara uzvarētāji ar lielu dedzību steidzās kārt un šaut bijušos dižvīrus Lielvācijas vadībā. Starp citu Nirnbergas tiesa piesprieda nāves sodu arī bijušam ārlietu ministrim Joachimam von Ribentropam, kuŗu arī lielā steigā pakāra, kas bija viena no lielākām kļūdām, ko sabiedrotie varēja izdarīt, jo Ribentropam bija zināmi daudz slepeni apstākļi par krievu-vācu miera līgumu un seviški par šī līguma slepeno protokolu.

Tagad gandrīz pēc 10 gadiem žurnāls Revue ievietojis Ribentropa godu aizskarošus rakstus, pret kuŗiem protestējusi viņa atraitne, lūdzot ievietot viņas paskaidrojumus. Žurnāla vadība viņas lūgumu nav ievērojusi, un viņa tagad iesniegusi sūdzību tiesā.

Ribentropa atraitne, starp citu, atrod, ka nelaikis apvainots nepareizi par to, ka viņš privātā dzīvē būtu uzjautrinājies par Hitleru, padarīdams citu acīs to smieklīgu, kurpretim Hitlera priekšā viņš izturējies kā iemīlējusies skolas meitene. Stājoties Lielbritanijā vēstnieka amatā, viņš sveicinājis karali Georgu V ar „Heil Hitler" un ļāvies no kāda krievu virsnieka pierunātīes neizpaust Nirnbergas tiesā vācu un krievu 1939. g. noslēgtā pakta slepeno protokolu. Tiesa lietu caurskatīs 21. maijā, kad arī sagaidāms spriedums.

F. Karis

KURZEMES PĒDĒJĀS DIENAS

III

Vairāki vācu karaflotes stāba virsnieki, braucot ātrlaivās, kā pirmie ieradās Liepājā. Šeit sarunās ar ģen. Ferču noskaidrojās, ka ricībā esošie kuģi ir spējīgi uzņemt tikai aizmugures vienības un tikai pavisam nelielu daļu no frontes vienībām, kuŗas visvairāk bija pelnījušas, lai tās glābtu no krievu gūsta. Tādēļ nolēma evakuēt ievainotos, armiju grupas rezervi — 11. kājnieku diviziju, kuŗa cīnās bija pierādījusi izcilu varonību, un no pārējām divizijām tikai pa nelielai karavīru grupai no katras. Šis atrisinājums visiem pārējiem Kurzemes karavīriem nozīmēja krišanu krievu gūstā.

AR LAIVĀM UN PLOSTIEM JŪRĀ

Uz Liepāju un Ventspili izsūtītie kuģi bija visdažādākie, kādus vien varēja salasīt. Šeit bija gan mīnu traleri, gan ātrlaivas, buksieri, zvejas kuģi un ogļu kuģi. Šie kuģi 8. maija pēcpusdienā uzņēma Liepājā 20.000 un Ventspilī 7.000 karavīru un ievainoto. Vācu karaflotes iestādes piedāvājās evakuēt karaflotes vajadzībām strādājošās Liepājas karaostas darbnīcu darbiniekus, bet tikai daži inženieri šo izdevību izmantoja. Liepāju pēdējais kuģis atstāja ap plkst. 20. Tālākā priekšostā saformējās 3 kuģu karavānes, kuŗas īsi pirms plkst. 21 galīgi atstāja Liepājas ostu un devās celā uz Vāciju. Krievu lidotāji bija novērojuši šo kuģu kustību un vēl ilgi uzbruka dienv. austr. karavānei.

Redzot kuģu karavānu formēšanos un došanos uz Vāciju, dažās vācu vienības ap Liepāju un Ventspili sabruka disciplīna. Bailes no krievu gūsta un ilgās pēc dzimtenes tūkstošiem vācu kareivju un virsnieku uz plostiem un mazās laivās devās jūrā. Daļa no tiem vēl sasniedza karavānes un tika uzņemta uz kuģiem. Nedaudziem izdevās sasniegt Zviedriju, no kurienes tos vēlāk izdeva krieviem. Bet visi pārējie jūrā aizgāja bojā.

Dažiem Liepājā esošiem leģiona vecākiem virsniekiem, kā piem. pulkv. Ošim, pulkv. Lasmanim, pltn. Kocinam, majoram Stīpniekam, izdevās uzkļūt uz vācu karavānu kuģiem un pārbraukt uz krievu neieņemto Vāciju.

IERODAS GLĀBĒJAS LIDMAŠĪNAS

Vienlaicīgi ar kuģu ierašanos, Grobinas aerodromā nosēdās 35 no Norvēģijas atlidojušās Junkera satiksmes lidmašīnas Ju25, lai glābtu ievainotos. No tām tikai trim izdevās sasniegt krievu neieņemto Vāciju. Visas pārējās lidmašīnas ceļā uz Vāciju krita par upuri krievu iznīcinātājiem. Tie nedaudzie vācu kara lidotāji, kuŗi kapitulācijas brīdī vēl atradās Kurzemē, savās lidmašīnās arī devās uz Vāciju. Kaut gan Kurzemes vācu augstākie virsnieki varēja šīs lidmašīnas izmantot, lai nokļūtu Vācijā, šo izdevību kā vienīgais izmantoja tikai 6. flaku divizijas komandieris. Visi pārējie vācu augstākie virsnieki, iznemot dažus, to starpā 6. korpusa komandieri obergruppenfīreri Krīgeru, kuŗi izdarīja pašnāvību, palika Kurzemē un devās krievu gūstā. Kurzemes armiju grupas virspavēlnieks ģenerālis Hilperts, izpildot Dēnica valdības pavēli, jau 7. maija pievakarē krieviem pa radio piedāvāja Kurzemes armiju kapitulāciju. Krievi kā priekšnoteikumu kapitulācijas ievadīšanai pieprasīja, lai ģen. Hilperts kopā ar 16. un 18. armijas komandieriem tūdaļ dodas krievu gūstā un piekrita viņu apturēšanai pagaidām tikai triju divīziju iecirkņos. Izpildot krievu prasību, Hilperts ar abiem armiju komandieriem automašīnā ar baltu karogu pārbrauca frontes līniju un nodevās krievu rokās. Pēc Hilperta došanās gūstā armiju grupas virspavēlniecību pārņēma armiju grupas stāba priekšnieks ģen. Ferčs. Viņa uzdevumā pāri frontei pie krieviem devās ģen. Rauzers, lai saņemtu kapitulācijas noteikumus. Ignorējot pārspīlēto draudzīgo un laipno uzņemšanu, ģen. Rauzers krieviem paskaidroja savas ierašanās mērķi. Pēc sešu stundu ilgām sarunām ģen. Rauzers krieviem paziņoja, ka viņu uzstādītie kapitulācijas noteikumi ir neizpildāmi un atteicās ar tiem atgriezties armiju grupas stābā Pelčos. Beidzot krievi piekrita pieprasīt no Maskavas jaunas instrukcijas. Pēc ilgākas gaidīšanas kapitulācijas noteikumi tika mīkstināti, un 9. maija rītā Rauzers atgriezās grupas stābā.

Latviešu leģiona 19. divīzija jau dažas dienas iepriekš bija izvilkta no ierakumiem un novietota frontes tuvākā aizmugurē. Leģiona karavīriem atļāva doties, kur kuŗais vēlas.

KRIEVI LAUPA UN SLEPKAVO

Armiju grupas stābā 9. maija rītā ienākušie ziņojumi par krievu izturēšanos pret vācu vienībām liecināja par dažiem pārpratumiem radiogrammu uzņemšanā un tālāknodošanā. Daudzas vācu vienības, kuŗām uguni pret krieviem nevajadzēja pārtraukt, bija uguni apturējušas un, krieviem uzbrūkot, bija cietušas ievērojamus zaudējumus. Kaujas pamazām bija apklusušas, un naktī sarkanarmiešu kolonnas netraucētas sāka iesolot Kurzemē. Sākumā krievi vācu karaspēka vienībām piegrieza maz vērības, bet gan vairāk interesējās par degvīnu, pulksteņiem, gredzeniem un citām vērtslietām. Mītnes un braucamos līdzekļus izlaupīja. Vērtīgās rādio un mediciniskās iekārtas, kā piem., rentgena aparātus, piedzēruši krievi vienkārši sadauzīja. Vācu vienības bija iepriekš sagatavojušas inventāra sarakstus, bet neviens krievs gar tiem nelikās ne zinis. Ievērojot krievu izturēšanos, dažas vācu vienības 9. maija pēcpusdienā automašīnās devās ceļā uz Vāciju. Dažas no tām netraucēti nonāca līdz Mēmelei un pat līdz Insterburgai, kur viņu motorizētās kolonnas krievu tanki apturēja un trieca atpakaļ. Tikai pēc vairāku dienu neierobežotām laupīšanām, slepkavībām un izvarošanām, krievu jaunieņemtos apgabalos tika ievesta kaut kāda kārtība. Ierīkoja pulcēšanās vietas, kuŗās no kareivjiem atšķirtos virsniekus NKVD pārņēma savā uzraudzībā. Visiem privātiem viriešiem bija jāpulcējas filtrācijas nometnēs, no kurienes pēc ilgstošām pārbaudēm izlaida tikai tos, kuŗi pirms kapitulācijas nebija sadarbojušies ar vācu vai latviešu iestādēm.

Ģen. Ferčs krievu pārņemšanas komisijas uzņemšanai grupas stābā Pelčos bija licis sarīkot brokastis. Krievu virsnieki pēc ierašanās kluba telpās šo to paņēma no klātajiem galdiem, bet tad, atbīdījuši savas cepures uz pakausiem, atstūma uzklātos šķīvjus pie malas un uzsāka grupas stāba virsnieku nopratināšanu. Tad tikai viens otrs no klātesošiem vācu virsniekiem apjēdza, ka viņi ir krievu gūstekņi. 12. maijā grupas stāba virsniekus sasēdināja autobusos un NKVD vīru uzraudzībā veda uz Rīgu. Un tikai ceļā, braucot garām bezgalīgi garajām vācu gūstekņu kolonnām un redzot celmalās aiz dzeloņstiepļu žogiem zem klajas debess savāktos gūstekņu barus ar līdz ādai apgrieztiem matiem, viņi saprata, ka Vācija karu ir zaudējusi.

Kurzemē līdz ar pāri par 160.000 vācu karavīriem palika vairāk kā 20.000 latviešu leģionāru, 19. divīzijas, būvniecības bataljonu, gaisa izpalīgu un citu vienību piederīgo, no kuŗiem kāda daļa vēl mēģināja bēgļot un paslēpties lielajos mežos, bet visi pārējie krita krievu gūstā.

*

Atceroties Kurzemes notikumus pirms astoņiem gadiem, atmiņā nāk Šekspīra vārdi, kuŗus viņš liek teikt Jūlijam Cezāram: „Cilvēki tic tam, kam viņi grib ticēt." Kurzemes notikumu gaitā radās viri kā latviešu, tā vācu starpā, kuŗi ticēja dzīves īstenībai neatbilstošām iedomām. Daudzi no viņiem šo savu ticību samaksāja paši ar savu, vai, kas bija sliktāk, lika citiem samaksāt ar viņu dzīvībām, vai arī, labākā gadījumā, ar uz ilgiem gadiem zaudētu brīvību.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

Nujorkas latviešu draudzes koris 9. maijā stājās publikas priekšā ar Dziesmu svētkiem sagatavoto programmu. Brukliņas mūzikas akadēmijas zāli pildīja vairāk kā 1000 apmeklētāju, kas ar lielu atsaucību uzņēma koŗa sniegumu. Tā kā daudziem ņujorkiešiem nebūs iespējams apmeklēt Dziesmu svētkus Čikāgā, tad tie bija nākuši uz šo koncertu, lai gūtu zināmu priekšstatu par gaidamajiem svētkiem. Kuplais apmeklētāju skaits deva labu atlikumu, kas paredzēts koristu ceļa izdevumu segšanai braucienam uz Čikāgu.

Koncerta nobeigumā draudzes dāmu komitejas pasniedza diriģentam Br. Skultem skaistu Latvijas karogu. Diriģents nodeva karogu tālāk koŗa priekšniekam L. Bērziņam, kas apliecināja, ka koris to ņems līdzi uz dziesmu svētkiem. Pēc tam visi nodziedāja Dievs, svētī Latviju.

KALAMAZŪ

Vīru ansamblis Dzimtenes Kokle, kuŗu vada enerģiskais dziesmu draugs Augusts Aboliņš, ar jaukām dziesmām ir kuplinājis Kalamazū abu ev.-lut. draudžu dievkalpojumus, kā arī citus sabiedriskus sarīkojumus.

Sestdien, 9. maijā, Recreation Parka zālē koris rīkoja savu gadskārtējo otro koncertu. Programma bija plaša, vispusīga. Dziesmas izmeklētas un iestudētas prof. A. Ābeles vadībā. Klausītāju reti sirsnīgie aplausi, piedevas un atkārtojumi bija jauka liecība par koncerta labo izdošanos. Pēc koncerta dejas mūzikū sniedza kaimiņu — Grand Rapidas jaundibinātā latviešu deju kapella. Vakars noritēja sirsnīgā latviskā garā. Viss atlikums no sarīkojuma paredzēts sabiedrības nama iegādei Kalamazū.

Gimenes dienas dievkalpojums sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzei notika svētdien, 10. maijā. Dievnams bija dievlūdzēju pārpildīts. Dievkalpojumu vadīja un dziļi izjustus dievvārdus teica draudzes mācītājs Jānis Turks. Dievkalpojumu kuplināja bērnu priekšnesumi: dziesmas un deklamācijas.

Kalns

CEĻA VĀRDI

Dzīve, lai kāda arī tā būtu, ir laba. Goethe

•

Tu esi sapratis? Tu esi piedevis? Tu esi aizmirsis? Kāds pārpratums! Tu esi vienīgi beidzis mīlēt.

Arturs Šniclers

•

Mīlestība neizpaužas lūkojoties otra dvēselē, bet gan kopīgi lūkojoties uz priekšu.

Antonijs Sent-Eksiperī

•

Mēs zinām taču, ka krietnu sirdi neviens nevar iznīcināt.

Fontēns

BRĪVĀS LATVIJAS IZNĪCINĀŠANU VADĪJIS MAĻENKOVS

1940. G. UZ LATVIJU NOSŪTĪTĀ ČEKAS VIRSNIEKA

Iljas Moļina atklājumi Eiropas presē

VII

Un nu Baltijas valstu iedzīvotājiem, kas bija padarīti pretestības nespējīgi un ko visa pasaule bija pametusi vienus, pret savu gribu bija jānokļūst Padomju Savienības valdītājas partijas varā.

„GAĻAS MAŠĪNA" RĪGĀ

Vienā laikā Maļenkovs, vismaz labā toņa dēļ tomēr nedrīkstēja atzīties pat tādu laužu priekšā ne, kuri ikkatru dienu bija iesaistīti šādos darbos. Proti, viņš nedrīkstēja atklāti runāt par viņa paša izplānotām, formulētām un beidzot arī reālizētām pavēlēm un tiem paņēmieniem, ar kādiem padomju vara, pēc Baltijas valstu galīgas okupēšanas, domāja panākt vietējo iedzīvotāju „draudzīgās jūtas"; proti — ar to, ka desmiti tūkstoši citādi domājošo cilvēku vienkārši pazuda no zemes virsus.

Maļenkovs tiešām ir pieredzes bagāts meistars, sevišķi šajā laukā. Ka kopš 1936. gada viņš Stajinam kļuva vienmēr neaizstājamāks, tas lielāko tiesu tieši ar to izskaidrojams, ka viņš ar saltāko nežēlību izdarīja „tīrīšanas akcijas", kas, nepārtraukti atkārtodamās, kā Padomju Savienībā, tā satelītu valstīs radīja baiļu un šausmu atmosfairu.

1940. gada jūnija beigās Maļenkovs lika Serovam, man un vēl 42 virsniekiem ierasties lielajā konferenču zālē CK namā Maskavā.

Tur visos sīkumos tika pārrunāti visu operātīvo nodaļu uzdevumi, kādi veicami Ivana Serova vadībā.

Apcietināšanas notika pēc jau teiktām, Padomju Savienībā simtkārt izmēģinātām, metodēm.

Pēc tam, kad bija „aiztransportēti ienaidīgie elementi," sākās intelligences deportēšana; tad sekoja „buržiji," pēc viņiem dažādu reliģiju piederīgie, kuŗus visus kvalificēja par „padomju iekārtai naidīgiem," tad dažādu organizāciju darbiniekus, pat tādu, kas darbojās vienīgi labdarības laukā. Tos visus vai nu deportēja vai arī iznīcināja, kur vien varēja tos uziet.

Šo operātīvo grupu iesaistīšanu terrora akcijā izplānoja Maļenkovs un no sākuma līdz pašām beigām to uzraudzīja un kontrolēja, visu no augšas dirigēdams.

Ivans Serovs savu galveno mītni ierīkoja Rīgā 1940. gada beigās. Kopā ar dažiem viņa rīcībā piekomandētiem virsniekiem viņš dzīvoja ļoti greznā vasarnīcā kādā Rīgas priekšpilsētā; starp šiem virsniekiem biju arī es.

(Šeit minētā ļoti greznā vasarnīca ir valsts prezidenta K. Ulmaņa Sarkandaugavā ierīkotā atpūtas resp. vientuļā darba vieta. — Ref.).

Augusta beigās — tā bija kāda sestdienas pēcpusdiena — tika pieteikts Maļenkova apmeklējums. Serovu šis pieteikums iedzina trakās izbailēs. Viņš zināja, ka Maļenkovs nav apmierināts ar līdzšinējo tīrīšanas darbu panākumiem.

Maļenkovs Rīgā ieradās svētdienas rītā ar lidmašīnu. Saprotams, ka Serovs ieradās lidlaukā viņu sagaidīt un apsveikt.

Kopā ar kādu pusduci virsnieku, es, uz marmora kāpnēm stāvēdams, sagaidīju Maļenkova ierašanos.

Kad beidzot auto ļoti lēnā gaitā brauca garām sardzei, kas godam sveikt! paceltām šautenēm sagaidīja Maļenkovu pie kaltajiem dzelzs pilsvārtiem, mēs vēl nebijām nemaz īsti sastājušies viņu sveikt, kad jau dzirdējām Maļenkovu kliedzam slimi histeriskā dusmu līkmē.

Niknās dusmās plosīdamies, Georgijs Maļenkovs ar trauksmes drudžaino steigu izlēca no auto, neraugoties uz sava kermeņa smagumu: viņš svēra vairāk kā simts kilo.

Serovam vajadzēja ļoti valdīties, lai Maļenkova izturēšanos, kuŗš viņu gānīja pēdējiem kazāku leksikona vārdiem, mierīgi paciestu.

Pirmajā niknumā un dusmu trakumā partijas sekretārs norāva no vasarnīcas logiem aizkarus, sadauzīja vairākas vāzes, kas vēl uz galdiem bija palikušas.

KONFERENCE PUSNAKTĪ

Kad pēc kādas pusstundas ilgas trakošanas viņš beidzot mazliet norima, Serovam visu laiku dievojoties par absolūtu uzticību un padevību, Maļenkovs lika vasarnīcā sasaukt zibenkonferenci, kurā jāpiedalās visiem operātīvo grupu vadītājiem un to palīgiem.

Konferences sākums bija nolikts pusnakts stundā. Līdz tam Maļenkovs jau bija atguvis skaidrāku galvu. Likās pat, ka viņš ir tādā kā garīgas pacilātības noskaņojumā.

Kādā sarunā ar mani viņš bez apdoma nosauca veselu rindu manu Maskavas paziņu telefonu numuru; viņš mētājās ar citējumiem un ārvienu vēl atcerējās daudzus sīkumus no ziņojuma par manu nervu kaiti, pie kam šo ziņojumu viņš, droši vien, arī tikai pavirši bija lasījis.

Kad ap pusnakti lielākā daļa uz konferenci sauktie bija saradušies, telpā ienāca Georgijs Maļenkovs. Piedalījās arī vairākas privātās personas, to starpā Latvijas komūnistu partijas sekretrās Kalnbērziņš.

Kā parasti, Maļenkovs bija arī šoreiz ģērbies partijas uniformā, īsiem stulmzābakiem kājās. Kad Serovs sāka ziņot par militāro situāciju, Maļenkovs ar labās rokas mājienu viņu pārtrauca, pabīdīdams viņu mazliet sānis.

Ļoti savaldīdamies, tomēr kaislīgu dusmu pilns, viņš ar katru mirkli skaļākā balsī izteica savu neapmierinātību par atsevišķu operātīvo grupu neciešamo tūļību.

Viņš pieteica, ka gadījumā, ja pavēlētās akcijas tūdaļ netiks pasteidzinātas un pabeigtas, tīrīšanas tiks izdarītas pašās operātīvās grupās.

Serovs lūkoja visādi attaisnoties, norādīdams, ar kādām grūtībām jārēķinās un kādi šķēršļi jāpārvar.

„Mums pat trūkst vagonu apcietināto aizsūtīšanai," Sevors piebilda.

„Varbūt jums te pulvera par maz, lai šos laudis padarītu mierīgus?" Maļenkovs uzkliedza.

„Kam jums vajadzīgi vagoni? Kādēļ jānem un jālieto preču vagoni? Vai jums nav diezgan šauteņu?"

Vienu mirkli bija tāds klusums, it kā neviens vairs pat neelpotu.

Pat šie laudis, kas visi sastāvēja no izmeklēšanas ierēdņiem, policijas virsniekiem un no speciāliem uzdevumiem sagatavotiem slepkavām, bija vairāk kā pārsteigti, ka pēc Staļina varbūt visiespaidīgākais politiķis Padomju Savienībā aicina uz masu slepkavību, to izsacīdams tik nepuškoti tieši.

Pēc šī mirkļa, kuŗu bija arī Maļenkovs pats pamanījis, viņš, gar galdu no vienas malas uz otru staigādams un it kā sevi taisnodams, sāka runāt par politisko stāvokli.

„Situācija ir tik ļoti saspīlēta," viņš teica, „ka mēs ne stundas ceturksni vairs nedrīkstam vilcināties. Politiskais stāvoklis nesola nekādu mieru. Drīzāk gan var sagaidīt jau sākušos konfliktu saasināšanos. Mums nemaz nav laika."

(Turpinājums sekos).

STAĻINA VARAS NOSLĒPUMI

ČEKAS BIJ. ĢENERĀĻA ATKLĀJUMI

IV

Drīzumā kabinetā ieaicināja Slucka paligu, kas to atrada beigtu atzveltnes krēslā. „Sirds trieka", paskaidroja priekšnieks. Slucki apglabāja ar lielu godu. Čekistu starpā bija daži, kas kaut ko saprata no medicīnas. Tie ievēroja līka savādo sejas krāsu; no kā varēja spriest, ka Slucķis ir noindēts.

TĪRĪŠANAS ARMIJĀ

1937. g. 11. jūnijā padomju laikraksti ziņoja, ka arestēti māršals Tuchačevskis un generāļi Jakirs, Uborevičs, Putna, Eidemanis, Feldmanis, Korks un Primakovs. Tie esot spiegojuši Hitleram par labu un piedalījušies sazvērestībā pret Padomiu Savienību. Nākošā dienā laikraksti jau ziņoja, ka tiesa visiem astoņiem piespriedusi nāves sodu un tie nošauti. Bija grūti ticams, ka nošautie būtu spiegojuši Hitleram par labu, jo trīs no tiem bija žīdi.

Sākās masu arestī virsnieku starpā. Ik dienas nozuda simtiem komandieru. Tāds pats liktenis kēra arī viņu tuvākos palīgus un visus tos, kuŗus uzskatīja par viņu draugiem. No Spānijas atsauca un nošāva vairākus padomju virsniekus, kas bija piekomandēti spānu republikāņiem kā padomdevēji. To starpā bija Bērziņš, Vorošilova tuvākais draugs pie degvīna glāzes.

Tīrīšanai par upuri toreiz krita padomju gaisa spēku komandieris Alksnis, Tālo Austrumu spēku virspavēlnieks māršals Blichers un daudzi citi augsti virsnieki. Armijas kaujas spējas bija kritušas, disciplīna pazeminājusies. Ja Hitlers tanī laikā būtu uzbrucis, viņš būtu guvis lielus panākumus.

JAGODA SAŅEM DIEVA SODU

Šinī murgu atmosfairā, kadneviens vairs nebija drošs par savu dzīvību, notika priekšdarbi trešai prāvai. Tā notika 1938. g. martā. Apsūdzēto starpā bija 4 ievērojami bolševiki, Oktobra revolūcijas vadoņi — Bucharins, Rikovs, Krestinskis un Rakovskis. Tiem blakus bija nosēdināta persona, kas radīja vispārēju sensāciju. Tas biia neviens cits, kā Jagoda, NKVD bij. priekšnieks, kas organizēja pirmo prāvu. Tas bija tas pats Jagoda, kas 1936. g. 25. augustā naktī kopā ar Ježovu čekas pagrabā noskatījās kā nošāva pirmās prāvas upurus. Tagad Jagodu apsūdzēja par to, ka viņš esot bijis sazvērestībā kopā ar Zinovjevu un Kameņevu, kuŗus viņš pats spīdzināja.

Tā bija absurda apsūdzība, bet Staļins nezināja cita ceļa, kā novērst no sevis aizdomas par piedalīšanos Kirova noslepkavošanā. Staļins bija cerējis, ka Kirova nāves noslēpums nekad netiks atklāts. Tomēr baumas nerimās un 1936. g. partijas centrālkomitejā jau runāja, ka NKVD ir iejaukts šinī slepkavībā. Kad Staļins par to dabūja zināt, viņš nolēma upurēt Jagodu. Vajadzēja atzīt, ka NKVD ir organizējis Kirova slepkavību un vaina jāuzvel Jagodam.

Tas bija smags upuris. Neviens nebija darījis Staļina labā tik daudz kā Jagoda. Viņi bija strādājuši kopā 16 gadu. Jagoda bija Staļina acis un ausis. Viņš piegādāja Staļinam sīkākās ziņas par valdības locekļu un partijas vadoņu privāto dzīvi. Katras personas aktīs varēja atrast kādu kompromitējošu materiālu. Tā par politbiroja locekli J. Rudzutaku bija rakstīts, ka tas aizvilinājis kāda partijas biedra 13 gadus veco meiteni, piedzirdinājis to un pavedis. Tāpat Rudzutaka aktīs bija atrodams, ka viņš, būdams 1927. g. Parīzē, kopā ar padomju sūtniecības darbiniekiem apmeklējis šaubīgas vietas un tur svaidījies ar naudu. Jagoda novietoja mikrofonus augsto vīru dzīvokļos un tā Staļins dabūja zināt viņu intīmākās domas. Nav brīnums, ka politbiroja un valdības locekļi nemīlēja Jagodu.

Apcietināšana Jagodam bija negaidīts trieciens. Viņš līdzinājās zvēram, kas vēl nav pieradis pie sava krātiņa. Viņš neēda un negulēja. Drīzi Ježovam ziņoja, ka Jagoda sācis runāt pats ar sevi. Baidīdamies, ka Jagoda nesajūk prātā, Ježovs nosūtīja laiku pa laikam pie viņa Slucki (tas bija neilgi pirms Slucka nāves). Jagoda bija ļoti iepriecināts un tādās reizēs izrunājās ar viņu no sirds. Sluckis centās atcerēties katru viņa vārdu, lai par to zinotu Ježovam.

Kādu vakaru, kad Sluckis gatavojās atstāt Jagodu, viņš teica: — „Jūs varat ievietot savā ziņojumā Ježovam arī to, ka es teicu, ka tomēr ir Dievs." Sluckis bija pārsteigts. Pa pusei nopietni, pa pusei jokodamies, Jagoda paskaidroja: „No Staļina es esmu pelnījis tikai pateicību par savu uzticamo dienestu. No Dieva es esmu pelnījis lielāko sodu, jo esmu pārkāpis viņa baušļus tūkstošiem reižu. Lūk, kur es tagad esmu, un spriediet paši: vai Dievs ir vai nav?"

Trešajā prāvā bija 21 apsūdzētais. 18 apsūdzētiem piespriedanāves sodu un to starpā bija arī Jagoda.

(Turpinājums sekos).

NEIESPĒJAMO IESPĒJAMĪBU ZEMĒ

Spāniskias Sjānijā. — Vagons uz divi riteņiem.

VĒSTULE LA NO MADRIDES

Senors Bernardino Torre Capozas vēlējies reizi tuvāk aplūkot Spānijas slaveno „Talgo" vilcienu. Šis īpatnējais vilciens tika pasūtināts Sav. Valstīs, bet līdz šai dienai nevienas valsts dzelzceļš nav mēģinājis patapināt šo patenti kā lietderīgu. Vilciena īpatnība ir tā, ka, kaut arī vagona garums ir normāls, tiem trūkst priekšriteņu, bet vagona priekšdaļa tiek piekabināta iepriekšējam vagonam divriteņratu sistēmā. Senors Torre Cabezas nostājies reiz sliežu vidū un, vicinādams ar rokām, apstādinājis vilcienu. Uz jautājumu, kāds pamats šai rīcībai, spāņu caballero paskaidrojis, ka „Talgo" jonojot ar 100 km ātrumu stundā un to nevarot lāgā aplūkot. Tuvākus paskaidrojumus par dzelzceļa techniku Don Bernardino no Palencijas saņēmis šīs pilsētas cietumā.

VALSTS ATPĒRK NAUDAS ZĪMES

Pastmarku krājēji ir sevišķi kāri uz iespiedkļūdām. Toties ne tik bieži gadās kļūdas metalla monētās. Bet visu neiespējamību iespējamību zemē — Spānijā, arī tas ir iespējams. Nesen izdotajās monētās bultām, falangistu simbolam, vajadzēja virzīties uz augšu, bet pirmais metiens iznāca ar bultas galiem uz leju. Vai tā bija aizmāršība vai sabotāža, kas to lai zina, bet piecas bultas ar virzienu uz leju ir arī sociāldemokratijas simbols.

Lai pievāktu šīs ne visai izdevušās piecdesmit santīmu monētas, valsts maksāja par katru eksemplāru „melnās biržas" cenas, lai tās izņemtu no apgrozības, bet vēl šodien, kaut arī diezgan reti, atrod šīs kļūdainās monētas.

SMILTIS UN ASINIS

To, ka vēršu cīņas būtu mežonīgas un ka tā būtu lopu mocīšana, to spānietis neizprot. Spāniešu domas ir: nevajaga redzēt asinis — jāvēro tikai toreadora māksla. To, ka vērsis tiek līdz nāvei nomocīts, tas ir pats par sevīm saprotams — tas ir jau likums. Par to arī vērsis visu savu dzīvi izbaudījis bezdarbībā... Reiz kāds slavens pikadors zirgā ar šķēpu „apstrādāja" vērša muguru. Vērsis, lai atvairītu uzbrukumu, sabadīja zirgu. Bija jau redzamas nabaga zirga iekšas, bet pikadors nelikās ne zinis, mudinādams zirgu jāt pret vērsi uzbrukumā, lai varētu piekļūt ar šķēpu vērša mugurai. Smiltis piesātinātas gan zirga, gan vērša asinīm. Publika aplaudē, ugunīgi saukdama: „Olē! Muy bien!" (Ļoti labi!). Aizmugurē sadzirdu kādas spāņu skaistules maigu balstiņu: „pobre caballo" (nabaga zirgs). Uzmundrināts šinī domu tuksnesī, ka atradies kāds domu biedrs, tūlīt arī es sāku protestēt, ka nabaga zirgu, nerunājot par vērsi, nedrīkstētu tā mocīt. Bet skaistule ar visnevainīgāko skatu mani pamāca: „nabaga zirgs neesot pat „once reales" vērts (il reales — nepilnas trīs pesetas; 50 pesetas — $1.—). Ar to spāniete gribēja izteikt, ka zirgs vecs un nelietderīgs. Toreadora rokas puiši, saukti „monos", ar rundziņu sabāza zirga iekšas atpakaļ vēderā, sašuva to ar trim adatas dūrieniem, un cīņa varēja turpināties, jo zirgs bija saļimis tikai četras reizes.

JĀSAULOJAS PELDU MĒTELĪ

San Sebastiana, Lido, Copacobana un Nica ir starptautiskas peldvietas. Francijas robežas tuvums iepludina San Sebastianā internacionālus viesus. San Sebastiana ļoti skaista pilsēta, gul iekļauta kalnu starpā. Jūrmala, gliemežvāka veidā, stiepjas vairāku kilometru garumā. Tīras, glītas viesnīcas, eleganti veikali, internacionāla publika, kuŗu pievilcis lētais pesetas kurss. Maza paradīze zemes virsū! Vēlā rudenī un agrā pavasarī šeit saulojas lielāko daļu ārzemnieki. „Iedzimtie" un it sevišķi vecākā paaudze, uzskata vēl šodien saulošanos par veselībai kaitīgu. Bet arī „progresīvie" plūdmalē grozās vairāk apģērbti kā daži labs ballē vai dejas grīdās. Spāņu peldēšanās reglaments nosaka, ka visiem vīriešiem, kas uzturas jūrmalā, jābūt apsegtām krūtīm un nepiegulošās pagarās biksēs virs ceļgaliem. Sēnjoritām jābūt apsegtiem pleciem, nedrīkst būt izgriezts dekoltē, tāpat jābūt apsegtiem ceļgaliem. Pat trīsgadīgiem bērniem, lai nesatrauktu „cilvēces morāli", jābūt biksītēs.

To ievērojot, īpašs „tūristu dienests" izgatavo uz pasūtinājumu trīs-četru stundu laikā ārzemniekiem peldkostīmus pēc mēra un noteikumiem. San Sebastiana ir Spānijas modernākā peldvieta. Arī pats Generalissimo Francisko Franko de Behamonte katru gadu ierodas vasaras sezonā San Sebastianā. Jūrmalā peldoties gan neesot redzēts...

Ir arī citas peldvietas Spānijā — arī ar citiem likumiem. Ir jūrmalas, kur var sauļoties tikai peldu mētelī, un to drīkst tikai noģērbt pašā ūdens malā, dodoties jūrā. Kanariju salās toties aizliegts uzturēties jūrmalā ielas uzvalkā.

Džems Rimkeits

Aiz DZELZS UZVARA

1. MAIJA SVINĪBAS LATVIJĀ

1. maija svinības tika ievadītas jau 30. aprīļa vakarā, kad Rīgas operā notika apvienotā Rīgas pilsētas izpildkomitejas un kompartijas Rīgas pilsētas komitejas svinīgā sēdē. Galvenais referents bija kompartijas centrālkomitejas sekretārs Pelše.

Rīgas radiofons agrākos gados 1. maija rītā pārraidīja reportāžas no Latvijas, bet šogad visu rīta posmu raidīja sīkas reportāžas tikai no Maskavas.

Plkst. 12.18 sāka raidīt magnetofonā uzņemtu reportāžu par armijas parādi, kas sākās Uzvaras laukumā plkst. 11.00. Reportāžas tekstu pārmaiņus stāstīja latviski un krieviski. Viena krievu valodas reportāžas vieta tomēr palika nepārtulkota, proti, stāstījums, ka virsnieku kolonnu vada PSRS varonis Ivans Kalejnikovs.

Līdz šim Bagramjans, kas vienmēr pēdējos gados pieņēmis svinīgās parādes, ieradās Uzvaras laukumā zirgā, bet šogad — vieglā automašīnā. Viņam pretim — tāpat vieglā automašīnā — izbrauca parādes komandētājs ģen. maj. Cigānovs.

Parādes gājienu ievadīja apvienotais bataljons. Radiofons komentēja: „Padomju virsnieki tālu pārspēj jebkuŗas kapitālistiskās valsts virsniekus — savu morālo un militāro īpašību dēļ." Tālāk tika atzīmēts, ka pirmajā rindā soļo vlt. Grīvāns, „kuŗa kareiviji kā pirmie spēra kāju uz latviešu zemes" un ka „blakus Grīvānam lepni soļo krievu tautības virsnieks Jūdins, ukraiņu Subko un daudzu citu tautību varoņīgie virsnieki."

Kad varas vīru tribīnei garām soļoja jūrnieki, Rīgas radiofons nekavējoties komentēja: „Divi okeani un trispadsmit jūrās ir padomju..."

Latviešu divīzijas apakšvienībām sekoja artilerija. Lielgabalus greznoja baltas zvaigznītes, kas simbolizēja kaŗa laikā iznīcināto vāciešu tanku skaitu.

Armijas parādi nomainīja „darbaļaužu demonstrācija," kuŗā dominēja Ļeņina un Staļina portreti. Kirova rajona skolnieki nesa kādu lozungu krievu valodā. Īsi pirms šīs reportāžas beigām radiofona reportieris piezīmēja, ka pirmoreiz maija svētku vēsturē plīvo Padomju Latvijas jaunais karogs.

Plkst. 13.20 sākās tiešā pārraide no Uzvaras laukuma. Ziņoja, ka katrā demonstrantu kolonnā daudz bērnu. VEFa stachānovietis Arvīds Bernovskis slavināja krievu strādniekus, kas iemācījuši latviešiem labākus darba paņēmienus un piezīmēja: „Zinu, ka mūsu darba augļus izmantos visas cilvēces ilgotā mērka — komūnisma sasniegšanai!" Pēc tam savu dzejoli nolasīja Mirdza Ķempe: „Laiks tev, Amerikas tauta, Teikt savu vārdu, karu beigt. Jo veltīgi tev asinis liet... Moa-Tse-Tunga tauta, Mums ir dārgs tavs spēks un varenums..."

Reportāžā no Jūrmalas ziņoja, ka tur piedalījušies „gandrīz visu tautu pārstāvji": Gruzijas vīnkopji, Ļeņingradas strādnieki, Baltkrievijas kolchoznieki, Maskavas zinātnieki. Tiešām — tik raibs tagad ir Rīgas jūrmalas iedzīvotāju sastāvs! Šeit demonstrācijas priekšgalā gājuši „slavenie jūras arāji" no zvejniecības kolchoza Uzvara. Raksturīgi, ka radiofonā vēl pastāstīja, ka vairums zvejnieku gan atrodas pašlaik jūrā un pārējie dosies vēl tajā pašā vakarā. Tātad — pat 1. maija svinēšana netiek atlauta.

LIEPĀJĀ PARĀDI IEVADĪJA KAŖA JŪRNIEKU GĀJIENS

Liepājā parādi ievadīja kaŗa jūrnieku gājiens. Devītās skolas skolēni sekojošā demonstrācijā bija tērpušies dažādu tautu tērpos. Cēsīs bez demonstrācijas notika arī sporta svētki. Jelgavā 1. maija mītiņā piedalījušās 20.000 personu, Daugavpilī masu mītiņš noticis Centrālā laukumā.

NEVEIKSMES LATVIJAS KOMPARTIJAS DARBĀ

Asu kritiku par Latvijas kompartiju lasām 24. aprīlī Cīņā publicētajā rakstā Darbu ar kadriem jauno uzdevumu līmenī! Raksta autors ir Daugavpils partijas kom. sekretārs Bisenieks.

Rakstā sākumā paziņots, ka pēdējā laikā no atbildīgiem postenim Daugavpils apgabalā kompartijas darbā atbrīvota virkne personu, kas izrādījušies „nespējīgi pildīt savus pienākumus un pieļāvuši savā darbā lielas kļūdas un trūkumus."

Pārbaudot stāvokli Krāslavas rajonā konstatēts, ka „partijas rajona komiteja un rajona izpildkomiteja jāvusas vadošā darbā ielavities daudzām politiski neuzticamām personām."

Kaut biedrs Aleksejevs dezorganizējis darbu Oškalna vārdā nosauktajā kolchozā Dagdas rajonā, rajona komiteja viņu ieteikusi ievēlēt no jauna par kolchoza priekšsēdi. Grīvas un Daugavpils pilsētas organizācijas devušas atbrīvotajiem darbiniekiem labas rekomandācijas, lai tie varētu iekārtoties „citos vadošos amatos." Izmantojot labās attieksmes ar Daugavpils pedagoģiskā institūta darbiniekiem, vairākas personas pieņemtas par skolotāiiem bez attiecīgās izglītības. Dažkārt kadru jautājumus kārto nepiemēroti cilvēki, piem., dzelzceļnieku kadru lietas Rēzeknē pārzinājis kāds Gerasimovs, kas pats sodīts septiņas reizes. Apgabala vadošo darbinieku vidū 31% nav pabeigta vidējā izglītība. Krāslavas, Jēkabpils un Dagdas rajona komitejām norādīts, ka tās nevērīgi izturas pret partijas iekšējo darbu un samierinās ar zemu kritikas līmeni.

TRŪKST AKMEŅU

Kompartijas Centrālkomitejas instruktors A. Sebanovs Sovetskaja Latvija š. g. 21. aprīla numurā publicējis rakstu „Vairāk vietējo būvmateriālu, kurā kritizēta vietējā celtniecība. Vairums būvmateriālu sagatavošanas rūpnīcu nestrādā ar pilnu jaudu. Interesanta ir Sebanova atzīme, ka Latvija maz izmanto sauso apmetumu — rigipsu, jebšu šo materiālu pasūtina citas padomju republikas. Varbūt izmantotu to vairāk, ja nebūtu jāsūta uz Krieviju. „Pēdējā laikā," turpina Sovetskaja Latvija, būvniecības organizācijām trūkst granīts un akmeņu. Būvmateriālu Ministrija maz rūpējas par akmeņu un granīta pastiprinātu iegūšanu.

PIONIERU NOMETNES

tiek organizētas līdzīgi kā pagājušajos gados. Šovasar 36 pioniera nometnēs dzīvos 15.000 bērnu. Lauku rajonos darbosies kolchozu pioniera nometnes, kuŗu dalībnieki organizēti piedalīsies lauku darbos.

DR. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimnīekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. P. BĀRDIŅŠ
Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE. (pie Bloor) TORONTO
no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:
Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. MICHAELS BALKANI
sieviešu ārsts, speciālists dzemdību palīdzībā (agrākais šefārsts Budapeštas slimn. un Minchenes slimnīcas sieviešu nod. vadītājs)
202 St. Clair Ave W. Toronto (pie Avenue Rd), RA 9632, HU 7841
Pieņem no 3—6 pēcpusd., trešd. no 3—8 pp. Pārējā laikā vienošanās pa telefonu (84)

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronžo, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIENEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

KANADĀ LICENCĒTS
ZOBU TECHNIĶIS
ELMĀRS ŠĶOBE
100 HIGH PARK AVE, TEL. LY 7944, TORONTO
Pasūtinājumus un labojumus pieņem arī pa pastu

LATVISKĀS ROTAS
ZELTĀ UN SUDRABĀ IZGATAVO ZELTKALIS
ALEKSANDRS GUGANS
248 HASTINGS AVE, TORONTO, ONT. TEL. HA 9544

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(168)

Dr. JĀNIS REKAI
un
Dr. PAULS REKAI
Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Dr. S. V. FEINMAN
256 Crawford ielā
(Dundas un Crawford ielas stūrī)
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vinē
Ārsts Vines Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

CIENĪTĀ TAUTIETE!
— Ja Tev ir brīva sirds un roka un vēlies ģimenes dzīvi un laimi, lūdzu raksti man.
Esmu 33 g. „jauns," vidēja auguma, blonds zilačis.
— Atbildēšu katrai nopietni domātai vēstulei, kas sūtāma uz šādu adresi:
E. Boss, Madsen, Ont., Box 71

LOTUS PUKU VEIKALS
854 BATHURST ST. TEL. KE 3884
- Griezti ziedi, podu puķes un ziedu sakārtojumi.
- Latviski keramikas izstrādājumi.
- Telegrafiska ziedu pārsūtīšana uz citām pilsētām un valstīm.
- Rožu un pundurābelīšu stādi no latviešu dārzniecībām

KĀPĒC TIKAI NOPIRKT AUTOMOBILI?
Pērkot pie mums — dodam braukšanas apmācību un apgādājam atļauju par brīvu!
Visu firmu 1948. — 1953. g. modeļi, plašs kredits līdz 2 g.
HAROLD'S CAR MARKET
165 DUNDAS ST., W., EM 8-2116
Pārstāvis BRUNIS RUBESS
587 BATHURST ST., TORONTO, MI 3888

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

IGAUŅU KUNGU FRIZĒTAVA
VARIK'S
1261A St. Clair Ave W. Tel. KE 8820
Starp Dufferin un Lansdown atvērta no 9—7 pp.
Slēgta pirmdienās (231)
LATVIEŠUS LŪDZ APMEKLĒT

PIEŅEMŠANA PĒC P. BRĪVKALNES KONCERTA J. BENJAMIŅA NAMA

Viesu grupa. No kr.: M. Čulītis, K. Langenfelds, K. Garneijs, E. Dzenis, E. Keišs, A. Kānbergs. H. Kliģera foto

VIKTORIJAS DIENA KANADĀ

24. maijs vai Viktorijas diena Kanadā arvienu bijusi svinama diena. Tā ir viena no laimīgākajām dienām gadā, jo tradicionāli tā atzīmē vasaras sezonas sākumu.

Tā ir diena, kad kanadieši parasti atver savas vasaras mītnes, kad sākas saldūdens zivju zvejas sezona, diena, kad izcīna karalienes balvas zirgu sacīkstēs Toronto, valsts svētku diena strādniekiem un skolniekiem; diena, kad uguņo, izbrauc zaļumos vai vienkārši strādā dārzā. Viktorijas dienā kanadieši atceras 19. g. s. valdnieci, kuras dzimšanas diena iekrita 24. maijā. To nedrīkst sajaukt ar karalienes Elizabetes dzimšanas dienu, ko svin kādā citā dienā.

Maza pārmaiņa šīs dienas atzīmēšanā notiks šogad, jo Viktorijas dienu svinēs 18. maijā. Datums pārmainīts karalienes Elizabetes kronēšanas svinību dēļ (2. jūnijā), kas arī būs svinama diena, un tādēļ divas svinamas dienas būtu pārāk cieši kopā.

IECEĻOŠANA KANADĀ TURPINĀSIES PLAŠOS APMĒROS

Pilsonības ministrs Harriss izteicies, ka valdība pilnīgi apzinās, ka Kanada nespēj veikt savu uzdevumu ar 15.000.000 iedzīvotājiem un plāno turpināt

Pie galda mājasmāte J. Benjamiņa, blakus rūpnieks J. Bērziņš un V. Fogelis. Kliģera foto.

plašu iecelošanas programmu, lai pievilktu jaunus pilsoņus.

Nesen parlamentā, sniegdams pārskatu par iecelošanu, ministrs Harris teica, ka Kanada tagad izlasa iecelotājus uz visai plašiem pamatiem, un tāda pieeja turpināsies, pieskaņojoties Kanadas saimniecības vajadzībām.

Harris ziņoja arī, ka no 164.498 iecelotājiem, kas Kanadas krastus sasnieguši 1952. gadā, 42.675 bijuši no Savienotās karalistes. Tas nozīmē, ka britu immigrantu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 36 proc, jeb skaitlos par 11.000. No 1952. gada jauniebraucējiem ap 85.000 bijuši strādājošie un pāri par 79.000 sievas, bērni un vecāki.

„Jāatzīmē," teica Harris, „ka gandrīz katrs ceturtais immigrants, kas Kanadā ieradies 1952. gadā, bijis jaunietis zem 14 gadiem. Jāpasvītro, ka tas raksturo Kanadas immigrācijas programmas veselīgumu."

Mana jaunā adrese
43 ELM Ave, Toronto, Ont.
Tālr. RA 2036
MAKSIS ČULĪTIS,
Laika Kanadas redaktors

T. Puisāns

KRONĒŠANAS SVINĪBAS ANGLIJĀ

1953. gada 2. jūnijs ir diena, kad dunot svinību lielgabaliem visos piecos pasaules kontinentos, skanot fanfarām un baznīcu zvaniem, anglu tautas metropolē sasniegsies rokām tagadne ar pagātni, lai aizvērtu vienu vēstures lapas pusi un sāktu otru. Sirmā Vestminsteras katedrāle atkal būs pasaules uzmanības centrā, tāpat kā daudzreiz pagājušos gadu simteņos, dodama tautai jaunu vienības simbolu. Uz īsu brīdi Viduslaiki iznirs savā spožumā katedrāles mūros, mirdzēs dimanti, safīri, rubīni, smaragdi, pērles, zelts un sudrabs aristokratisko dāmu kroņos un kakla rotās. Zīdos, samtos un purpuros tērptie stāvi, pēc sīki izstrādāta plāna un ar vingrinātām kustībām, piedalīsies ceremonijās, kuru izcelsšanās ir meklējama gan pagānu rituālā, gan senebrēju ticējumos, gan kristīanisma dogmās. Mūzika, dziesmas un dzeja to papildinās, lai paceltu cilvēkus pāri ikdienai un vienotu ar lielajiem senčiem, kuru darbs impērijas labā vēl arvienu ir redzams šīs paaudzes mantojumā. 7600 personu katedrāles iekšienē un miljoni ārpusē lieksies lūgšanās, piesaucot Dievu Tēvu, Dēlu un Svēto Garu tās galvas svētīšanai, uz kuru liks gadu simteņu un paaudžu svētīto kroni. Pašā vidū, vecmodīgē krēslā ar pilnīgi stāvu atzveltni un ar Edvarda I ar varu iegūto akmeni (Stone of Scone) zem sēdekļa, sēdēs Elizabete II, valdniece „... no Dieva žēlastības, apvienotās Lielbritanijas ķēniņvalsts Ziemeļīrijas un viņas citu ķēniņvalstu un territoriju ķēniniene, Impērijas galva, ticības aizstāve."

Hercogi, markīzi, baroni un lordi ar savām dižciltīgajām dāmām piešķirs svinīgumu un Viduslaiku garu. Galvenais režisors šai lielākajai izrādei pasaulē, būs Norfolkas Hercogs (Earl marshal of England), kuram šī režija būs jāvada jau otrreiz mūžā. Tērpts spilgti sarkanā frakā ar zeltītām aprocēm un apkakli, tumši zilās biksēs ar platu zelta iekantējumu un ar visaugstākiem Anglijas ordeņiem pie krūtīm, viņš diriģēs gallveno norisi ne tikai plašajam dalībnieku pulkam, bet arī pašai šīs izrādes zvaigznei. Viņš ir vienīgais režisors pasaulē, kas savu amatu mantojis no senčiem un kura vietā nevar stāties neviens cits, kā tikai viņa vecākais dēls. Lieki minēt, ka viņa tituls ir cienīgs šim augstajam amatam. Starp viņu un valdnieci stāv tikai divi archibīskapi un 4 karaliskie hercogi, viņam pieder septītais tituls pēc kārtas Lielbritanijas dižciltīgo hierarchijā. Viņa tuvākie palīgi būs vesela kollēģija ar trīspadsmit personām, kuru vidū būs arī ministru prezidents Čerčils. Viņu krāšņos tērpus nav iespējams aprakstīt. Bet ja lasītājam būs bijis gadījums savā dzīvē spēlēt kārtis, tad, kalpu greznais tērps kārtīs, atgādina šos 13 heraldus.

Visas reliģiskās ceremonijas atrodas Kenterberijas archibīskapa rokās. Viņš vadīs kronēšanas rituālu, skaitīs lūgšanas, pieņems valdnieces zvērestu, viņu svaidīs ar svētām eļļām un uzliks viņai kroni galvā. Kenterbērijai tiesību kronēt ķēniņus, piešķīra pāvests 12. g. s., un no tā laika, lielākā daļa Anglijas monarchu ir saņēmuši kroņus katedrāles mūros. Neviena baznīca pasaulē nevar lepoties ar tik lielu godu. Reimsas katedrāle Francijā būtu otrā vietā un trešā piederētu sv. Pētera baziliikai Romā, kas ir par vairākiem gadu simteņiem jaunāka par Anglijas baznīcas primāta sēdekli.

Pašas kronēšanas svinības sāksies pulksten desmitos, bet, jau dažas stundas iepriekš, katedrāle sāks pildīties ar cilvēkiem gan frakās, gan Viduslaiku tērpos. Anglijas dižciltīgie pašreiz stāv smagas problēmas priekšā: modernie drēbnieki Viduslaiku tērpus par lētu naudu vairs netaisa, un viena speciāla tērpa pagatavošanai vīrietim sniegsies vairākos tūkstošos dolaru. Tā kā katram dižciltīgajam ir arī tikpat dižciltīga dāma, kuras rotu vērtību var rēķināt cik augstu vien patīk, tad liela daļa no viņu kustamās un nekustamās mantas būtu jāatdod par tērpiem, kuri tiks lietoti varbūt tikai vienreiz mūžā. Šeit ideāli izpalīgi ir Moss un Brāļi Co., kas izīrē Viduslaiku tērpus, ordeņus, zobenus un rotas lietas par lētu naudu un katrā vairumā, dimantu un pērļu vietā pasniegdabi stiklus, samtu un zīdu vietā vareni līdzīgas imitācijas. Bet lietu kvalitāte jau nav svarīga, un neviens teātra apmeklētājs vēl nav prasījis, cik maksā aktiera tērps, kas tiek valkāts uz skatuves.

Pašas zvaigznes tērpi tomēr būs īsti, viņas rotās spīdēs īsti briljanti, pērles un tērpu modeļi nav modernā mākslinieka darbs, to izcelsme ir meklējama Bizantijas ķeizaru galmā, kas ar savu greznību ir bijis tālu priekšā visiem Viduslaiku ķēniņu un ķeizaru galmiem.

(Turpinājums sekos).

Paula Strazdiņa
FRIZETAVA
(Rīgas meistars)
1320 BLOOR ST., W.
MANAS CENAS 60c
LABĀKIE EIROPAS FRIZIERI
Atvērts no plkst. 9 līdz 7
Trešdienās slēgts.
Augstcienībā PAULS
(567)

GEIŠU UN ĶIRŠU ZIEDU ZEMĒ

RAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO JAPĀNAS

Ielidojot Japānā vēlā vakara stundā, lai pavadītu nedēļu atpūtā, skatam paveras mirdzošās Osākas lielpilsētas uguņis. Sēžu autobusā un braucu cauri labi apgaismotajām pilsētām, kur pa labi un pa kreisi paceļas modernas celtnes. Mūsu autobusam pretī traucas spožas automašīnas: amerikāņu, japāņu un eiropiešu modeli. Pa ietvēm steidzas labi tērpušies cilvēki. Pretim mirdz krāsainas niona ugunis, veikalu skatulogos spoži apgaismotas jaunākās preces. Viss izliekas kā pasakā.

Pagājis tikai pirmais gads, kopš Japāna parakstīja mieralīgumu, kas izbeidza tās okupāciju. Japāni atkal ir brīvi pilsoni, kungi pašu zemē, to skaidri redzu viņu sejās.

1600 TEMPLU

Dinas gaismā apskatot Japānas kādreizējo galvaspilsētu Kioto, visus apbur šīs pilsētas krāšņums. Kioto, miliionu iedzīvotāju pilsēta, pasaulē ir pazīstama kā Japānas kultūras un budisma šūpulis. Te skatam paveras 1600 templu un pilis. Šinī apstādījumu izkoptajā un kokiem apaugušo kalnu ieslēgtajā pilsētā Japānas valdnieki saņem savus kroņus. Lai apskatītu keizara pili, viesiem jāizpilda imperiskam namam adresēts lūgums. Ejot cauri pils ārējiem vārtiem, jūs apsveic viens no vairākiem sargiem — policistiem, kuri apsargā keizara 230 akru lielo platību. Pirms Otrā Pasaules kara Japānas pilsoni nedrīkstēja ieskatīties pat pils dārzā, bet tagad redzu bērnus un jauniešus rotaļājamies vai vienkārši snaužam lapoto koku ēnā. Izejot cauri otriem vārtiem, visu skatam paveras kronēšanas ceremoniju celtne, kuras priekšplānā izplēšas plašs laukums un augsti vārti, pa kuriem pirms 26 gadiem bija gājis pašreizējais Japānas keizars Hirohito. Pa labi un kreisi no nama paceļas sānu vārti, pa kuriem iet zemākie viesi. Atstājot šo laukumu pa otriem sānu vārtiem, ieejam keizara modernizētās mītnes pagalmā. Šinī momentā pa platajām nama kāpnēm pulcinš vecu kungu ieslīd keizara pieņemšanas zālē. Mūsu tūristu vadonis izskaidro, ka tie esot valdības locekļi, kas te bieži pulcējoties uz apspriedēm. Jā, tuvojās pirmais maijs — bija jāapspriež gaidamās komūnistu demonstrācijas. Ar šo tad arī beidzās apskate keizara pilī. Mūs steigšus izvadīja, likās, ka pārāk ātri un vēsi. Pārsteigto japāņu valstsvīru sejās neredzēja ne smaida — izlikās, ka tie ar nepatiku mūs redz keizara pils pagalmā.

Nākošā dienā apskatījām Japānas gadu simtu vecos templus. Pirms ieiešanas templī, viesiem ir jānoauj kājas vai arī jāuzvelk šim gadījumam speciāli izgatavoti drēbju apavi. Vienā no lielajiem Budas templiem mums pretī veras 1001 kokā izgrebta statuja un to vidū milzīgs Budas attēls, arī izgrebts kokā. Visas šīs daudzrocīgās statujas izgatavotas 26 gadu laikā. Ejot tālāk, templa otrā pusē mūsos nirdzīgi noraugās kādi divdesmit kokā izgrebti dievi. Pirmais no šiem dieviem sarga no jaunā gara, otrs ir vēja dievs, tas augstu virs galvas tur piepūstu maisu. Ap šiem dieviem ir stiepļu režģa žogi, kur ticīgie iemet naudu. Daži vairāk populāri dievi ir apbērti ar papīra naudas zīmēm. Viens no dieviem ir tā apkrauts ar naudu, ka priesteri, paklājuši palagu uz grīdas, slaucīja naudu ar slotu, kā rudenī koka sakaltušās lapas. Tauta šeit nāk un iet. Šo templu jumti ir trīs un piecstāvu saukti „Pagodas" templi. Pie viena šāda templa kalna pakājē atrodas vairāki strautiņi ar ūdens baseinu, kur laudis dzer „svēto" ūdeni, jo tas paildzinot dzīvi par trim gadiem. Turpat arī atrodas mazs atsevišķs pavilions ar nojumi, kur vairāk kā simts; katra savādāka, gramītā izkaltas bērnu galvas noraugās uz skatītājiem. Pie akmens kāpnēm no nojumes karājas virve, kuru pavelkot trīs reizes atskan zvans. Ar to tad piesauc dievus. Te mātes un tēvi nāk izvēlēties savu vēl nepiedzimušo bērnu iz izskatu. Pēc izvēles viņi sakrauj mazus akmentiņus granītā izveidotā bērna priekšā, tā darot dieviem zināmu savu vēlēšanos. Templa pagalmā aug daudz milzīgu koku, kuru zari noliecas gandrīz līdz zemei. Vienā no šiem kokiem zaros sasieti aprakstīti papīrīši, nākotnes zīlējumi, tomēr nevienu neredzēju kādu no tiem noņemot.

KOMŪNISTI NESNAUŽ

Pirmā maija rītā iepretim mūsu septiņstāvīgai viesnīcai no dzelzceļa stacijas plūst cilvēku bari. Lielākā daļa jauni studenti, šur tur redzu sarkanos karogus un plakātus, ar uzrakstiem „Jenkī, ej mājā." Komūnisti dodas tālāk uz sapulcēšanās vietu. Visi mierīgi sakāpj tramvajos un brauc uz Nidži pils laukumu, jo šogad pēc pagājušā gada piedzīvojumiem valdība tiem neatvēlēja pulcēties dzelzceļa stacijas priekšā. Šogad arī visi karaviri aizturēti nometnēs vai arī savās vienībās. Pirmā maija naktī un agrā rītā varēja dzirdēt piedzērušos sarkanos streipuļojot caur ielām, dziedot un saucot: „Jenkī, ej prom" u. t. t. Šogad policija bija parūpējusies, lai otrajā neatkarības gadā komūnisti būtu mierīgāki, visur varēja redzēt bruņotus policistus ar bruņu cepurēm — gatavus uz visu.

Demokratiskā Japāna ir veseligi pārdzīvojusi savu kritisko momentu un tagad droši un tālredzīgi uzsākusi taisnu kursu, kas ved uz augšu — augstāku dzīves standartu un pilnīgāku drošību.

Droši var teikt, ka Japāna ir Tālo Austrumu kultūras un zinātnes augstākā paudēja uz kuru ir vērsti āziātu skati. Japāna ir vienīgā, kas var lēti apgādāt Āzijas tauta ar nepieciešamo un rādīt priekšzīmi saviem kaimiņiem. Galvenais, japāņi ir atzinuši, ka nevar turēties tikai pie vecām tradicijām un aizspriedumiem, tie mācās no citām zemēm un strauji, pat pārāk strauji, iet uz priekšu un aizgūtnēm bauda luksa dzīvi.

Japānā, maijā. Atoms

VALTERS ZIEDIŅŠ
LATVIEŠU GRĀMATNĪCA
218 GREENWOOD AVE TORONTO, ONT. CANADA
TEL. GL 8646

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ GRĀMATNĪCA KANADĀ:
VALTERS ZIEDIŅŠ
218 Greenwood Ave,
Toronto, Ont., tel. GL 8646

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
TEL. GE 0756

MONTREĀLĀ
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus
vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

Džordžs Orvells

DZĪVNIEKU FARMA

No angļu valodas tulkojis I. Podnieks

VI

Napoleons Sniegpikas komitejām nepiešķīra ne mazāko vērību. Viņš uzsvēra, ka jaunās paaudzes izglītošana ir daudz svarīgāka, nekā pieaugušo mācīšana. Abas kuces bija atnesušās drīzi pēc siena laika, dodamas dzīvību septiņiem dūšīgiem kucēniem. Tiklīdz tie tika atradināti no zīšanas, Napoleons viņus atšķīra no mātēm, sacīdams, ka viņš personiski uzņemās atbildību par kucēnu izglītošanu. Napoleons viņus uznesa klētsaugšā, kur nokļūt varēja vienīgi pa kāpnēm no zirgu lietu noliktavas, un turēja tos tādā slepenībā, ka pārējie dzīvnieki drīz vien aizmirsa viņu esmi.

Drīz tika atmināta arī piena pazušanas mīkla. Izrādījās, ka to katru dienu piejauc cūku ēdienam.

Sāka nogatavoties agrīnie āboli, un dārza zāle bija nokritenu pilna. Dzīvnieki bija iedomājušies, ka tie tiks sadalīti visiem vienlīdzīgi, kad kādu dienu pienāca rīkojums, ka visi vējā kritušie āboli nogādājami zirgu lietu noliktavā cūku patēriņam. Šādu rīkojumu padzirdējuši, daži dzīvnieki sāka paklusām kurnēt, bet tam nebija nekādas nozīmes. Šai jautājumā visas cūkas bija vienās domās, pat Sniegpika un Napoleons. Līdējs tika norīkots izdarīt nepieciešamos paskaidrojumus pārējiem.

„Biedri!" viņš kliedza, „es ceru, jūs nedomājat, ka mēs, cūkas, to darām pašmīlības vai privilēģiju dēļ. Cūku vidū ir daudz tādu, kas nevar pienu un ābolus ieraudzīt ne acu galā. Es pats tos nevaru ciest. Vienīgais piena un ābolu patēriņa iemesls ir, lai cūkas varētu sevi uzturēt pie veselības. Piens un āboli (kā to zinātne jau ir pierādījusi, satur sevī svarīgas sastāvdaļas, kas ir absolūti nepieciešamas cūkas labklājībai. Mēs, cūkas, strādājam ar smadzenēm. Visa saimniecības organizācija un vadība gulstas uz mūsu pleciem. Mēs rūpējamies par jums dienu un nakti. Tikai jūsu dēļ mēs dzeram pienu un ēdam ābolus! Vai jūs maz spējat iedomāties, kas notiktu, ja mēs, cūkas, pēkšņi vairs nespētu veikt savu pienākumu? Džoness atgrieztos! Jā, Džoness nāktu atpakaļ!"

„Patiešām, biedri," jau gandrīz šņukstēdams kliedza Līdējs, lēkādams no vienas vietas uz otru un kustinādams savu mazo ašteli, „jūsu vidū taču nav neviena, kas vēlētos Džonesa atgriešanos?"

Ja nu viena lieta dzīvniekiem bija skaidra, tad tā bija, ka viņi negribēja redzēt Džonesu. Un tā kā Līdējs prata šo jautājumu nostādīt pareizā gaismā, tad viņiem arī vairāk nekā nebija ko teikt. Līdējs taču skaidri parādīja, kādēļ cūkām nepieciešama viņu labā veselība, un visi dzīvnieki piekrita, ka piens un kritušie āboli (vēlāk arī visa ābolu raža) pataupāmi vienīgi cūkām.

CETURTĀ NODAĻA

Vasaras otrā pusē ziņas par notikumiem Dzīvnieku farmā jau bija apskrējušas turpat vai pus apriņķi. Sniegpika un Napoleons katru dienu sūtīja baložu vienības, kuru uzdevums bija iefiltrēties kaimiņu saimniecībās un satiekoties ar dzīvniekiem, izstāstīt par sacelšanos un mācīt viņiem Anglijas Zvēru melodiju.

Visu šo laiku Džoness dzīvoja pa Sarkanās Lauvas dzertuvi Villingdonā, žēlodamies katram, kas vien gribēja viņā klausīties, kādu briesmīgu netaisnību viņam nodarījuši nekam nederīgo dzīvnieku bars, izdzenot viņu no paša mājām.

Principā pārējie saimnieki juta Džonesam līdzi, bet sākumā neko daudz palīdzēt vis nepalīdzēja, mēģinādami izdomāt, vai Džonesa nelaimi nevar kaut kā izgriezt sev par labu.

Liekas, ka Džonesa vienīgā laime bija tā, ka abi viņa kaimiņi savā starpā briesmīgi nesatika. Vienā pusē Džonesa saimniecībai atradās Lapsmežu mājas, lielas, nožēlojamas un veclaicīgas. Zeme bija kokiem un krūmiem apaugusi, lauki panīkuši un sētas nolaistas. Lapsmežu īpašnieks Pilkingtons bija tikai tāds svētdienas saimnieks, īsts vieglas dzīves mīlētājs, kas sava laika lielāko daļu pavadīja vai nu zvejojam vai medīdams, atkarā no gada laika.

Saurlauku mājas atradās Džonesa saimniecības otrā pusē. Tās bija mazākas un labāk uzturētas. Viņu saimnieks, kāds virs vārdā Frederiks, bija ciets un viltīgs. Visā apkārtnē viņš bija plaši pazīstams ar savām tiesu prāvām un savu sīksto tirgotāja dabu. Šie abi saimnieki viens otru tā ienīda, ka viņi nekad ne par ko nevarēja vienoties, arī tad ne, ja tas nāca par labu viņu pašu interesēm.

Bet lai nu kā, sacelšanās Dzīvnieku farmā viņus abus pamatīgi nobiedēja un viņi centās savus dzīvniekus aizkavēt no saskares ar kaimiņiem, lai tie nekļūtu pārāk gudri.

Sākumā gan viņi par dzīvnieku pasākumu briesmīgi smējās un sacīja, ka ilgāk par divi nedēļām tas nepastāvēs. Viņi uzsvēra, ka dzīvnieki Muižas farmā (viņi to vēl vienmēr sauca par Muižas farmu, jo nevarēja ciest nosaukumu Dzīvnieku farma) nepārtraukti cīnoties savā starpā un tai pašā laikā lēni mirstot bada nāvē. Pagāja laiks, un kad Pilkingtons un Fredriks redzēja, ka dzīvnieki vēl nebūt nav bada nāvē nomiruši, viņi mainīja savu dziesmu un sāka runāt par visām tām briesmām, kādas pašreiz notiekot. Dzīvnieku Saimniecībā. Dzīvnieki piekopjot kanibalismu, spīdzinot viens otru ar sarkani nokaitētiem zirgu pakaviem un neievērojot viensievību.

„Tas, lūk, notiek tiem, kas sacelas pret dabas likumiem," sacīja Pilkingtons un Frederiks.

Bet šiem stāstiem tomēr neviens īsti neticēja. Joprojām klejoja baumas par kādu brīnišķīgu saimniecību, kur neesot neviena cilvēka un kur visa vadība atrodoties pašu dzīvnieku rokās. Baumas nebeidza klejot, un iznākumā tajā pašā gadā sacelšanās notika turpat vai visā zemē. Vērši, kas parasti bija rāmi, pēkšņi kļuva mežoņigi. Aitas sagāza sētas un aprija āboliņu. Govis apgāza piena spaiņus, slaukšanas laikā. Jājamie zirgi atteicās lēkt pāri žogiem, lēkšanas vietā strauji apstādamies žogu priekšā un lidinādami pāri pašus jātniekus. Un Anglijas Zvēru meldija un pat vārdi bija zināmi visur. Tie bija izplatījušies neticamā ātrumā. Cilvēki, dziesmu dzirdot, nespēja apslēpt savas dusmas, kaut arī parasti viņi mēdza no augšas skatoties likt dzīvniekiem saprast, ka pēc viņu domām dziesma ir vienkārši muļķīga. Viņi sacīja, ka nevarot nekādi iedomāties, kā dzīvnieki varot sevi piespiest dziedāt tādus nīcības pilnus mēslus. Ja kādu dzīvnieku pieķēra dziedot Anglijas Zvērus, tad to uz vietas nopēra. Un tomēr dziesma nebija apspiežama. Strazdi to dziedāja uz sētmalēm, baloži dūdoja vecajā viksnā, meldija ielavījās pat kalēja rakstā un baznīcas zvanu skaņās. Un cilvēki to dzirdot bailēs drebēja, jo dziesma nozīmēja viņu Pastaro dienu.

Oktobra sākumā, kad graudi bija tikko kā savākti un daļa jau pat izkulta, kādu dienu Dzīvnieku farmas pagalmā salaidās baložu bars, kas uztraukti stāstīja, ka Džoness, viņa kalpi un vēl pusducis svešinieku esot atlauzuši olnīcas vārtus un tagad pa ganu ceļu tuvojoties mājām. Visi vīri esot bruņojušies rungām, atskaitot Džonesu, kas pa priekšu iedams nesot rokās šauteni. Noskaidrojās, ka Džonesam talkā sanākuši laudis no Lapsmežiem un Šaurlaukiem. Nebija ne mazāko šaubu, ka viņi tagad mēģinās saimniecību no jauna sagrābt savās rokās.

Bet dzīvnieki jau bija ar to rēķinājušies un iepriekš veikuši visus nepieciešamos sagatavošanā darbus. Sniegpika bija paspējis izstudēt kādu Jūlija Cēzara kara grāmatu, ko bija atradis saimniecības mājā, un tādēļ uzņēmās aizsardzības organizācijas vadību. Viņš rīkojās ātri un droši un jau dažās minūtēs visi dzīvnieki atradās savās kaujas pozicijās.

Cilvēkiem tuvojoties saimniecības ēkām Sniegpika izsūtīja baložu vienības, kas, lidinādamās virs cilvēku galvām, nepārtraukti darīja savas darīšanas. Un kamēr cilvēki bija aizņemti ar baložiem, no paslēptuves izdrāzās zosu bars un klupa vīriem stilbos. Bet tas bija tikai neliels traucēšanas uzbrukums, domāts sajukuma radīšanai ienaidnieka rindās. Īsā laikā vīri bija paspējuši padzīt zosis ar savām smagajām rungām.

Tad nāca Sniegpikas uzbrukuma otrā maiņa. Paša Sniegpikas vadībā Mjurele, Benjāmiņš un visas aitas drāzās pret ienaidnieku, to badīdamas un grūstīdamas no visām pusēm. Benjāmiņš, pagriezis ienaidniekam muguru, nepārtraukti svieda gaisā savas pakaļkājas, spārdīdams iebrucējus saviem mazajiem pakaviņiem. Bet arī šoreiz vīri ar savām rungām un naglotajiem zābakiem izrādījās pārāki par dzīvniekiem un pēkšņi, pēc Sniegpikas kvieciena, kas bija atkāpšanās zīme, visi dzīvnieki cauri vārtiņiem metās bēgt pagalmā.

Cilvēki kliedza uzvaras priekā un lielā nekārtībā sekoja dzīvniekiem. Bet tas bija taisni tas, ko Sniegpika gribēja. Tiklīdz viņi visi bija saskrējuši pagalmā, viņiem nācās sastapties ar aizstāvju galvenajiem spēkiem. Viru aizmugurē no paslēptuvēm pēkšņi parādījās visi trīs zirgi, trīs govis, un visas pārējās cūkas, kas tagad devās triecienā, nogriežot cilvēkiem atkāpšanās ceļu.

Sniegpika deva uzbrukuma sākuma zīmi un pats tūdaļ drāzās virsū Džonesam. Džoness redzēja viņu tuvojamies, pacēla savu bisi un izšāva. Skrotis atstāja sarkanas, asiņainas svītras uz Sniegpikas muguras un kāda aita pakrita beigta. Bet Sniegpika neapstājās savā skrējienā un trieca savas 200 mārciņas pret Džonesa kājām, iesviežot bijušo saimnieku mēslu kaudzē. Lidojot Džoness vēl pazaudēja savu šauteni.

(Turpinājums sekos).

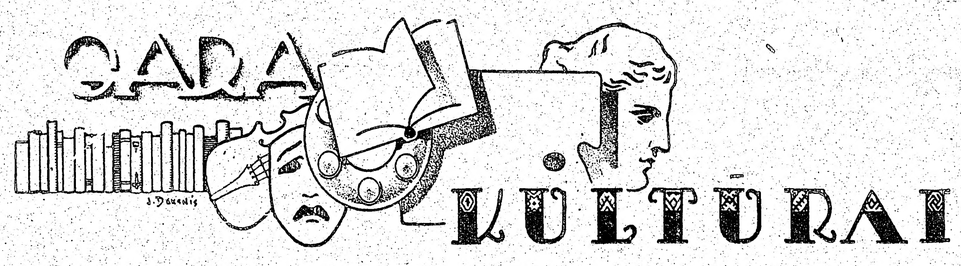

P. BRĪVKALNES KONCERTĀ TORONTO

Kamerstilā smalkjūtīgi niansēts mūzikas tulkojums un perfekta dikcija

Tai klausītāju daļai, kas Paulu Brīvkalni pēdējo reizi dzirdējuši Latvijā, koncerts izpārdotajā Ītona auditorijā (ap 1200 vietu) bija iepazīšanās ar mākslinieci gluži jaunā aspektā. Ar lielu interesi gaidītā viesņa atestēja sevi par nopietnu, Vācijas augstvērtīgās mūzikālās kultūras veidotu liela stila mākslinieci ar lielisku mieru un koncentrācijas spējām.

Kamerstīla priekšnesumā izturētā koncerta programma izskanēja pārliecinoši smalkjūtīgi niansētā, sugestējošā tulkojumā un perfektā dikcijā. Sevišķi gribētos atzīmēt izcilo J. Vītola „Jūras meita un saules vainadziņš", tāpat grāfienes āriju no Mocarta operas „Figaro kāzas".

P. Brīvkalnei ir silta, mīksti tembrēta balss, līdzeni plūstoša ar sevišķi skaistu pianissimo, bet forte dažkārt varētu vēlēties metalliskāku, spožāku.

Lielais vairums operdziedātāju nespēj sniegt skaistu, pilnvērtīgu kamerstila dziedājumu, bet tieši perfekts dziesmu, nevis kādas populāras ārijas izpildījums rāda mākslinieka patieso lielumu.

Tādēļ arī saprotama P. Brīvkalnes programmas izvēle, viesojoties svešā kontinentā un vēloties sevi parādīt kā nopietnu un augstvērtīgu vokālās mākslas tulku.

Bet kamerstils vienmēr bijis un laikam arī būs īsti saprotams tikai zināmai klausītāju izlasei. Bez tam, kaut gan šī koncerta sniegums ir perfekts, klausītājs nojauš, ka mākslinieces būtiskais „es" tomēr viskošāk spētu izraisities operas uzvedumā. To spilgti parādīja atsevišķi koncerta mirkļi, kas lāva uzliesmot P. Brīvkalnes artistiskajai dzirkstij, piem., R. Štrausa Trejkungu dziesmā un Marutas ārijā no Br. Skultes operas Vilkaču mantiniece, kas, blakus minot, diemžēl, stipri atgādina slaveno Vāgnera Lohengrīna āriju.

Izvēlētās programmas raksturs īsteni neatbilda iepriekšējai reklāmai, kas daudzināja Brīvkalni kā operdziedātāju. Dabiski, ka klausītāji bija sagatavojušies un labprāt būtu vēlējušies dzirdēt vairāk un pazīstamākus operu dziedājumus. Manuprāt, vismaz piedevās, māksliniece varēja sniegt kādu no populārāko operu ārijām, tādējādi nebūt nenoģēkojoties pret stingrajām mūzikas tradicijām un savu „nodevu" sniegdama arī klausītāju vairākumam.

V. Leinvēberes pavadījums, kaut arī jūtamu rutīnas trūkumu, bija tomēr pietiekami piekļāvīgs un korekts. Vilšanos tomēr sagādāja solo priekšnesumi. No vienas puses sasniegta jau ļoti respektējama tehniska gatavība, izcila mūzikālitāte, mīksts, kaut arī pamazs tonis, bet no otras puses — pārmērīgi sasteigti tempi un vairākkārtīgas smagas atmiņas klumes. Acīm redzamas nervozitātes un koncentrācijas trūkuma sekas. Šķiet, ka L. līdz šim arī par maz piešķīrusi uzmanību pārējām, nopietnam mūziķim nepieciešamām mūzikas disciplīnām, kā harmonijai un mūzikas formām.

Mums nav daudz izcilu mākslinieku, un uz katru daudzsološu talantu mēs skatāmiės ar lielām cerībām. Leinvēbere ir tāds talants, kas, nopietni strādājot, varētu iekarot starptautiski redzamu vārdu. Pagaidām viņa vēl lielai auditorijai šķiet par nenobriedušu un galvenokārt laikus ģānovērš augšminētie trūkumi, lai šī cerība nepaliktu pumpurā.

E. Freimane

KANADAS PRESES VĒRTĒJUMS

Sniedzam šeit atreferējumā „Globe and Mail" mūzikas recenzenta Džona Kreglenda kritiku par P. Brīvkalnes koncertu Ītona auditorijā. Recenzents atzīmē, ka, lai gan tas bijis „interesants koncerts, zināma vilšanās nāk no tāda dziesmu vakara, kurā operdziedātāja sniedz maz pazīstamu operu mūziku. P. Brīvkalnes pieeja dziedāšanai viegla, izņemot vietas, kurās augšējie toņi skan apslāpēti. Vispārīgi runājot, viņas balss bija skaisti skaidra un pārdzīvojuma efekti glezni kontrastaini."

Izcelot J. Vītola „Tas bij tik sen" un „Man prātā stāv" priekšnesumu, par Br. Skultes operas „Vilkaču mantiniece" dziedājumu viņš raksta, ka „P. Brīvkalnei tur bija iespējams parādīt savu spēku darbā, kuru iezīmē baigu nojautu izjūtas un satraukumu, kaut arī stilā kaut kas vāgnerisks." Mocarta Figaro kāzu ārijā Brīvkalne vislabāk apliecinājusi „balss spēcīgo lirisko kvalitāti un teicamu vokālo līdzekļu pārvaldīšanu." Volfa un Štrausa dziesmas bijušas teicami veidotas, bet ne izcilas."

„V. Leinveberes klavieru pavadījums dziedones sniegumu nepazemināja, bet visumā bija pārāk bikls, lai to papildinātu." Pianistes solo priekšnesumi novērtēti kā „valdzinoši, par spīti mazam tonim." Viņa parādījusi teicamu tehniku, bet Šuberta Impromptu „cieta no nelīdzena samēra starp labo un kreiso roku".

Recenzents piebilst, ka „nesenā Toronto viesa V. Dārziņa divas prelūdes galvenokārt zīmīgas ar saviem ritmiskiem iespaidiem."

P. Brīvkalne pēc koncerta. Aiz viņas no kr. M. Lēmāne un E. Freimane. Stāv: V. Leinvēbere, E. Timermane, J. Benjamiņa, E. Šteine, priekšā mazā Ilzīte Benjāmiņa. Kliģera foto

LATVIEŠU TRIMDAS MAZĀ PRESE

Bez mums visiem pazīstamajiem latviešu izdevumiem brīvajā pasaulē, iznāk vēl daudzi atsevišķi latviešu koloniju, draudžu, kopu izdevumi gan iespiesti, gan rotātora technikā. Šinīs izdevumos bieži vien ir pateikts daudz domu, ko būtu derīgi atgādināt mums visiem.

Latvijas Katoļu Studentu Apvienības Dzintars Beļģijas vienība ir sākusi izdot rakstu krājumu **Aizmetnis.** Savā ievadā mūsu jaunie kollēgas saka:

„Ik dienas no svaigi smaržojošām lapām lec ārā melnas burtu rindas. Jo rindas sensācionālākas, jo virsraksti lielāki. Notikumu virpulis nenorimst, tas griežas ātrāk vai lēnāk, bet vienmēr vēl paliek neatrisinātas problēmas, nenoskaidroti gadījumi, neparedzētas iespējas un lietas, ko parasti mēdz rakstīt vismazākiem burtiem, bet, kas ir cilvēka būtiskākā daļa: sāpes, un trīs brīnumi: ticība, cerība un mīlestība."

Šinī zīmē tad ir, veidots jauno katoļu akadēmiķu izdevums.

Ar rakstiem par dažādām gara dzīves problēmām ir piedalījušies: P. Grieniņš, L. Paklons, A. Dundure, Gunārs Rutkovskis, P. Korošovskis, Virsis un J. G.

Dzejas devuši P. Casno, Irbe un Zemdega. Aizmetnis iznāk 20 lpp. biezs, rotātora technikā. Redaktors I. Paklons.

Latviešu koloniju Linkolnā, Nebraskā jau otru gadu izdod Linkolnas Vēstnesi, kam paspējis iznākt jau 30. numurs.

Šinī jubilejas numurā ar rakstiem piedalās māc. H. Jesifers, J. Eglīte, J. Smilga un A. Birnbaums. Tālāk seko ziņas par kolonijas dzīvi un notikumiem.

Bet visinteresantākais šinī numurā ir memoranda teksta publicējums, ko Nebraskas Latviešu Palīdzības biedrība ir iesniegusi Apvienoto Nāciju 7. pilnsapulces prezidentam Lesteram B. Pirsonam.

Šinī memorandā, 6 spēcīgos punktos Nebraskas Latviešu Palīdzības biedrība atspēko Višinska melīgos apgalvojumus, it kā Latvija būtu labprātīgi pievienojusies Pad. Savienībai.

Tālāk memorandā teikts, ka Nebraskas Latv. Pal. biedrība var runāt 443 pilntiesīgu biedru vārdā un tie visi ir bijuši liecinieki patiesiem notikumiem Latvijā.

Memorands ļoti redzīgi sastādīts gan no politiskā, gan no faktu viedokļa.

Memorandu parakstījuši Latviešu Palīdzības biedrības vārdā: E. Ādminis, A. Birnbaums, A. Cepure, P. Gavars un P. Pūpols.

Tālāk iespiesta arī Apv. Nāciju atbildes vēstule, ko parakstījis pilnsapulces prezidents L. B. Pīrsons.

Viņa vēstule apstiprina memoranda saņemšanu. Vēstules tālākā daļā, ļoti formālā un diplomātiskā stilā teikts, ka lietas, ar ko memorands nodarbojas, nav dienas kārtībā ne vienā no Apv. Nāciju organiem.

Vēstules beigās žēlīgi piezīmēts, ka memorands tomēr nodots ieskatam attiecīgai sekretāriāta nodaļai.

Šis varonīgais Nebraskas tautiešu mēģinājums ir no sirds apsveicams. Tas nozīmē, ka Linkolnā ir vīri, kas ne vien prot runāt, bet arī darīt.

Šis mēģinājums reizē arī parāda, ka Baltijas valstu lietas Apv. Nācijās ir kā kaktuss, kuru arī rietumu valstis vēl baidās paņemt rokās. Ja to paņem rokās rietumvalstis, tālāk tas jāpasniedza arī domju Savienībai. Bet Pad. Sav. tas var nepatikt... Kas nepatīk Krievijai, ar to neviens Apvienoto Nāciju organs nesāk nodarboties... Politiski arvien mēs esam vēl tikai sīknauda lielo varu kabatās. —

Tālāk Linkolnas Vēstnesī ievietots Kārļa Ulmaņa pastkartes attēls, ko viņš 1908. gadā no Linkolnas nosūtījis savam draugam H. Endzeliņam Valmierā. Tas ir interesants, vēsturisks retums sakarā ar mūsu prezidenta gaitām Amerikā.

Linkolnas Vēstnesis tiek iespiests foto technikā, labā apdarē, A. Augstuma spiestuvē. Redaktori: A. Pētersons un A. Augstums.

J. K.

Videvuds Kļava

NEKUR

Koks, kura ēnā es nostājos
Un apbiru ziedlapām baltām,
Ieaugs ar zariem reiz debesīs
Un jautās tur zvaigznēm saltām,
Jautās, kur esmu es —
Bet manis nebūs nekur.

Dziesma, ko kādreiz dziedāju es,
Vēl ilgi pa pasauli skanēs,
Līdz visuma spraišļiem tā aizskanēs
Un taujās to atbalsis manis,
Jautās, kur esmu es —
Bet manis nebūs nekur.

Vējš, ko es ceļā reiz sastapu
Un mazgājos viņa brīvē,
Ies tālāk ar savu šalkšanu
Un ieliesies citā dzīvē,
Jautās, kur esmu es —
Bet manis nebūs nekur.

Ceļš, ko es gāju reiz steidzīgs un drošs
Un priecīgs, kaut apveltīts bēdām,
Sevī reiz skatīsies, saulē spožs,
Un velti meklēs starp pēdām,
Jautās, kur esmu es —
Bet manis nebūs nekur.

Biju vien ēnā un ziedu sniegā,
Dzīvoju dziesmā, sapņi un miegā,
Mīlēju vēja brīvotās vēdās,
Pazudu putekļos aizpūstās pēdās.
Vai vairāk nebiju es nekur?
Kur paliku es, ai, kur?

Garāmejot tik pieskāros —
Vai tā bija gaita mana?
Un liju un biru ur kaisījos.
Viss bija tik aizsiešana.
Es atpakaļ nenākšu vairs.
Un manis nebūs nekur

KOMPONISTS T. ĶENIŅŠ AUDZINA

kanadiešu un latviešu jaunos mūziķus

Mazie mūziķi gatavojas darba pārbaudei

Tikai pirms pusotra gada, tieši 18. novembra svinīgajā aktā, daudziem Toronto latviešiem bija izdevība pirmoreiz redzēt un dzirdēt mūzicējam mūsu starptautiski pazīstamo Parīzes Konservātorijas laureātu, komponistu Tālivaldi Ķeniņu. Kaut lāgā vēl nenomazgājis ceļa putekļus un neizgulējies, viņš bija jau mūsu vidū. Un tā nemitīgi mēs redzam viņu rosīgi strādājot latviešu sabiedrībā un grūti būs atrast kādu starp mums, kas Ķeniņu nepazītu. Reizē ar komponista ierašanos sāka darboties arī viņa klavieru studija, sākumā tikai ar 5 audzēkņiem, bet šā gada janvāra audzēkņu koncertā piedalījās jau 16 skolnieku.

Kaut 17. maijā studijas rīkotais audzēkņu koncerts ir pēc kārtas otrs, komponists to uzskata patiesībā tikai kā īsti pirmo plašāka veida vakaru, kurā piedalīsies pavisam 26 audzēkņi. Pašlaik T. Ķeniņa studijā mācās 30 audzēkņu, lielākā daļa vecumā no 9 — 11 gadiem. Dabiski, ka vispirms tos iepazīstina ar elementāriem mūzikas pamatiem. Spriest par ikviena mūzikālo talantu un nākotnes iespējām var sākt tikai daudz vēlāk. Ir tomēr jājautā, vai daudziem nepietrūks pacietības, jo bērni ir ļoti pārslogoti ar daudz un dažādiem darbiem: ir latviešu skola, skauti, balets, sports, kārtējā skola utt. Pati mūzikas mācīšanās ir sūrs un grūts darbs un panākumi daudz atkarājas arī no bērnu vecākiem, no mājas disciplīnas un kārtības.

T. Ķeniņš māca savus audzēkņus ne tikai kā izprast mūzikas pamatprincipus, bet mēģina tos ievadīt arī ansambļa spēlē. Tā, piem., audzēkņu vakarā T. Ķeniņš kopā ar kādu no vecākajiem audzēkņiem spēlēs četrrocīgi Debisī Mazo svītu. Nākosajam darba gadam komponists iecerējis arī ansambļus divām klavierēm.

Nupat arī beidzies komponista darbs Toronto Karaliskās Konservātorijas mūzikas fakultātē, kur viņš pasniedza praktisko harmoniju u partitūras lasīšanu. Pašlaik T. Ķeniņš tur piedalās mūzikas vēstures pārbaudījumos. No 55 komponista šā gada studentiem 18 jau šogad gatavojas iegūt mūzikas bakalaura gradu. Šis pirmais gads konservātorijā, atzīstas komponists, ir bijis sākumā diezgan smags, — sveša vide, svesa valoda. Bet šķiet, ka sākuma grūtības ir jau garām, un konservātorijas direktors A. Valters, kurš ir arī starptautiskās UNESCO mūzikas konferences, kura notiks Briselē, sagatavošanas komisijas priekšsēdis, izteicies par T. Ķeniņu ļoti atzinīgi un lūdzis viņu arī nākošā gadā būt par mācības spēku.

Vēl jāatzīmē, ka Toronto Karaliskā Konservātorija ir lielākā visā Britu Ūnijā un tai ir 6500 studentu. Mūzikas fakultāte ir ļoti nopietna un kopā ar Julliard School of Music, Filadelfijas Curtis Institute of Music, Yale Univers. School of Music, Bostonas New England Conserv. un Eastman School of Music pieskaitīta 6 vadītājām mūzikas akadēmijām šinī kontinentā. Toronto konservātoriju beiguši tādi mūziķi ar starptautiskiem vārdiem kā vijolniece Betty Jean Hagen Parīzes Pathe — Marconi laureāte, pianists Rejs Dudlijs, kas pag. gadā Ženēvas starptautiskā konkursā ieguva pirmo vietu, slavenā dziedātāja Lois Maršall, ko nupat A. Toskanīni aicinājis dziedāt solo Bēthovena Missa Solemnis Karnegi zālē.

Darbs konservātorijā ir bijis patīkams un attiecības ar kollēģām un studentiem labas. Šinī ziņā mainot Parīzi pret Toronto komponists neko nav zaudējis. Tāpat viņam vēl arvien labs kontakts ar franču profesoriem. Vēl tikai nesen T. Ķeniņa darbi atskanoti Parīzē un Briselē. Pienācis arī aicinājums no Vācijas Darmštates Starptautiskās jaunās mūzikas festivāla un meistarkursiem, kur 1950. g. pirmoreiz atskaņoja Ķeniņa Septetu slavenā diriģenta H. Šerchena vadībā, braukt atkal nākošā gada vasarā turp par docentu, lai referētu par šī kontinenta jaunās mūzikas problēmām.

Kā īpašs panākums jāatzīmē arī T. Ķeniņa priekšlasījuma Toronto Universitātē Alliance Francaise klubam par moderno franču mūziku izcili labais novērtējums.

Tā komponists T. Ķeniņš veic lielu darbu vietējā latviešu mūzikas dzīvē un iekaro arī vārdu Kanadas mūzikas pasaulē.

Ž. Zentiņš

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

63. turpinājums

Sērkociņu vilkt viņš negribēja. Tā viņš kādu mirkli stāvēja, klausīdamies un uzmanību saspringdams, taču visā četrstāvu namā nebija manāma nekāda dzīvības zīme. Ļaudis vēl gulēja, vai arī to bija tik maz, ka viņu klātiene nelikās jūtama. Kāpņu margu sataustījis, viņš uzmanīgi devās lejup, likdams soļus tā, lai tie neklaudzētu. Nokļuvis vienu stāvu zemāk, viņš spēji sajuta auksta gaisa strāvu, un, atskatījies, pēkšņi ieraudzīja sev aiz muguras blāvojam milzīgu palsu gaismas plankumu. Tas likās esam vismaz cilvēka ugstumā un pletās no gaiteņa sienas līdz sienai. Zilgme ieinteresēts pagriezās. Cenzdamies būt pēc iespējas kluss, viņš tuvojās blāvajam starojumam un pēc dažiem soļiem atklāja, ka tas ir sienas nogruvums, kura prāvais caurums pavēra skatu uz kaimiņu nama gaišo sienu. Acīmredzot ēku bija ķērusi aviācijas bumba vai lielgabala granāta — caurums bija nožogots ar dažiem šķērskokiem un uz grīdas visur vēl bija manāmas kaļķu un mūra gruvešu pēdas. Dievs vien zina, kā posts nebija vēl lielāks. Zilgme labprāt būtu piegājis tuvāk un paskatījies pa izrauto caurumu laukā; bet šai brīdī kaut kur lejā atskanēja bērna raudas — tās bija dzirdamas pavisam apslāpētas un nāca laikam no kādas dibentelpas. Zilgme atgriezās, no jauna sataustīja margu un devās lejā. Drīz viņu apņēma ārā saltais, vējainais gaiss.

Viņš paskatījās pa labi un pa kreisi. Nekur nebija redzama nekāda dzīvība. Labajā pusē varēja nojaust Daugavas straumi, tā nedzirdami plūda aiz šauras ielas namu spraugas, kas kā stāva aiza pēkšņi izbeidzās krastā, iezīmēdama savas sienas rīta krēslas zilajā izplatījumā. Pa kreisi vīdēja drupu kaudze — tās varēja būt nobrukušas pār visu ielu. Zilgme nespēja tik tālu saskatīt. Nezin kādam impulsam klausīdams, viņš pagāja dažus solus drupu virzienā un pameta skatienu uz augšu gar kaimiņu nama pelēko mūri. Tas robežojās ar viņa naktsmītnes ārsienu. No šīs ēkas īstenībā bija palikuši tikai mūri — pa logu caurumiem blenza rīta krēslas pilnās debesis. Tagad Zilgme saprata: trāpījumu bija saņēmis šis nams, nevis Pudānu mātes miteklis. Katastrofas brīdī cietis bija arī kaimiņu nams, un, kad labi ieskatījās, tam trūka arī daļas jumta un apakšējam stāvam bija norauts stūris. Viņa iepriekšējās nakts pajumte izskatījās kā milzīga, salīkusi sēne, kas kuru katru mirkli var sabrukt, un nebija brīnums, ka tajā tikpat kā nedzirdēja ļaužu balsis.

Zilgme pakāpās pa sapostītā nama portāla kāpnēm un mēģināja pakustināt masīvās durvis, kuru saškaidītais rāmis vēl karājās vienā virā. Grausts padevās. Zilgme pa atbrīvoto spraugu pabāza galvu un ielūkojās drupu iekšpusē. Nams bija izdedzis un nogruvis no augšējā līdz apakšējām stāvam. Veselas likās vienīgi mūra kāpnes, kas veda augšup itin kā pretim nebūtībai, iezīmēdamās rīta krēslā ar saviem ugunsgrēka tveicē izliekušamies margu stieņiem un spēji notrūkdamas pret debesīm ar viņu retajām, vārgajām zvaigznēm.

Leģionārs atvilkās atpakaļ un piesēja saārdītās durvju atliekas līdzšinējā stāvoklī. Viņš bija apmierināts it kā pēc labi padarītā darba.

Īstenībā viņam nebija kur likties. Cik stundu vēl? Viņš devās uz Daugavmalu un pa to pašu ceļu, ko ik rītus mēroja Pudānu māte, soļoja uz pilsētu. Tagad viņam vairs negribējās atgriezties ne savā Pērses ielas paslēptuvē, ne sēdēt kāda dzertuvē. Viņš ieblandījās stacijā, kur kaktos un uz soliem, uz palodām un savu mantu paunām snauda dīvaini salašņas, noplīsuši ubagi, klaidoņi un — kas zina — bēgļi un vajāti ļaudis. Viņš izklaiņojās gar izdegušo operu kanāļa malā, aizklīda līdz Strēlnieku dārzam, kas vēl snauda, koku saknes dziļi zemes siltumā slēpdams; gausi vilkdamies, jau kuro reizi aizstaigāja gar Kalpaka bulvāra augstajiem, mēmajiem namiem. Logu stiklos maigi vizēdams, austošā rīta gaismā spogulojās sniegs, Rīgas baltais, tikko uzsnigušais, gurkstošais un ziemas spirgtuma pilnais sniegs. Pamodies decembra vējš, pār kokiem skriedams, izputināja gaisos dūmus virs jumtiem un grabinājās gar durvīm un košuma dārziņu dzelzs žogiem, kaut kur šķindēja ielu dzelzceļa zvans ieputinātā sliežu ceļā — mīksti un vēlīgi; pilsēta modās, cēlās no saviem rēgu un atmiņu pilnajiem sapņiem, no lietuvēna un cerību murgiem ieiedama griezīgā, skaudrā ikdienā. Šie nosalušie, steidzīgie ļaudis! Šis lejup pavērstās acis, šie neredzamo nastu kalni, ko tie aiznesa savos plecos! Un kara mašīnu dārdi, patruļas, kliedzieni un drūzma!

Zilgme pavēra kādas durvis Elizabetes ielas namā pret Strēlnieku dārzu, un redzēja, ka stikla gleznojums kāpņu telpā arvien vēl ir tas pats — kā priekš nu vairs nesaskaitāmiem mēnešiem, kad pēdējo reizi bija to redzējis. Ar tīksmi viņš ievilka plaušās sastāvējušos gaisu, kurā vēl tāpat kā ļoti senos laikos varēja jaust naftalīna, vecu mēbeļu, kafijas un mitra cementa smaržu. Arī izkārtnes pie durvīm bija tās pašas, gandrīz visas vēl tās pašas. Bet ļaudis? Kur bija ļaudis? Viņš nedrīkstēja un sargājās pēc tiem meklēt. Citā vietā viņš, pazīstamu vārdu uz durvīm izlasījis, aizvēra acis, nosļaucija sniegu no kājām uz pīta salmu paklāja un izstiepa roku, lai piespiestu zvanu. Kas notiktu? Kas atdarītu, ja šī neprātīgā illūzija īstenotos? Draugs? Ienaidnieks? Nobijies svešinieks? Jeb vai zvana tirpstošā skaņa ilgi džinkstētu tumšā, saltā gaitenī, līdz no iekšas nepārprotams un neizkliedējams atsauktos tukšums — suverēns, lietišķs, varmācīgs — lielais, drūmais šis kapitulējušās mētropoles valdnieks.

Zilgme atģidās, nolaida roku un gāja atpakaļ uz ielu. „Hei, ļaudis!" viņš gribēja saukt. „Jūs esat apburti un apmāti, atjēdzieties! Tas nav tiesa, tas nav tiesa! Nekas nav pagalam! Rītu — rītu būs citādi — ticiet, ceriet, gaidiet!"

Iela turpināja steigties. Šajā nosalušo un nomākto ļaužu plūsmā kuldamies, stumdīts un grūstīts, rīta spirgtā vēja svilināts, stingiem locekļiem un kaistošām acīm, sevī izdedzis un reizē saspīlēts līdz raudām — tāds viņš pieņēma un noguldīja sevī visas lielās nelaimes smagumu, šo milzīgo nastu, kas kopš nedēļām neredzama izauga arvien lielāka un drīz šķita nebūs vairs panesama. Vienmēr no jauna viņam nāca prātā koks, ko nocērt — paliek vieta, saknes ir zemē, bet stumbra vairs nav — šis dīvainais, kailais tukšums vietā, kur agrāk šūpojās zari! Un nekas tādēļ nepārvērtās, itin nekas.

„Redzi," viņš teica sev, „ir pat tā, it kā dzīvība taisni tagad būtu kļuvusi intensīvāka. Cilvēkiem tagad gribas vairāk ēst nekā agrāk. Un, droši vien, viņi turpina arī mīlēt, un viņu naktis ir varbūt vēl svelmīgākas nekā agrāk. Varbūt tāpēc, ka tikai viens otra skāvienos viņi jūtas paglābušies no dārdēšanas, no skarbuma ārā, no briesmām un aizdomām. Tas, ko dzīve var dot, ir tikpat salds kā agrāk, kā vienmēr, varbūt pat vēl saldāks, tāpēc, ka nav vairs viegli aizsniedzams. Redzi—"

Tālāk viņa domas nesniedzās, viss riņķoja ap vienu un to pašu. Riņķoja un jaucās ar paguruma joņiem un bailēm. Dažreiz spēja instinkta vadīts, viņš izvairījās no lielajām, ļaužu pilnajām ielām, bīdamies nejauši sastapties ar kādu paziņu. Tad viņš slaistījās gar Daugavmalu vai visu dienu līdz nākošā rīta krēslai gulēja, savās lupatās Pērses ielas šķūnī ietinies, zalš no sala un bada, sastindzis asinīs un domās. Citreiz viņam šīs biedinājuma sajūtas nebija, nekas nekavēja viņu nostāties ielas malā un noskatīties, kā milicijas patruļa kontrolē ielās gājēju dokumentus. Zilgmem pašam bija lieliska atvaļināta sarkanarmieša, tēvijas kara dalībnieka apliecība, ko papildināja ievainojums kājā. Bet tā derēja vienīgi šādai ielas kontrolei, ja gadītos vajadzība to uzrādīt. Ja sāktu meklēt tālāk — kā būtu, kā būtu? Numuri un datumi, droši vien, nesaskanētu ar zināmajām serijām un laikiem, viņa jauno vārdu — Ignats Korovins neatrastu nevienā pulku reģistrī. Bet viņš akli uzticējās pats sev — tagad drīkst, un tagad nedrīkst — instinkts bija vienīgais veselais un nemaldīgais, kas viņā darbojās.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA MŪSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

IMANTA

Apgādā IMANTA iznācis

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU

I un II SĒJUMS

Š. g. jūnijā iznāk III sējums

ar Veronikas Strēlertes, Dr. V. Gintera un prof. K. Strauberga rakstiem un dziesmām par darbu, sociālī sieviešu mājas un roku darbiem, dziesmām par laužu valodām, slavu un neslavu, nelabvēļiem, burvjiem un naidniekiem, dziesmām par Laimu — mūža lieču un dziesmām par jauno laužu savstarpējo satiksmi (puišu un meitu dziesmas). Dziesmas par sieviešu darbiem papildina illustrācijas.

Sagatavošanā IV sējums ar prof. L. Bērziņa, J. Rudzīša un prof. K. Strauberga rakstiem un kāzu dziesmām

Ievērojot vairākų subskribentu lūgumus, pārceļam III un IV sēj. iemaksu termiņu līdz š. g. 10. jūnijam. Sējumu cena paliek līdzšinējā. Apgāda IMANTA prēmiju zīmes lūdzam izlietāt, nekavējoties piesūtot tās tieši apgādam

Lūdzam visus grāmatu tirgotājus un grāmatu galdu īpašniekus paziņot apgādam visu to subskribentu vārdus, kas nav ievietoti I un II sēj. subskribentu sarakstā.

Lūdzam visus subskribentus, vienmēr nekavējoties paziņot apgādam event. adresu maiņas

Lūdzam atsaukties šādussubskribentus, paziņojot adreses: Mr. J. Zālītis, Mr. J. Garnis, Mr. E. Caune, Mr. J. Gaiķis un Mr. K. Petrovskis

APGĀDA KORESPONDENCES UN NAUDAS PĀRVEDUMU ADRESE:

IMANTA

c/o IMANTS REITMANIS

POSTBOX 292, KOBENHAVN, DANMARK

(626)

TORONTO LATVIEŠI, IEPĒRCIETIES

ARTURA ANŠMITA

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVĀ

274 Parliament St., Toronto, tel. EM 8-2361

Piedāvājam bagātīgā izvēlē eiropiešiskai gaumei piemērotas PĀRTIKAS PRECES

TORTES, eiropējiskā gaumē, lūdzam pasūtināt dienu iepriekš SVĒTKIEM — iesala ekstrakts un apīņi

Izmantojiet arī mūsu bezmaksas piegādi

Izsūtām paciņas uz Vāciju un Angliju

Ārpus Toronto dzīvojošiem preces izsūtām ar dzelzceļu vai pastu.

(631) Pieprasiet bezmaksas mantu sarakstu

K. EZERGAILIS, kungu frizieris

sīrādā tagad 1520 DUPONT ST, Toronto

pie Symington Ave, (starp Dundas un Lansdowne)

Darba laiks no 9—7 vakarā. Pirmdienās slēgts (627)

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE, TORONTO 4

Šī jaunā tipa apkure ļoti piemērota pievienošanai līdzšinējai krāsnij, ja turpmāk vēlaties savas mājas apsildīšanai ogļu vietā lietot eļļu.

Tās pagatavošanai uzņēmums izmantojis zinātnes, kas iegūtas 120 gadu ilgajā pastāvēšanā.

Uz speciālu vēlēšanos varam Jums piedāvāt visjaunāko un ekonomiskāko zemspiediena, kā arī ikkatras citas firmas eļļas apkuri.

Neatlieciet šo pārkārtojumu uz darba sastrēguma laiku — rudeni, bet griezieties nēc tuvākas informācijas jau tagad pa

TEL. ME 2554, KO SNIEGSIM JUMS LATVIEŠU VALODĀ

Tautiešiem nomaksa līdz 2 gadiem un daudz citu priekšrocību

ED. TĪLMANIS

PAŠAPKALPOŠANĀS PĀRTIKAS PREČU VEIKALS

Piedāvā tautiešiem pārtikas preces eiropiešu gaumē.

Sestdienās piegādā mājās, tel. JU 5841 (476)

2063 Davenport Rd. Toronto (pie Osler ielas)

Visāda veida RAKSTĀMMAŠĪNAS

ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont., 232 — 76th St., Brooklyn 9, N.Y.

TELPAS DAŽĀDIEM VIESĪBU GADĪJUMIEM

IZDODAMAS

DAUGAVAS VANAGU NAMĀ, TORONTO, 123 HURON IELĀ.

Tuvāka informācija pa

Tel. EM 8-1205

pie E. Treimaņa kundzes, kura ir mācīta saimniece un uzņemas viesību galdu sarīkošanu.

(647)

MEKLĒ VĪRUS PĀRDOT NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS

Mēs iemācīsim Jūs. Pašreizējie pārdevēji saņem lielu naudu

Zvanīt

WILLIAM BOLLAND

REAL ESTATE

1130 College St., Toronto

Tel. LL 3744

(617)

Iesals, apiņi, cukurs dzēriena gatavošanai mājās.

Dabūjams „Zelta zivtiņas"

PRODUCE COMP. 785 QUEEN St. E., Toronto, tel. GL 0842

(514)

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352

NĒĢI — NĒĢI —

patlaban dabūjami visos mūsu piegādes veikalos

ZIVJU ŽĀVĒTAVA BALTIC

10 Widmer St., Toronto

(630) Tel. EM 8-7000

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TIRSKAŅOTĀJS

J. MEDNIS

(Latvijas Konservātorijas absolv.)

Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,

piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts

Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.

Lietotas klavieres pēc izvēles

(928)

VAJADZĪGS LICENCĒTS ŠOFERIS

preču izvadāšanai, pastāvīgs darbs. Zvanīt tel. EM 4-4993, Toronto

(605)

VAJADZĪGS ŠOFERIS

pastāvīgam darbam maizes izvadāšanai Pavasara maiznīcā 398 QUEEN ST., E. TORONTO

Tel. EM 4-4992

(623)

PĀRDODAMI

namdaru darba rīki un elektriskais rokas zāģis. Apskatīt katru dienu. 92 Queen St. E., ieeja no Mutual St, Toronto, Tomin (628)

IZDODAMA mēbelēta vai nemēbelēta vidēja istaba 2. stāvā ar pilnīgi iekārtotu virtuvi Broadview Danforth ielu rajonā. Derīga 2 personām, vieniniecēm resp. vieniniekiem. Tel. GL 2079, Toronto. Zvanīt darbdienās pēc pl. 6 vak., sestdien un svētdien visu dienu.

(648)

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas ar virtuvi apartamentu mājā, 60 Borden St. Apt. 5. Zvanīt tel. KI 8475, Toronto. (619)

IZDODAMA klusā mājā liela saulaina mēb. istaba ar vai bez virtuves 2 personām Bloor-Sherbourne rajonā. Zvanīt RA 1407. (649)

HAMILTONĀ

izīrējamas 4 istabas ar virtuvi, arī atsevišķi, mēbelētas vai nemēbelētas. Vēlama ģimene, kuŗā būtu kāds, kas varētu pieskatīt 2 gadi vecu bērnu dažas stundas dienā. Tuvāka informācija 78 Dundurn St. N., Hamilton. (611)

IZDODAMAS 3 saulainas istabas ar visām ērtībām, atsevišķi vai kopā, pilsētas austrumu daļā. Uz vēlēšanos garāža. Tel. GL 3066, Toronto. (640)

IZDODAMAS 2 saulainas mēbelētas istabas ar atsevišķu virtuvi, lielu pieliekamo — pilsētas centrā — ģimenei vai vieniniekiem-cēm. Tel. RA 3014, Toronto. (636)

IZDODAMAS gaišas nemēbelētas istabas un virtuve pilsētas austrumos. Zvanīt OX 5346, Toronto.

(637)

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas ar virtuvi precētam pārim vai vieniniekiem. Uz vēlēšanos arī garāža, lietošanā veļas mašīna, elektriskais ledus skapis un citas ērtības. Ērta satiksme Mont Plaezant rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. HU 1-1637. (635)

IZDODAMAS divas labi mēbelētas istabas ar visām ērtībām. Ģimenei vai vieniniekiem. Toronto tel. RA 2624. (624)

IZDODAMAS divas atsevišķas mēbelētas istabas; viena piemērota precētam pārim vai arī diviem kungiem, otra vienai personai. Lietošanā virtuve, ledus skapis, veļas mašīna, vienmēr silts ūdens un uz vēlēšanos garāža. Zvanīt katru vakaru pēc plkst. 6. Tel. LA 0090.

(622)

IZDODAMA nemēbelēta istaba un virtuve apakšstāvā divām personām. Uz vēlēšanos arī garāža Dovercourt — College rajonā. Zvanīt tel. OL 7498, Toronto. (642)

IZDODAMA liela nemēbelēta istaba pirmā stāvā ar virtuves un ledusskapja lietošanu, Bloor un Dundas rajonā. Zvanīt RO 2936, Toronto. (616)

IZDODAMA viena istaba klusai personai. Zvanīt katrā laikā. Tel. RA 9593, Toronto. (633)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai. Vārīšanas iespējas un pastāvīgi silts ūdens Bloor un Sherbourne raj. Tel. PR 2823.

(629)

IZDODAMA mēb. jumta istaba ar vārīšanas iesp., un mēb. istaba ar atsev. ieeju, abas ar garāžas iesp. 155 Robert St., Toronto. (639)

IZDODAMA mēb. istaba ar virtuves lietošanu vieniniekam vai vieniniecei Bloor — Bathurst rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, tel. Toronto OL 4332. (577)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ielas pusē, apakšstāvā ar virtuves lietošanu, precētam pārim vai 2 vieniniekiem-cēm Broadview Danforth rajonā. Tel. RI 4633. Toronto. (643)

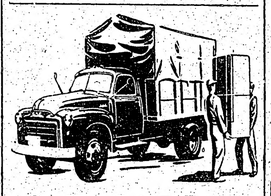

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT

OL 1403, Toronto

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

15. maijā, plkst. 19.00, College ielā 40 pirmās dienas sacensības Baltijas sporta svētkos.

16. maijā, plkst. 14.00, College ielā 40, finālspēles Baltijas sporta svētkos.

30. maijā Montreālā Kanadas latviešu meistarsacīkstes sieviešu basketbolā un vīriešu volejbolā.

PAZIŅOJUMI

TLSK tenisisti lūgti reģistrēties pa tel. LA 4028, paziņojot vai treniņiem vēlas laukumus pilsētas rietumu vai austrumu pusēs.

TORONTO DV SAVA SPORTA KOPA

Pie DV Toronto nodaļas tikko nodibinājusies sporta kopa. Par kopas vadītāju ievēlēja U. Maksiņu, vietn. R. Kadiķis un A. Millers, sekretārs R. Šilders, kasieris A. Grīnbergs. Kā pirmie aktīvu darbību sāks basketbolisti, kur vienības pamatā būs bijušie TLSK Kadiķa trenētie spēlētāji ar brāļiem Richteriem, Bergvaldu, Auziņu, Miezīti un Ozoliņu priekšgalā. Paredzēts organizēt nodarbības galda tenisistiem, šachistiem un volejbolistiem. Kopas oficiālā atklāšana paredzēta 6. jūnijā ar basketbola sacensībām, pieaicinot jauno Kanadas meistaru TLSK, Hamiltonas DV Spartu un igauņu vienību, par ko tuvāka informācija sekos.

Sportistiem, kas vēlas iestāties kopā, nav obligāti jābūt Daugavas Vanagu biedriem. Interesenti var pieteikties pie sekretāra Raimonda Šildera, 47 Hilton Ave, tel. — 7442 un pārējiem valdes locekļiem.

TLSK DIVKĀRŠS KANADAS LATVIEŠU MEISTARS

9. maijā Toronto TLSK sarīkojumā risinājās Kanadas latviešu meistarsacīkstes sieviešu volejbolā un vīriešu un jaunatnes basketbolā.

Sieviešu volejbolā tiesības sacensties Kanadas meistara nosaukuma dēļ šogad bija izcīnījušas pag. gada Kanadas latviešu meistare Montreālas LSK, Ontario meistare TLSK un Hamiltonas Sparta. Pirmā spēlē sacentās TLSK ar Spartu. Labi spēlēja TLSK vienība, kas 1. setā guva 15:2 uzvaru un otrā setā, pamatsastāvā spēlētājas Admines vietā spēlējot Pālenai, panāca 15:9 uzvaru.

Nākošā spēlē MLSK spēlētājas pārspēja Spartas vienību ar 15:4 un 15:12.

Lai noskaidrotu Kanadas latviešu meistari, sacentās MLSK ar TLSK. Pēc pirmajām spēles minūtēm, kad abas vienības bija guvušas pa pāris punktiem, likās, ka spēle būs intriģējoša un sīva, bet kustīgās TLSK spēlētājas, labi pārvaldot laukumu, ātri atrāvās no savām pretiniecēm un guva 15:5 seta uzvaru. Arī otrā setā TLSK bija pārsvarā un sets atkal beidzās 15:5 TLSK labā. Ar šo uzvaru TLSK volejbolistes atguva pirms gada Montreālai zaudēto Kanadas latviešu meistara titulu.

Meistarvienības sastāvs: Avotiņa, Lazda, Kirša, Ādmine, Zālmane, Kāpostiņa un Pālena.

TLSK komanda, kas uzvarēja pelnīti, rādīja jauku volejbolu, kurā nespēlēja sešas atsevišķas spēlētājas, bet gan vienība, kas apzinājās, ka vienīgi kopīgā spēlē var gūt uzvaru.

Montreālas LSK: Jansone, Grīnberga, Miķelsone, Lukstiņa, Lasmane, Audere un Apene. Montreālietes, kas pirms nedēļas ar igauņu spēlētājas Brūn palīdzību, prata izcīnīt Kanadas meistara nosaukumu, pārspējot finālā Ontario meistaru (igauniete), atstāja pabalu iespaidu.

Spartas sastāvs, kas kādreiz spēlēja labu volejbolu un strauji progresēja, ir palicis tas pats, tikai spēles sniegumā stipri slīdējis lejup. Jāsaka gan, ka visu ziemas periodu spartietēm nebija treniņu.

No visām spēlētājām par labāko gremdētāju sevi atestēja Jansone (Montreālas LSK), kas bija vismaz klasi pārāka par pārējām latviešu gremdētājām, bet kā cēlājas izvirzījās Zālmane, Kirša (abas TLSK) un Grīnberga (MLSK).

Jaunatnes basketbolā sacentās MLSK ar TLSK. Montreālas spēlētāji, kas gandrīz visi pēdējo gadu var spēlēt jaunatnes līgā, demonstrēja tiešām tīkamu basketbolu. Spēlētāji labi pārvaldīja bumbas techniku un veidoja pārdomātas kombinācijas.

Divi līdz četri gadi jaunākie TLSK spēlētāji gan izrādīja centību un cīnas gribu, bet tas vēl ir par maz, lai uzvarētu: tiem nācās atzīt Montreālas spēlētāju nesamērīgo 81:16 pārsvaru.

Kanadas latviešu jaunatnes līgas jaunā meistara piecnieks: Kalniņš 29, Goba 18, Adītāis 18, R. Zemnickis 10, J. Zemnickis 6.

TLSK: Timbers 12, J. Petmanis 4, E. Petmanis, Pāvelsons, Kalniņš, Brīviņš, Ātrēns un Radziņš.

Vīriešu basketbolā divkārtējais Kanadas latviešu meistars Montreālas LSK sacentās ar TLSK.

Spēles pirmās minūtes pagāja abām vienībām cenšoties gūt punktus ar strauiiem izrāvieniem un mēģinot atrast pareizo piecu pretinieku spēles veidam. Punktiem vienmērīgi augot pirmais ceturksnis beidzās 13:10 TLSK labā.

Otrā cet. TLSK pārgāja uz savu parasto spēles veidu — mierīgām un nosvērtām kombinācijām, kas parasti beidzās ar pātalu raidījumu grozā.

Montreālieši paturēja savu ātro spēles veidu un centās grozus gūt ar tuviem metieniem vai nu iesoļējot bumbu centrā Zommeram, vai arī raidot bumbu uz grozu ar apgriekinu, lai atlēkušās bumbas Zombers pārņem sāvā zinā.

Lai gan TLSK spēlētājiem nebija parasto veiksmju tālajos metienos, tomēr tie puslaikū beidza 29:21 savā labā.

Trešajā cet. risinājās izlīdzināta spēle un tas beidzās 42:35 TLSK labā.

Pēdējā cet. sākums piederēja TLSK vienībai un tā atrāvās pāri par 10 punktiem no montreāliešiem.

Redzot, ka atlikušajās minūtēs ar zonas aizsardzību izlīdzinājumu nav nākt nav vairs iespējams, MLSK pārgāja uz cilvēks pret cilvēku spēles sistēmu. Tā pašiem montreāliešiem izrādījās liktenīga, jo nepieradušiem spēlēt šo sistēmu, tie neprata tikt galā ar TLSK izdarīto blokēšanu. Jāsaka, ka klubs veica tikai vienu veida blokēšanu un pie tam našu primitīvāko. Tā pēdējās minūtēs rezultāts ātri auga TLSK labā un spēle beidzās 62:45.

Jaunā Kanadas latviešu meistara sastāvs: Plorinš 28, Kazaks 11, Skujiņš 9, Pērkons 5, Brīmanis 4, Simsons 2, Masītis 2, Circenis 1, Rozentāls 0.

Montreālas LSK: Zommers, Klaiše, Rutulis, Kraulis, Trusis, Palejs, Verners un brāli Zemnicki.

Spēļu starplaikā notika sportistu parāde, ko vadīja M. Kazaks un pieņēma LSAK pr-dis R. Plūme, kas īsos vārdos sveica spēlētājus, novēlēdams draudzīgas tīrā sporta — amatierisma gara pilnas spēles.

LATVIETES ATKĀRTOTI UZVAR

Montreālas labākaiā vingrotavā kanadiešu rīkotās Kanadas meistarsacīkstēs sieviešu volejbolā finālā sacentās Montreālas Centr. YMCA (Kvēbekas meistars) ar Toronto YWCAs sešnieku. Pagājušā gada meistarvienībā spēlēja latvietes: Jansone, Grīnberga, Lasmane F., Lasmane B., Lukstiņa, Audere, Miķelsone un Montreālas igauņu lieliskā gremdētāja Brūn.

Montreālas vienība pelnīti uzvarēja 15:13 un 15:6, tādējādi otro gadu no vietas izcīnot Kanadas meistara nosaukumu. Žēl, ka latvietēm tāpat kā iepriekšējā gadā bija nepieciešama igaunietes Brūn palīdzība, kāpēc uzvarētājs nav tīrs latviešu sešnieks. Labākās vienības spēlētājas bija Jansone un Grīnberga.

Vīriešu finālspēlēs piedalījās Toronto Centr. YMCAs (ig.), Otavas Centr. YMCA, Halifaksa un Montr. Starptaut. YMCA (latv.). Savu līdzdalību bija atsaukušas Vinipegas un Vankuveras vienības. Izšķirošā finālspēlē Montreālas latvieši satikās ar Toronto igauniem. Igauniem esot klasi pārākiem, tie guva pārliecinošu 15:11 un 15:6 uzvaru. Toronto igaunu sastāvā spēlēja arī latvietis Simsons.

Ontario latviešu meistarībā volejbolā TLSK I vienība divos setos pārspēja savu otro vienību.

Līdz ar to TLSK I vienība nobeigusi savas spēles Ontario meistarībā ar 2 uzvarām un 2 zaudējumiem.

FREEMAN'A

TĒRPU IZNOMĀŠANAS UZŅĒMUMS

iznomā

PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VĪRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Zemākās cenas visā pilsētā

256 College St., KI 0991, pie Spadina

556 Yonge St., KI 3270 pie Wellesley

Toronto

Fotolaborātorija J. BIRNIS

Attīsta jūsu filmas, plates, kopē palielina un pārfotografē vecos uzņēmumus

15 BIRCHVIEW CRESC., Toronto

Tel. MU 3931 (560)

RAKSTIET šis avīzes kantorī

SAUCIENS TĀLĒ!

Sakarā ar mazo pazīšanos šinī zemē jūtos aicināts izlietot šo divaino iepazīšanās veidu.

Esmu 34 g. v., vidēja auguma, un citi stāsta, neizskatoties slikts. Tikai manā pūrā ir divi mazi, glīti bērniņi.

Ja augšminētais fakts Tevi nenobaida un Tu esi no 20—30 g. v. un Tevi saista labi iekārtots pavards nelielā ziemeļu pilsētiņā, tad lūdzu atsūti man savu biografiju un pievieno klāt savu foto. Pēdējo saņemsi atpakaļ manā pirmajā vēstulē.

(634)

LATVIETE!

Es esmu 35 g. v.

Smēķēju, iedzeru, bet citādi varbūt esmu puslīdz ciešams.

Ja vēlies — kļūsim pazīstami, varbūt pat draugi vai kopīga cela gājēji.

Raksti š. av. kantorī

VIENTULIM

(644)

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev. lut draudzē 17. maijā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Betlēmes baznīcā. Māc. A. Ozols. Plkst. 10 rītā dievkalpojums Raudzēna kundzes mājā, Bayside, Kvinsā, māc. R. Zariņš. Plkst. 11 rītā dievkalpojums A. Brieža mājā, Hiksvillē, L. I. māc. A. Ozols.

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums Vasarsvētkos 24. maijā, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā, Bruklinā. Māc. R. Zariņš. Pirms tam, pl. 2.15 bērnu dievkalpojums.

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums 24. maijā, pl. 6 vak. Māc. R. Zariņš.

Detroitas latviešu ev.-lut. sv. Pāvila draudzes jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu notiks 24. maijā, plkst. 2.00 pp., Nācaretes baznīcā Vicksburgas ielā pie Grand River. Māc. V. Līventāls.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (16 Rav Blvd Port Arthur, Ont. t. 55078).

Fort Viljamā, 24. maijā, plkst. 2,15 p. p. dievkalp. Trīsvienības b-cā, 560 May Str.

Māc. V. Šēfers (659. Piccadilly Str., London, Ont.).

Velandā, 17. maijā, plkst. 1 p. p. Ģimenes dienas dievkalp. Ungāru b-cā.

Tautieši laipni lūgti ierasties pusstundu resp. 12.30, pirms dievkalpojuma sākšanās baznīcas pagraba telpās uz īsām pārrunām.

St. Katarinā, 17. maijā, plkst. 3 p. p. Kristus b-cā.

St. Katarinē iesvētes mācība sāksies 16. maijā, plkst. 6 vak., 85 Vine Str. pie b-cas priekšnieka H. Grebles kga.

Niagarā, Londonā, Velandā,, St. Katarinē un Sarniā iesvētes mācībā pieteikties tūlīt.

Sarnia, 23. maijā, plkst. 7 vakarā Vasaras svētku dievkalp.

Lūdz pieteikties iesvētes mācībai visās vietās.

Londonā, 24. maijā, plkst. 4 p.p. dievkalp. Trīsvienības b-cā.

Māc. E. Pavasars, (1139 Cannon St., E. Hamilton, Ont. tel. 9-3410).

Hamiltonā, 17. maijā, plkst. 4 p.p. dievkalp. un 24. maijā plkst. 2.30 p.p. dievkalp. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So.). Draudzes padomes sēde 16. maijā pl. 7 v. māc. mājā. Dāmu kom. sanāksme 23. maijā. plkst. 7 vakarā pie Ozola kdzes, 109 Ferguson Ave. So.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str Toronto. Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latviešu draudze**

17. maijā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums, plkst. 4 p. p. Sv. Trīsvienības baznīcā. Turpat arī svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma filmas izrāde par Saulaini.

24. maijā, p. Vasarsvētkos pl. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Turpat arī svētdienas skola.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto. Ont., tel. MI 1873). **Toronto Sv. Andreja b-cā** (Carlton un Jarvis ielu st.).

Svētdien, 17. maijā, plkst. 4.00 pp. dievkalp. Pirmajos Vasarsvētkos. 24. maijā, plkst. 10.00 dievkalpojums.

Māc. E. Caune (10166 — 107 St. Edmonton, Alta).

Kalgarijā, 17. maijā Mātes dienas dievkalpojums.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave, NDG Montreal, Que.).

Montreālā, 17. maijā, plkst. 1 p.p. dievkalp. Redeemer b-cā.

Māc. H. Kušils, (4571 Coolbrook Ave, tel. DE 8394, Montreal Que.)

Montreālā, 24. maijā, plkst. 1 p.p. Vasarsvētku dievkalp. Ascention b-cā (Outermont un Blair Ave stūrī).

Arhibiskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. F. H. Ruperts

Vasarsvētku dievkalp. svētdien, 24. maijā pl. 1 p. p. Kristus bazn. Regent St., Sadberijā.

Sault Ste. Marie, Ģimenes dienas dievkalpojums sestdien, 16. maijā, pl. 7,30 Zion Church Dziesmu lapiņas.

Pāvila ev.-lut. draudzē Hamiltonā (māc. A. Voitkus, 118 Locke St. N. tel. 8-2259), dievkalp. svētdien. 17. maijā, plkst. 17,30; ie svētību dievkalpojums Vasarsvētkos. 24. maijā, plkst. 1.30 dienā ar dievgaldu. Svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

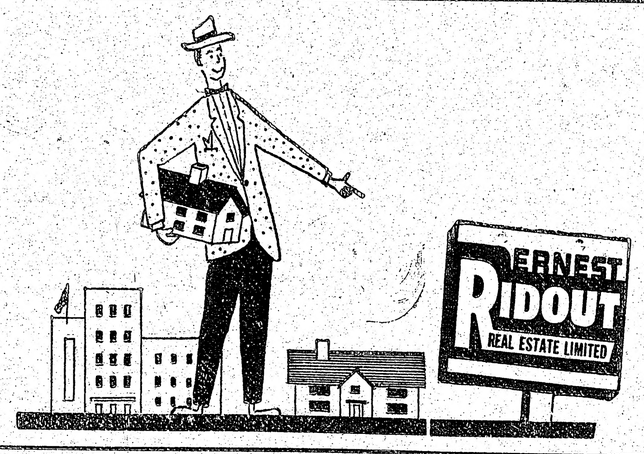

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZNĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANĀ
TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ
MORTGAGES — AIZDEVUMI

ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

NODAĻAS: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
arī sestdienās un svētdienās

Sekojiet ikdienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS
LIETĀS tel. EM 3-6282 līdz pl. 9 pr. p. Pārējā laikā
1245 BLOOR ST., W, TORONTO. TEL. OL 2354
Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

BLOOR — SPADINA
14 telpu 3 stāvu mūra māja ar mēbelēm, parketa grīdas, 3 virtuves, 3 vannas istabas, ūdens — eļļas apkure, liels dārzs, laba ienāk. māja, izdev. maks. noteik. Iem. $8.000.

KING — SPRINGHURST — SUNNYSIDE
8 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, ūdens — eļļas apkure, 2 garāžas, dārzs, laba ienāk. māja. Iem. $4.500.

BLOOR — QUEBEC
8 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, 2 vannas istabas, gaisa apkure, garāžas, iesp., ļoti liels lauks dārzs, labi maksāš. noteik. Iem. $5.000.

QUEEN — LEE
8 telpu 3 stāvu mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure, liels dārzs. Cena $11.500.

GERRARD — GLENMORE
6 telpu 2 stāvu mūra māja, parketa grīdas, eļļas apkure, liels pagrabs, 2 garāžas, iekopts dārzs. Cena $11.300 (Iem. $3.500)

CARLTON — WELLESLEY
8 telpu 3 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, eļļas apkure, liels pagrabs, garāžas iesp., liels dārzs, Iemaksa $4.000.

DUNDAS — GLADSTONE
6 telpu 2 stāvu mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, ūdens — eļļas apkure, liels pagrabs, 2 garāžas, dārzs. Iem. $3.000.

YONGE — SUMMERHILL
6 telpu 2 stāvu māja, eļļas apkure, pagrabs, dārzs. Iem. $2.800.

COLLEGE — SPADINA
6 telpu 2 stāvu māja, gaisa apkure, liels pagrabs, garāžas iesp., dārzs. Iem. $1.500.

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros.
Informācija katrā laikā latviešu valodā. Aizdevumu sagāde līdz $2.000 uz 2 gadiem par valsts noteiktiem procentiem.

MAN & MARTEL Real Estate — Toronto
1497 YONGE ST., tel. PR 6241 1663 BLOOR ST. W. OL 1106
1245 BLOOR ST. W. OL 2354 156 DANFORTH AVE RI 3527
Piezvanot pa tālruni, ja neesmu birojā, lūdzu zvanītāju pieteikt savu vārdu, tālruņa numuru vai adresi

DAUGAVAS VANAGU TEĀTRA KANADĀ

E. VULFA 4 CĒLIENU KOMĒDIJAS

SVĒTKI SKANGALĒ

PIRMIZRĀDE — sestdien, š. g. 23. maijā, plkst. 16.00 un
OTRĀ IZRĀDE — I Vasarsvētkos, svētdien, 24. maijā, pl. 15.00
62 CLAREMONT IELĀ, TORONTO

Režisors ELMĀRS ŠKOBE Dekorātors KĀRLIS BĒRZIŅŠ

KKostīmus pēc EDUARDA DZEŅA metiem darinājusi ZELMA GREKERE. Kustību konsultante ERNA OŠIŅA-BĒRZIŅA. Izrādē darbojas 22 personas un katram cēlienam citas dekorācijas.

Biļetes pirmizrādei $2.00, $1.50 un $1.00

Vasarsvētku izrādei $1.50 un $1.00. Bērniem pusc., kaŗa inv. ieeja brīva

Biļešu iepriekš pārdošana LOTUS puķu veikalā.

«641» DAUGAVAS VANAGU TEĀTRIS KANADĀ

K. WILES
REAL ESTATE

Member
of Toronto Real Estate Board

Biroji Toronto:
173 DANFORTH
2725 YONGE ST.
1 ST. CLAIR AVE W.
3195 DANFORTH
1675 BLOOR W.
1338 LAKE SHORE RD.

PIEDĀVĀ:

$12.900 LAWRENCE—MOUNT PLEASENT 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, cietkoka grīdas, garāža ar blakus iebraucamo ceļu, labā stāvoklī

$13.000 DUFFERIN — ST. CLAIR 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, divas garāžas ar privātu iebraucamo ceļu. Laba īrēšanai.

$15.900 JANE — 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, ūdens — eļļas apkure, garāža ar blakus iebraucamo ceļu, ļoti labā stāvoklī.

$13.700 HIGH PARK —PACIFIC 9 istabu ķieģeļu māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure, liels dārzs, trīs garāžas.

$13.700 OAKWOOD — VAUGHAN RD., 6 ist. ķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, cietkoka grīdas, garāža.

$15.300 LAUDER — ST CLAIR 7 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža, ar blakus iebraucamo ceļu, labā stāvoklī.

$15.500 CLENDENAN — ANNETTE, 10 ist. atsevišķa ķieģeļu māja, ūdens — eļļas apkure, cietkoka grīda, liels dārzs, divas garāžas, ļoti laba īrēšanai.

Un daudz citu īpašumu visos pilsētas rajonos

PĀRSTĀVIS
ALFRĒDS MEIJERS
Active Associate Member
T.R.E.B.
1 ST. CLAIR AVE W
Tel. birojā PR 1197,
mājā MU 3031

VAIRUMS KANADIEŠU BRAUC

C·C·M's

Jūs dzīvojat Kanadā... palīdziet veicināt Kanadas labklājību...

Pērciet Kanadas ražojumus

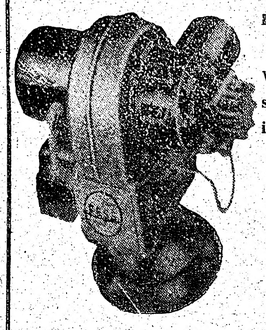

Ierīkoju un laboju visāda veida apsildīšanu un eļļas apkuri

Visplašāk pazīstamais eļļas apkures sildītājs (burners) FESS ar visu ierīkošanu izmaksā $360. Garantija vienu gadu.

BEZ STARPNIEKIEM,
uz nomaksu 6%

A. LAGUNS
964A Bathurst St., Toronto,
Tel. ME 6583

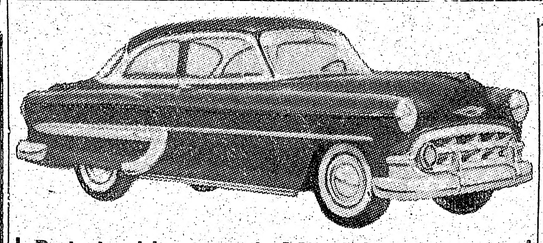

Paziņoju visiem auto cienītājiem, ka
874 Dundas St. W, Toronto
Birojā EM 4-6732 Mājā EM 3-6282
ESMU ATVĒRIS SAVU AUTO TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMU
Piedāvāju visu firmu jaunas, kā arī lietotas automašīnas uz nomaksu līdz 24 mēn. Pircējiem, kuŗi vēlas iegādāties auto, atliek tikai piezvanīt. — Jūs tiksit atvesti un aizvesti atpakaļ uz dzīves vietu katrā laikā, arī svētdienās. (621)
EDVART'S CAR MARKET
Īpašnieks E. ZEMĪTIS

DANIEL D. STOKAL

B.A.
Tienesis, Advokāts, Notārs
Runā slavu valodas
221 VICTORIA ST., ROOM 204
Birojā EM 6-1753
(548) Mājās LY 5797, Toronto

UZMANĪBU DĀMAS!
Uzaču un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā
DĀMU FRIZĒTAVA
AUSTRA ŠMITS
737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

REG — HARDING AUTO TIRDZN.
2800 Danforth Ave, Toronto, tel. birojā OX 9669, mājā JU 4587
PĀRSTĀVIS
ALEKSIS REBĀNE
Jūs apkalpos un informēs visos sīkumos latviešu valodā

PRET KLEPU UN IESNĀM
DIANA DROPS
Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchītu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā āls. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.25

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KLAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS
DĀMU un KUNGU
APĢĒRBIEM
V. KUČĀNS
94 Gloucester St., Toronto, Ont.
Rūpīgs un ātrs pasūtinājuma izpildījums, vislabākie piederumi. Bagātīga angļu audumu izvēle.
Zemas cenas
KATRU DIENU NO 9—21

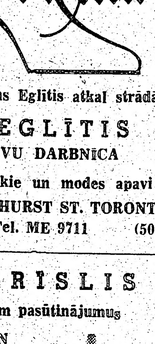

Kaļķu ielas Eglītis atkal strādā!
R. EGLĪTIS
APAVU DARBNĪCA
Ortopēdiskie un modes apavi
1382A BATHURST ST. TORONTO
Tel. ME 9711 (506)

J. GRISLIS
pieņem pasūtinājumus
KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM
188 Davenport Rd.,
Tel. MI 5295
Toronto
Praktizējis Rigā, Berlīnē, Stokholmā

IZVĒLIGA automašīnu iepirkšanas vieta
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
346 un 238 Danforth Ave, Toronto
Tel. DARBĀ GE 1152, MĀJĀ RI 4133
Runājam angliski, vāciski, igauniski
Pārstāvis PAULS JUTTUS
Atvērts darbdienās līdz 10 v., sestdienās līdz 6 v.
Piedāvājam jaunas BUICK VAUKHALL PONTIAC vieglās mašīnas un GMC smagās mašīnas, kā arī liela izvēle remontētām un garantētām vieglām mašīnām

MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle
Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām
Sakarā ar atklāšanu speciāli pazemināta cenas
Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski
Atvērts līdz pulksten 8 vakarā
BURLACOFF'S FURNITURE
619 Queen St., W., Toronto, Ont., tel. EM 8-6812

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA
Piezvaniet, ja Jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESELĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APDROŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU
O. K. JOHNSON & CO LTD.
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. Tel. EM 8-1403, 1588, 3168

Apkārt zemes lodei

● Čikāgas tiesnesis Juliuss Minors pasludināja sensacionālu spriedumu Valtera Dubika kundzes sudzības lietā pret savu 41 gadus veco vīru par viņas izvarošanu. Cienītā kundze par vīra varas darbu tā sašutusi, ka pieprasījusi 50 tūkst. dol. lielu atlīdzību. Pasludinot spriedumu tiesnesis paskaidrojis, ka sen esot garām tie laiki, kad sieva bijusi vīra īpašums vai viņa pirkta konkubīne. Vīrs gan pret spriedumu protestējis, bet tiesnesis Minors to noraidījis.

● Nujorkas laikraksts New York Post konstatē, ka dāņu meistardarbs, ar kuŗu karavīrs Jergensons tika pārvērsts Kristīnē Jergensona jaunkundzē, ir ļoti tālu no īstenības.

Patiesība ir tikai tā, ka Jergensons pēc fiziskās uzbūves bijis ists vīrietis, bet pēc psihiskās izjūtas — sieviete. Operācijās, kuŗas veikuši dāņu speciālisti, patiesībā nav panākuši neko daudz vairāk kā to, ko panāk vienkārša kastrācija. Par pārvēršanos sievietē nevarot būt ātrāk runas, kamēr nav izveidojušies sieviešu kārtai specifiskie organi, lai arī cik maz attīstīti un nepilnīgi, bet dāņu ārsti to nav panākuši.

Jergensona gadījums apskatīts ar sevišķu uzmanību tāpēc, ka daudzi homoseksuāli noskaņoti cilvēki iedomājušies, ka dāņu ārsti atraduši kādu dziedniecības veidu, kuŗš varētu līdzēt arī viņiem. Par nožēlošanu pasaulē nav mediķu, nedz arī mediciniskas iespējas, kas varētu personu, kas dzimusi kā virietis, pārvērst sievietē vai arī otrādi, bet tas iespējams vienīgi tad, ja attiecīgai personai jau ir otra dzimuma organi.

● Nesenajā Bizantiešu kongresā Solonikos piedalījās arī kāda Ohio grieķu valodas skolotāja Kora Miller. Viņa nolēmusi izmantot ceļojumu uz kongresu un apmeklēt arī slaveno Atosa kalnu. Kopā ar dažiem citiem žurnālistiem viņa ieradusies pie kalna, bet tad sacēlies liels tracis, jo kalns piedēr kādai ortodoksālai grieķu baznīcas sektei, un pēc tās likumiem nevienai sievietei vai sieviešu kārtas radījumam nav atļauts ieiet kalna robežās, jo Atosa kalns veltīts Zevam. Devītā gadu simtenī kāda reliģiska sabiedrība tur uzcēla klosteri. Šī mazā kolonija bija Bizantijas valdnieku varā, bet baudīja zināmu autonomiju, kas pastāvēja arī turku valdīšanas laikā un tikai 1926. g. Grieķija, okupējot mazās sabiedrības territoriju, sajauca tās iekšējo kārtību. Grieķi tomēr pa daļai atzina to kā teokratisku republiku, kuŗas priekšgalā atstāja 4 pārvaldes locekļus un 20 padomniekus. Sabiedrībai ir arī pašai sava policija ar 24 vīriem. Viens no vecākiem un stingrākiem likumiem ir aizliegums territorijā ielaist sievietes vai sieviešu kārtas radījumus. Šis likums pastāv jau vairāk kā 1000 gadu.

Saprotams, ka Koras Milleres ierašanās mūkiem ne pavisam nebija pa prātam. Ziemeļanglijas gubernātors Andreas Stratoss, ievērojot mūku skolas protestus, pavēlēja sievieti nogādāt atpakaļ uz kuģi. Tā skolotājas ziņkārība palika šoreiz neapmierināta.

Šis nav nebūt pirmais gadījums, kad sievietes mēģina ielavīties šai viņām noliegtajā valstībā. Pirms dažiem gadiem Grieķijas un vēlāk arī Eiropas skaistuma karaliene mēģināja nepamanīta nokļūt aizliegtajos krastos, bet franču rakstniece Marise Ćoisija pārģērbās par jūrnieku un uzturējās aizliegtajā territorijā vairākas nedēļas.

IZGLĪTĪBA MĀJĀS

Kanadiešu kursi kanadiešiem

Visā Kanadā ir tūkstošiem SHAW skolu absolventu, kas ir dabūjuši labus labi samaksātus darbus un guvuši ievērojamus panākumus dažādos uzņēmumos ar SHAW skolās mantotām zināšanām

Stenografijā Sekretāriālā kursā
Grāmatvedībā Stacionāro inž. kur.
Mašīnrakstīšanā Augstākā rēķinved.
Rēķinvedībā Īsstāstu rakstīšanā

Čarterēti sekretāru institūti (ACIS)
Pieprasiet katalogu, SHAW Schools
Dept. H-25. Galvenais birojs

Bay un Charles ielu stūrī, Toronto
Montreālas nodaļas birojs —
Keefer namā, 615 istabā

SHAW
SCHOOLS LIMITED